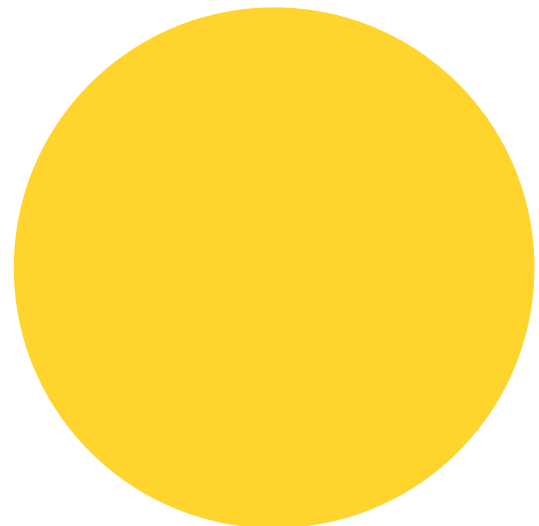

Abstraktsamling NordAnd16

12-14 juni 2024

- 1) Plenarföreläsningar
- 2) Individuella föredrag i bokstavsordning
- 3) Panel 1–4, i bokstavsordning för respektive panel
- 4) Posterpresentationer

Plenarföreläsningar

Labor Migration and Lifestyle Mobilities: investigating the changing discourses of work and the changing value of capital

Kellie Gonçalves,

Department of English, University of Bern

Within the sub-field of critical sociolinguistics, the question of mobility and its constraints has emerged primarily within the context of transnational labor and migration within globalization processes and the political economy. Critical sociolinguistic studies have been concerned with questions surrounding distinctive forms of capital and power (Bourdieu 1984) and the reproduction of social inequality among individuals at different levels (Duchêne & Heller 2012; Heller et al. 2018). In diverse, international markets, specific languages, varieties, or dialects (and their speakers, often migrant minority language speakers) are disproportionately valued contributing to commodification processes where language as both a resource and skill acquire material value. In today's world, mobile work practices are not new, but "the fluidity of workspaces and mobility of workers are simply more expansive and intense now" than ever before (Canagarajah 2020: 559). In these ways, how are languages, language varieties and or repertoires valued in certain industries by employers and employees among mobile workers and mobile workplaces?

Such questions draw on the post-Fishmanian paradigm shift in sociolinguistics, where languages are regarded as mobile resources and practices embedded within social, cultural political, and historical contexts. Language is therefore no longer viewed as a structure or abstract entity, but as an activity that we do and considered as a material part of social and cultural life (Pennycook 2010). Recent studies on language and the workplace have turned to analyzing the deployment of semiotic resources (one of which is language) (Gonçalves & Schluter 2024) thus allowing for a fuller understanding of how linguistic, multimodal, and semiotic practices and repertoires (Kusters et al. 2017, 2021) cannot be separated but looked at simultaneously in order for communication to be achieved. This has meant the need to theoretically expand and methodologically explore a lot more than just language in workplace settings, but seriously consider how questions of repertoires, mobility, embodiment, and

materiality emerge and are used in complex ways where social meaning is co-constructed and negotiated within local contexts of production.

In this talk, I will trace different theorizations of language, mobility, and transnational work by focusing on three ethnographic projects in diverse geographical locations, including domestic labour in the US, tourism in New Zealand and the yoga industry in Norway. While many studies conducted within the tertiary sector have been concerned with the increased relevance of communication skills, repertoires and the so-called “entrepreneurial self” (Burchell et al. 1991) as characteristics of the current neoliberal era, this hegemonic narrative will be questioned by offering a re-evaluation of different types of capital that may supersede economic, cultural, and social capital by means of accruing network capital in the visual economy of both offline and online contexts in different workplaces and workspaces on a global scale.

Migration, Language Learning, and Social Inclusion

Andreas Fejes

Institutionen för beteendevetenskap och lärande, Linköpings universitet

The issue of migrants' language skills in Swedish has been and continues to be a hot topic in Sweden. Language is seen as the key to successful integration. The refugee situation in the years 2015–2016, in particular, contributed to a political and media debate that increasingly focused on language. Migrants were perceived to need to learn the language to a greater extent. Educational institutions were seen as needing to ensure higher levels of achievement. The language used by politicians changed to some extent. Established parties began to use language that had previously been primarily used by far-right conservative parties (Dahlstedt & Neergaard 2023). The responsibility for learning the language increasingly shifted to the migrants themselves. Those who fail, in broad terms, are seen as responsible for their own failure.

There are several problems with the above-described debate. First, it overlooks people's different circumstances. Migrants are not a homogeneous group. Learning a new language is different for someone who is young or old, someone with prior education or not, depending on their mental well-being, and so on. Second, the debate obscures other contexts besides

education that are important for migrants' language learning. Is it really the Swedish for Immigrants (SFI) program that is the context in which migrants learn the language? Or is it SFI in combination with other factors? Third, the debate silences the voices of migrants themselves. What do they say is important for learning the language? What activities do they see as most suitable and successful for their own learning and social inclusion?

In this presentation I present findings from a large research program on migration, learning and social inclusion. Based on a longitudinal research approach, this research project aimed to contribute to the understanding of migrants' paths to social inclusion. The starting point was how migrants themselves make sense of their participation in various activities as part of realizing their future ambitions. More specifically, the following questions were posed:

- What language learning activities do adult migrants find meaningful in relation to their future aspirations?
- What other activities are attributed value in relation to future aspirations?
- How does such meaning-making change over time?
- Which activities emerge as most central in relation to migrants' future aspirations?

In the first phase of the program, we interviewed 174 adult and young adult migrants participating in various language learning activities, as well as 50 teachers and study circle leaders and 25 principals/managers (Dahlstedt & Fejes, 2021). The interviews with migrants focused on their backgrounds, current studies and lives, and their dreams for the future. They were scattered across the country and had different backgrounds in terms of gender, age, educational background, work experience, and their original country of origin. Some had residence permits, while others did not.

In the second phase of the program, we attempted to contact these 174 individuals to conduct follow-up interviews two to three years later. In total, such interviews were conducted with 58 migrants. The focus of these interviews was to find out what they had done since the last interview, which activities they considered important for realizing their future dreams, and whether their dreams had changed over time.

Modersmålsundervisning: villkor, ideologier och framtidsutsikter

Natalia Ganuza

Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet

I det här föredraget ges en översikt över samtida forskning om s.k. modersmålsundervisning och de centrala teman och frågor som den aktualiserar. Det görs mot bakgrund av en diskussion om det förändrade politiska landskapet i Sverige och de kritiska röster som allt oftare höjs mot den lagstadgade och offentligt finansierade modersmålsundervisningen. Dessutom diskuteras de alternativ som finns, i form av till exempel språkundervisning organiserad av föräldraföreningar och andra ideella föreningar på kvällar och helger (s.k. komplementära skolor), och de begränsade kunskaper vi i Sverige fortfarande har om för- och nackdelarna med dessa alternativ. Vilka likheter och skillnader finns mellan den undervisning som erbjuds i de komplementära skolorna och den som erbjuds i ämnet modersmål inom ramen för det nationella skolsystemet? Hur påverkar de komplementära skolornas institutionella inramning och finansiella situation undervisningens innehåll och utformning? Varför väljer föräldrar och elever de komplementära skolorna framför eller jämte ämnet modersmål? Det är några av de frågor som undersöks i ett pågående forskningsprojekt om *Minoritetsspråksundervisning i Sverige* (Nikolaidou et. al.), vars preliminära resultat kommer att presenteras. Dessutom identifieras några kunskapsområden och frågor som blir särskilt viktiga att uppmärksamma och studera närmare i framtida forskning om modersmålsundervisning, i såväl Sverige som övriga Norden.

Individuella presentationer

Betydelsen av tvärspråkligt inflytande och språkbegåvning i utvecklingen av implicit och explicit tredjespråksanvändning

Anders Agebjörn

Malmö universitet, anders.agebjorn@mau.se

Susan Sayehli

Stockholms universitet, susan.sayehli@biling.su.se

Tvärspråkligt inflytande och språkbegåvning kan påverka inläringen av ett andraspråk. Det är dock oklart hur relationen mellan dessa faktorer ser ut och om den ser olika ut i medveten (explicit) och omedveten (implicit) språkanvändning (Bokander, 2021; Tolentino & Tokowicz, 2014). Föreliggande studie adresserar dessa frågor genom att longitudinellt undersöka utvecklingen av svenskans obestämda artikel (*en katt*) och bestämda suffix (*katt-en*) hos 18 ryskspråkiga svenskstuderande som tidigare lärt sig engelska. De testades vid tre tillfällen under två terminers studier, dels med en muntlig kommunikativ (implicit) uppgift, dels med ett (explicit) flervalstest. Vid första tillfället testades, med samma test, deras användning av engelskans artiklar samt deras språkbegåvning. Analysen av den muntliga uppgiften visar att utvecklingen av svenskans obestämda artikel prediceras av deltagarnas användning av engelskans obestämda artikel (*a cat*), som är strukturellt lik den svenska. Utvecklingen av svenskans bestämda suffix prediceras däremot inte av användningen av engelskans bestämda artikel (*the cat*), som är strukturellt annorlunda, utan av språkbegåvning. I flervalstestet, där deltagarna hade tid att göra medvetna tvärspråkliga analyser, prediceras utvecklingen av båda morfemen av deltagarnas användning av engelskans artiklar, och språkbegåvning spelade en mindre roll. Resultatet indikerar 1) att tvärspråkligt inflytande förutsätter antingen strukturell likhet eller tid för medveten tvärspråklig analys samt 2) att språkbegåvning spelar en större roll när dessa kriterier inte är uppfyllda.

Referenser

- Bokander, L. (2021). Language aptitude and crosslinguistic influence in initial L2 learning. *Journal of the European Second Language Association*, 4(1), 35–44.
- Tolentino, L. C. & N. Tokowicz (2014). Cross-language similarity modulates effectiveness of second language grammar instruction. *Language Learning*, 64(2), 279–309.

Skolbakgrund och skrivutveckling hos vuxna andraspråksinlärare

Anders Agebjörn

Malmö universitet, anders.agebjorn@mau.se

Robert Walldén

Malmö universitet, robert.wallden@mau.se

Kvantitativ forskning om vuxnas andraspråksinlärning och skrivutveckling fokuserar nästan uteslutande på studievana inlärare i akademiska kontexter (Gujord m.fl., 2023; Pettitt m.fl., 2021). Denna snedrekrytering får konsekvenser för forskningens applicerbarhet i heterogena klassrum. Föreliggande studie bidrar till att bredda forskningen genom att kvantitativt jämföra skrivutvecklingen hos 38 elever med varierande skolbakgrund inom svenska för invandrare (sfi). Deltagarna genomförde under kontrollerade förhållanden en skrivuppgift vid två tillfällen med tre månaders mellanrum. Texterna bedömdes holistiskt av fem erfarna lärare i svenska som andraspråk med metoden jämförande bedömning (Jones & Davies, 2023). En utmärkt reliabilitet uppnåddes ($SSR = ,95$). En regressionsmodell bekräftar dels att elever med begränsad skolbakgrund skrev texter av lägre kvalitet än mer studievana elever på samma kurs, dels att studievana elever också utvecklade sitt skrivande i högre takt. Möjliga implikationer av dessa resultat diskuteras med fokus på hur sfi bör organiseras så att verksamheten kan erbjuda en inkluderande undervisning anpassad för alla elever. Framför allt ifrågasätts rimligheten i dagens system med kurser och studievägar, som bygger på antagandet om en parallell utveckling av muntlig och skriftlig språkfärdighet, oavsett elevernas bakgrund och förutsättningar.

Referenser

- Gujord, A. K. H., Søfteland, Å., & Emilsen, L. E. (2023). Å forske på språkutviklinga hos innlærere med begrensa skolebakgrunn – metodiske valg og problemstillinger. *Nordand*, 18(2), 125–139. <https://doi.org/10.18261/nordand.18.2.4>
- Jones, I., & Davies, B. (2023). Comparative judgement in education research. *International Journal of Research & Method in Education*, 1–12. <https://doi.org/10.1080/1743727X.2023.2242273>
- Pettitt, N., Gonzalves, L., Tarone, E., & Wall, T. (2021). Adult L2 writers with emergent literacy: Writing development and pedagogical considerations. *Journal of Second Language Writing*, 51, 1–5. <https://doi.org/10.1016/j.jslw.2021.100800>

Försvagning av svenskan hos estlandssvenska talare i Estland

Barbro Allardt Ljunggren

Södertörns högskola, Institutionen för kultur och lärande/Svenskämnet

barbro.allardt.ljunggren@sh.se

De svenskspråkiga kustbygderna och öarna, Aiboland, i Estland, fick sina första svenskspråkiga inflyttare på 1200-talet, men slogs sönder på 1940-talet. Ca tusen blev kvar men deras svenska strukturer splittrades och försvagades.

Presentationen baserar sig på intervjuer med ett femtontal estlandssvenskar, varav några i 80-90 årsåldern, gjorda 2014-2017. Informanterna talade svenska i barndomen men har använt svenska sparsamt under den sovjetiska tiden för att åter efter 1991 använda det mer. Några informanter kommer från en yngre generation estlandssvenskar som talat mer estniska än svenska även i barndomen. Intervjuerna (på svenska) berörde informanternas språkanvändning och språkliga identitet historiskt, vilka språk de använt och i vilka sammanhang, med vem, och vad den återupprättade estniska självständighetstiden (1991-) inneburit språkligt.

Efter en kort inledning om det estlandssvenska idag, analyseras tecken på försvagning av det svenska språket hos informanterna. Här ingår såväl regelrätt attrition, dvs försvagning av språkförmågan, s.k. icke-konvergent språkbruk (bl. a. avvikande preferenser) och för en del möjligen ofullständig inläring (Bylund & Abrahamsson 2012).

Metodologiskt lider analysen av svagheten att dessa informanternas svenska inte har inspelats på 1930-talet. Den estlandssvenska som informanternas nuvarande språk jämförs med baserar sig i stället på tidigare beskrivningar av estlandssvenska, t ex av Lagman (1979) och Rosenkvist (2018a och 2018b).

Informanternas svenska språkförmåga varierar i hög grad. Det berör olika språknivåer. Språkförmågan relateras till såväl utom- som inomspråkliga variabler (Bylund & Abrahamsson 2012). Resultaten jämförs även med några av Riionheimos motsvarande gällande ingermanslandsfinska i Estland (2013).

Referenser

Abrahamsson, N. & Bylund, E. (2012). Andraspråksinläring och förstaspråksutveckling i en andraspråkskontext. I: Hyltenstam, K., Axelsson, M. & Lindberg, I. (red.) *Flerspråkighet -en forskningsöversikt*. (s.153-246). Vetenskapsrådets rapportserie 5.

- Lagman, E. (1979) En bok om Estlands svenskar 3A . Estlandssvenskarnas språkförhållanden. Utg. Svenska odlingens vänner.
- Riionheimo, H. (2013) Inkerinsuomen verbimorfologia kielikontaktissa ja attritiossa . I: Granqvist, K. & Rainò, P. (red.) *Rapautuva kieli, Kirjoituksia vähemmistökielten kulumisesta ja kadosta*. (Ss 37-74) Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia SKS 1404. Vantaa.
- Rosenkvist, H. (2018a) Estlandssvenskans språkstruktur – ett projekt och en bok. I Rosenkvist (red). *Estlandssvenskans språkstruktur* (s. 1-6). Göteborgsstudier i nordisk språkvetenskap 33.
- Rosenkvist, H. (2018b) Estlandsvenskarna – en historisk och språklig bakgrund. I Rosenkvist (red). *Estlandssvenskans språkstruktur* (s. 7-31). Göteborgsstudier i nordisk språkvetenskap 33.

Är segregation endast bra för bevarandet av arvspråk?

Memet Aktürk-Drake

Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet, memet.akturk.drake@nordiska.uu.se

Denna europeiska komparativa studie undersöker huruvida segregation från majoritetssamhället gynnar bevarandet av arvspråk samt vad dess bekostnad är på andraspråsutvecklingen. Etablerade översikter över arvspråksbevarande (Hyltenstam m.fl. 1999:4–62, 82–88; Pauwels 2016:101–113) brukar framhålla att segregation (endast) har positiv inverkan på arvspråksbevarande. Jämte segregationismen främjar dock även mångkulturalismen arvspråket, dock med den avgörande skillnaden att den även satsar på andraspråsutvecklingen (Borevi 2002). Med denna teoretiska utgångspunkt ämnar denna studie testa om segregation verkligen är bättre för arvspråksbevarande än mångkulturell integration. Data kommer från omfattande muntliga enkäter med vuxna barn till turkiska invandrare (se Crul m.fl. 2012), som är födda på 1970- och 1980-talen, och uppvuxna i Stockholm (N=133) respektive Berlin (N=115). Den tyska kontexten karakteriseras av påtaglig segregation i turkiska enklaver (30 % uppvisar en segregerad profil i Berlin) medan den mångkulturella svenska kontexten uppvisar betydligt svagare segregation (bara 10 % uppvisar en segregerad profil i Stockholm). Resultatet visar att deltagarna statistiskt är lika duktiga på arvspråket turkiska i bägge städerna medan stockholmarna samtidigt är markant duktigare på sitt andraspråk än berlinarna. Inte heller vad gäller turkiskanvändningen i privatlivet finns det någon signifikant skillnad mellan städerna, där den genomsnittliga arvspråksanvändningen kretsar kring femtio procent i båda. Vidare statistiska analyser visar att segregation faktiskt

främjar arvspråket i viss mån men att den även har en baksida, inte bara angående andraspråket utan även vad gäller arvspråket. Den nationella och lokala politik som resulterar i segregation leder nämligen även till ett samhällsklimat som stigmatiserar mångkulturella flerspråkiga identiteter, vilket i slutändan även missgynnar arvspråket.

Referenser

- Borevi, K. 2002. Välfärdsstaten i det mångkulturella samhället. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis.
- Crul, M., Schneider, J. & Lelie, F. (Red.) (2012). The European Second Generation Compared. Does the Integration Context Matter? Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Hyltenstam, K., Stroud, C. & Svonni, M. (1999). Språkbyte, språkbevarande, revitalisering. Samiskans ställning i svenska Sápmi. I K. Hyltenstam (Red.), Sveriges sju inhemska språk – ett Minoritetsspråksperspektiv. Lund: Studentlitteratur, 41–137.
- Pauwels, A. (2016). Language Maintenance and Shift. Cambridge: Cambridge University Press.

Har online-undervisning i dansk som fremmedsprog uventedelangtidseffekter? En komparativ undersøgelse.

Juni Söderberg Arnfast

*Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet
arnfast@hum.ku.dk*

Under de første år af corona-epidemien rykkede uddannelsessystemet online og i dette arbejde undersøges progressionen hos to årgange af polske universitetsstuderende, som læser dansk som fremmedsprog. Den ene årgang havde online undervisning på 1. år af deres studier, hvorimod den anden fulgte almindelig fysisk undervisning fra studiestart. Ud over at sætte lærere og studerende i en ny lærings-situation har det også affødt en del forskning fx i læreres og studerendes velbefindende (fx Piasecka 2023), motivation (fx Paradowski, M.B. & Jelińska, M., 2023), og online-didaktiske spørgsmål under dét, som tidligt i 2020 blev døbt 'quaranteaching' (Jelińska, M. & Paradowski, M.B., 2021b). Imidlertid synes det at skorte på komparative undersøgelser af begynderundervisning, som har fundet sted henholdsvis online og i et fysisk klasserum.

Jeg foretager en kvantitativ og kvalitativ undersøgelse af to årgange polske dansk-studerendes progression over de første to studieår. Mine foreløbige fund tyder på, at progressionen på første studieår synes at være ens for de to årgange, men at der er væsentlige forskelle på 2. studieår. Jeg benytter al tilgængelig dokumentation af undervisningen, test og eksamensresultater for at prøve at afdække i hvilket omfang online-undervisningen ser ud til

at påvirke de studerendes progression.

Emnet har pædagogisk og tilegnelsesmæssig relevans for dansksom fremmedsprog ved udenlandske universiteter.

Referenser

- Jelińska, M. & Paradowski, M.B. (2021b): Teachers' Engagement in and Coping with Emergency Remote Instruction during COVID-19-Induced School Closures: A Multinational Contextual Perspective. *Online Learning Journal*–Volume 25 Issue 1.
- Paradowski, M.B. & Jelińska, M. (2023): The predictors of L2 grit and their complex interactions in online foreign language learning: motivation, self-directed learning, autonomy, curiosity, and language mindsets. *Computer Assisted Language Learning*, DOI: 10.1080/09588221.2023.2192762
- Piasecka, L. (2023): Lights and Shadows of Studying Online: University Students' Perspective. *ELED*, vol. 32

A Culturally Relevant Education? Analysing “Values” in Civic Orientation for Newly Arrived Migrants

Simon Bauer

*Institutionen för svenska, flerspråkighet, och språkteknologi Göteborgs Universitet,
simon.bauer@gu.se*

This article contributes to ongoing discussions on education for migrants as a form of integration policy and practice. I take the educational provision Civic Orientation for Newly Arrived (Adult) Migrants in Sweden as a case study. The policy regulating it specifies that it shall be: “based on dialogue and respect”; conducted in “the migrants’ mothertongue(s)”; “utilize knowledge and experiences held by the migrants” but also; relay “democratic and universal values”. Drawing on Ladson-Billings’ (2021) *Critically Relevant Pedagogy* which emphasizes those very same ideas, I investigate whether these courses constitute such pedagogy in practice. Adopting the multilevel framework of language suggested by the Douglas Fir Group (2016), *Corpus Assisted Critical Discourse Analysis*, and *Discourse Ethnography* (Krzyzanowski, 2011) I focus on the discursive sign “values”, a central component in Swedish education policy. Using (1) qualitative analysis of policy documents regulating civic orientation; (2) quantitative corpus assisted critical discourse analysis of media

articles over 20 years to provide the macro discursive context wherein the policy was interpreted; (3) individual interviews with 14 people involved in organizing the courses; and (4) ethnographic classroom observations from seven such courses given in Arabic and English, I follow the intertextual chains (Fairclough, 1992) of “values”. The results show how (1) Sweden is constructed as “the most developed country in the world” regarding values, (2) migrants, Arabic speakers in particular, as antithetical to such an ideal imagination, and (3) how human rights and democracy become particularized as specifically “Swedish values”.

Referenser

- Douglas Fir Group. (2016). A transdisciplinary framework for SLA in a multilingual world. *The Modern Language Journal*, 100, 19-47. DOI: 10.1111/modl.12301
- Krzyzanowski, M. (2011). Ethnography and critical discourse analysis: Towards a problem oriented research dialogue. *Critical Discourse Studies*, 8(4), 231–238.
- Ladson-Billings, G. (2021). *Culturally relevant pedagogy: Asking a different question*. Teachers College Press.

Vad upplevs viktigast i akademiskt skrivande? En undersökning av studenters och lärares attityder till akademiskt skrivande i högre utbildning

Malin Bengtsson

Skövde Högskola, malin.bengtsson@his.se

En allt större andel av studenterna i högre utbildning har svenska som andraspråk, i enlighet med målsättningen om breddad rekrytering (Prop. 2001/02:15:18). Många studenter, inte minst L2 studenter, upplever dock övergången från gymnasieskolan till högre studier som mycket utmanande gällande språkliga normer (jmf. Hyland 2011). En avancerad läs- och skrivförmåga är idag en förutsättning för att klara högre studier, såväl som det senare yrkeslivet, men hur ser förutsättningarna ut för studenter med olika språklig bakgrund att utveckla akademisk litteracitet? Studien syftar till att identifiera studenters utmaningar när det kommer till skrivandet i högre utbildning och syftar till att urskilja de mest angelägna problemområdena i författande av akademiska texter. Målet är att undersöka både L1- och L2-studenters samt deras lärares uppfattningar om dessa utmaningar och hur de relaterar till kursutbudet i akademiskt skrivande. Studien grundar sig i teorin om akademisk litteracitet (Lea & Street 1998), där skrivande ses som kompetens formad av disciplinära normer och som en social praktik kopplad till olika bakgrunder och förutsättningar. Med en kombination

av kvalitativa och kvantitativa metoder, inklusive enkätundersökningar och intervjuer, samt användning av Texttriangeln (Dysthe m.fl. 2011) som teoretisk modell för textanalys, kommer data samlas in från studenter och lärare. I presentationen kommer resultatet från enkätstudien att redovisas. Respondenterna inkluderar studenter med olika språklig bakgrund och studieinriktning, med och utan genomgången kurs i akademiskt skrivande, samt lärare med och utan språkligt orienterad utbildning. Undersökningen förväntas identifiera utmaningar i dagens kursutbud för akademiskt skrivande, belysa skiftande behov hos studentgrupper och förväntningar från olika lärarkategorier. Studien förväntas bidra till diskussionen rörande anpassning av undervisning i akademiskt skrivande för att möta dagens heterogena studentgrupp och främja effektiv skrivkompetensutveckling inom högre utbildning, för alla.

Nyckelord: akademisk litteracitet, akademiskt skrivande, svenska som andraspråk, sociokulturell teori

Referenser

- Dysthe, O., Hetzberg, F. & Hoel, T.L. (2011). *Skriva för att lära: skrivande i högre utbildning*. Studentlitteratur.
- Hyland, K. (2011). Writing in the university: education, knowledge and reputation. *Language Teaching*, 46(1), 53–70. Cambridge University Press.
- Lea, M. R., & Street, B. V. (1998). Student writing in higher education: An academic literacies approach. *Studies in Higher Education*, 23(2), 157-172.
- Prop. 2001/02:15:18. Den öppna högskolan*. Hämtad 2024-02-28 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/den-oppna-hogskolan_GP0315/

Prioritering af grammatik og udtale blandt undervisere i dansk som andetsprog

Sabine Gosselke Berthelsen

Lunds Universitet, sabine.gosselke_berthelsen@ling.lu.se

Katrine Falcon Søby

Københavns Professionshøjskole, kafs@kp.dk

Line Burholt Kristensen

Københavns Universitet, burholt@hum.ku.dk

I foredraget præsenteres resultater fra en spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere i dansk som andetsprog (DSA) omhandlende deres praksis og holdninger ift. udtale- og grammatik-

undervisning. Målet med undersøgelsen var at kvantificere prioriteringen af de to områder og identificere særlige fokusområder. Spørgeskemaet blev distribueret i DSA-fora og sendt til sprogskoler. Svar fra 66 undervisere (25-74 år; 56 kvinder, 9 mænd, 1 anden) fordelt på de tre officielle danskuddannelser (8 DU1, 28 DU2, 30 DU3) indgik i analysen.

Undersøgelsen viste, at undervisere til at begynde med bruger mere tid på udtale end grammatik, men at fokus ændrer sig i løbet af uddannelserne, således at grammatik med tiden fylder mere end udtale. Mange undervisere ville gerne bruge mere tid på udtaleundervisning, men udfordres af tidspres og omfattende testforberedelse. Spørgeskemaet identificerer også en række fokusområder i DSA-undervisningen inden for udtale og grammatik.

Studiet er den første kvantitative undersøgelse af praksis på danske sprogskoler ift. undervisning i udtale og grammatik. Vi ser gennemgående tendenser i forhold til typiske fokusområder, som i stor grad stemmer overens med resultater fra forskning indenfor produktion og perception af L2-variation. For eksempel bliver underviseres fokus på ordstilling i spørgeskemaet støttet af en høj forekomst af ordstillingsvariation i et L2-korpus og en stor opmærksomhed på ordstillingsvariation hos L1-brugere i læseforsøg. Afslutningsvis diskuterer vi anbefalinger til prioriteringer i DSA-undervisningen baseret på underviseres svar og tidligere forskning.

Konvensjonelle formulariske uttrykk - et språklig verktøy for sosial inkludering på arbeidsplassen?

Marte Bjørklund

Bergen Læringscenter, marte.bjorklund@bergen.kommune.no

Ingvild Nistov

Universitetet i Bergen, Ingvild.Nistov@uib.no

Ifølge gjeldende politiske føringer i Norge anses arbeidsplassen som den viktigste arenaen for språkopplæring og sosial inkludering av migranter, og det har derfor blitt lansert flere kvalifiseringsprogrammer som inkluderer arbeidspraksis. Studier både i Norge og andre nordiske land viser imidlertid at den faktiske språkpraksisen på arbeidsplassen kan være svært begrenset, særlig når det gjelder relasjonell tale.

Basert på tidligere forskning som vektlegger betydningen av relasjonell tale og fatisk kompetanse som en mekanisme for sosial inkludering på arbeidsplassen (f.eks. Holmes 2005; Koester 2006; Mirivel & Fuller 2017), og mer spesifikt i tråd med studier som framhever at

konvensjonelle uttrykk kan indeksere tilhørighet (Kirilova 2018, 2023), og at formulariske uttrykk kan forbedre helhetsinntrykket av L2 innlæreres språkproduksjon (Martinez & Schmitt 2012), vil dette innlegget rapportere fra et nylig initiert prosjekt som tar for seg konvensjonelle formulariske uttrykk som et språklig verktøy i forhandling om medlemskap i praksisfellesskap på arbeidsplassen.

Studien foregår i samarbeid med lærere på et språklæringscenter for voksne innvandrere, som tilbyr språkkurs med arbeidspraksis. Dette muliggjør en etnografisk tilnærming med observasjoner både i klasserommet og på arbeidsplassen. I den første fasen av studien vil vi forsøke å identifisere nyttige uttrykk, i den andre fasen vil disse uttrykkene bli undervist i klasserommet og praktisert på arbeidsplassen, og i den tredje fasen vil deltakerne bli intervjuet om sine erfaringer. Denne presentasjonen vil være basert på en pilotstudie med et aksjonsforskningsdesign, der en lærer /forsker prøver ut det skisserte opplegget med et par deltakere i et kvalifiseringsprogram.

Referanser

Holmes, J. (2005). When small talk is a big deal: Sociolinguistic challenges in the workplace.

I M. Long (Red.). *Second language need analysis*. Cambridge University Press

Kirilova, M. (2018). 'Det er helt i orden' - Kulturelle shibboleter i jobsamtaler med andetsprogsbrugere af dansk. *NyS*, 55, 40-69

Kirilova, M. (2023). 'Getting the job done'. Conventional expressions as Shibboleths in multilingual job interviews. I J. Angouri, J. Kerekes and M. Suni (Red.). *Language, Migration and In/Exclusion in the Workplace*. Multilingual Matters.

Koester, A. (2006). *Investigating Workplace Discourse*. Routledge

Martinez, R. & Schmitt, N. (2012). A phrasal Expression List. *Applied Linguistics*, 33 (3), 299-320

Mirivel, J.C. & Fuller, R. (2017). Relational talk at work. I B. Vine. (Red.) *The Routledge Handbook of Language in the Workplace*. Routledge

Utforskande litteraturundervisning: främjande av elevers tolkning och förståelse genom textsamtal

Malin Blix

Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion, Göteborgs universitet.
malin.blix@lir.gu.se

Ann-Christin Randahl

Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet. ann-christin.randahl@svenska.gu.se

I denna presentation redovisas resultat från ett nordiskt forsknings- och utvecklingsprojekt kallat QUALE. Fokus i projektet är en elevaktiv och undersökande modell för litteraturundervisning, ibland kallad ”inquiry-based” (Alfieri et al., 2011), eller ”undersökande litteraturundervisning” (Blix et al., u.u) Modellen fungerar ofta både motiverande och kvalificerande, genom att elever tillämpar strategier som fördjupar förståelsen av texten och utforskar frågor som saknar givna svar (Elf, 2022; Hansen & Gissel, 2021). Undervisningsmodellen skiljer sig från hur lärarna i studien vanligtvis arbetar med noveller (Randahl et al. u.u). Istället för att fokusera på förståelse och genrespecifika drag, börjar undervisningen med läsoplevelse och gemensam utforskning av textens tomma platser (Iser, 1991; Langer, 1991).

Projektet har genomförts i två interventionsstudier, i sammanlagt fem flerspråkiga klasser, där majoriteten av eleverna läser SVA. Undervisningen har dokumenterats genom videoobservation, fältstudier, inspelade lärar- och elevsamtal samt inspelade lärar- och elevintervjuer. I denna presentation utgörs materialet av inspelade elevsamtal. Vi använder begreppet *textrörlighet* (Liberg et al. 2012), för att analysera vilka möjligheter till tolkning och förståelse som erbjuds i de textsamtal som den undersökande litteraturundervisningen bjuder in till. Preliminära resultat visar att eleverna omprövar sina tolkningar genom att diskutera med andra och ta del av andras perspektiv. Förståelsen av texten utvecklas genom en växelverkan mellan delar och helhet. Eleverna går från en osäker förståelse av texten mot en mer koherent tolkning. De öppna men specifika frågor som eleverna diskuterar, tycks utgöra en viktig resurs för detta, genom att ”tvinga” dem att vara kvar i texten och tillsammans utforska det som är oklart.

Referenser

- Alfieri, L., Brooks, P. J., Aldrich, N. J., & Tenenbaum, H. R. (2011). Does discovery-based instruction enhance learning? *Journal of Educational Psychology*, 103(1), 1–18.
<https://doi.org/10.1037/a0021017>
- Blix, M., Randahl, A-C. & Olin-Scheller, C. (u.u.). Undersökande litteraturundervisning i flerspråkiga klassrum. I: *Femtonde nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning. Språk och litteratur – en omöjlig eller skön förening? Lund 23–24 november 2022*.

- Elf, N. (2022). Fra formidling til undersøgelse – nye dialogiske veje i skolens litteraturundervisning. I A.-M. Mai (Red.), *Børn i centrum for litteraturformidling: forskning og praksis*.
https://kum.dk/fileadmin/_kum/5_Publikationer/2022/KUMBogpanelet-4-artikler_FEB.pdf
- Hansen, T. I. & Gissel, S. T. (2021). *Tilbage til teksten* (1. udgave ed.). Hans Reitzels forlag.
- Iser, W. (1991). *The act of reading: a theory of aesthetic response*. Johns Hopkins Univ. Press.
- Langer, J. A. & National Research Center on Literature Teaching and Learning, Albany, NY. (1991). *Discussion as Exploration Literature and the Horizon of Possibilities*. Report Series 6.3. [Washington, D.C.]
- Liberg, C., af Geijerstam, Å., Folkeryd, J.W., Bremholm, J., Halleson, Y., & Holtz, B. M. (2012). Textrörlighet – ett begrepp i rörelse. I S. Matre & A. Skaftun (red.) *Skriv! Les!* (ss. 65-81) Trondheim: Akademiska forlag.
- Randahl, A-C., Blix, M. & Olin-Scheller, C. (u.u.). Lärares föreställningar om undersökande litteraturundervisning. En interventionsstudie i flerspråkiga klassrum. I M. L. Tverbakk & T. Sommervold (Red.), *Lesing på ungdomstrinnet*.

Ordförråd efter uppnådd B1-nivå i svenska som andraspråk och svenska som främmande språk

Lars Bokander

Högskolan för lärande och kommunikation, Jönköping University, lars.bokander@ju.se

I denna studie jämförs inlärare av svenska som andraspråk (SL) med inlärare av svenska som främmande språk (FL) med avseende på deras receptiva ordkunskap. Därmed replikeras tidigare forskning som indikerar att en SL-kontext är mer gynnsam för ordinläring än en FL-kontext (Håkansson & Norrby, 2010). Ett ordförrådstest med flervalsfrågor distribuerades till elever i svenska som andraspråk på grundläggande nivå i vuxenutbildning (SL, $n = 83$) och till svenskstuderande vid universitet i Öst- och Centraleuropa (FL, $n = 91$). Orden i testet hade valts ut för att representera olika frekvensband i en svensk allmänspråklig textkorpus. Samtliga deltagare bedömdes ha uppnått samma kommunikativt definierade språkfärdighetsnivå, nämligen B1-nivån enligt *Gemensam europeisk referensram för språk*.

Resultatet visade att det i båda grupperna fanns ett starkt samband mellan ordens frekvens i korpusen och deras svårighetsgrad. Grupperna skilde sig inte åt beträffande vilka ord som var relativt lätta respektive svåra. FL-gruppen presterade dock signifikant bättre än SL-gruppen, tvärt emot resultaten i Håkansson och Norrby (2010), trots att de två grupperna bedömdes ha

uppnått samma kommunikativa språkfärdighetsnivå. Möjliga orsaker till detta resultat, såväl som didaktiska implikationer, kommer att diskuteras. Eftersom ordförrådet utgör en central aspekt av generell språkfärdighet betonas behovet av att utveckla en undervisning som främjar ordförrådsutveckling hos vuxna andraspråksinlärare i Sverige.

Referenser

Håkansson, G. & Norrby, C. (2010). Environmental influence on language acquisition: Comparing second and foreign language acquisition of Swedish. *Language Learning*, 60(3), 628–650. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9922.2010.00569.x>

Villkor för lärande: Utbildning på språkintruktionsprogrammet ur lärar- och elevperspektiv

Erika Bomström Aho

Institutionen för lärarutbildning, Högskolan Dalarna eao@du.se

Syftet med min avhandlingsstudie är att med hjälp av mellanrumsteorin (Bhabha, 1994) studera och problematisera de villkor för lärande för nyanlända elever som erbjuds på Språkintruktionsprogrammet, som är ett av fem intruktionsprogram i den svenska gymnasieskolan och tar emot nyanlända elever i åldrarna 16 till 19 år. Studien bidrar således till forskningsfältet om andraspråksinlärning.

Avhandlingen omfattar fyra kvalitativa delstudier och antar en etnografiskt inspirerad ansats. Materialet består av intervjuer med lärare och elever, observationer av lektioner samt kartläggningmaterial. Bhabhas (1994) mellanrumsteori utgör det teoretiska ramverket och används för analys av resultat och slutsatser. I delstudierna används andra teoretiska utgångspunkter vilket innebär att analysen av resultaten sker i två steg: först utifrån de teorier som valdes till delstudierna och sedan analyseras och tolkas resultat och slutsatser från delstudierna utifrån Bhabhas mellanrumsteori.

Resultaten pekar på att kunskaper i svenska och kunskaper som lärs i svensk skola tillskrivs värde av lärare och elever och att viss skolkunskap som elever tidigare förvärvat, utöver kunskaper som förvärvats i svensk skola, värderas högre och synliggörs på ett annat sätt än den kunskap som förvärvats på andra sätt. Vissa lärare säger ”elever utan bakgrund”

när de talar om elever med liten eller ingen erfarenhet av studier i formell skola. Detta synliggör att kunskap som elever lärt sig genom att gå i formell skola ses som kunskap.

En slutsats som kan dras i den här avhandlingsstudien är att eleverna på Språkintröduktion stereotypiseras som elever med andra kunskaper än förväntat och att utbildningen på programmet inte utgår från elevernas förutsättningar, vilket innebär att utbildningen inte är likvärdig med den som elever på andra gymnasieprogram i svenska skolor får.

Referenser

Bhabha, H. (1994). *The location of culture*. Routledge.

Bomström Aho, E. (2023). *Villkor för lärande: Utbildning på språkintröduktionsprogrammet ur lärar- och elevperspektiv*. [Doktorsavhandling, Högskolan Dalarna].

”Här ska vi lära oss svenska”: Svensklärares uppfattningar om språklig heterogenitet i historiskt mångspråkiga Norrbotten

Theres Brännmark

*Institutionen för hälsa, lärande och teknik, Luleå tekniska universitet,
theres.brannmark@ltu.se*

Denna presentation fokuserar svensklärares uppfattningar om språklig heterogenitet. Språksituationen i Norrbotten, i norra Sverige, med språkarvet finska, meänkieli och samiska som sedan år 2000 är nationella minoritetsspråk, väcker frågor om hur lärares uppfattningar om språklig heterogenitet kan påverka deras undervisning. Språk behandlas olika i grundskolesystemet. Svenska är obligatoriskt med mest undervisningstid, medan frivilliga modersmålsstudier i exempelvis finska, meänkieli och samiska, tilldelas färre timmar, 1490/320h. Skolverkets (2023) statistik antyder att många flerspråkiga studerar skolans svenskämne. Givet detta är studiens syfte att bidra med kunskap om norrbottniska lärares förhållningssätt till flerspråkighet. Forskningsfrågorna är: Hur talar svensklärare om språklig heterogenitet? Vilka språkideologier kommer till uttryck när lärarna reflekterar över sina erfarenheter av elever med olika språkbakgrund i undervisningen?

Studien baseras på intervjuer med åtta lärare från norrbottenskommuner med ansvar att främja ungas språkanvändning med finska, meänkieli och samiska (SFS 2009:725). För att fördjupa den tematiska analysen (Braun & Clarke, 2022) användes Ruíz (1984) uppfattningar om språk som problem, rättighet och resurs. Enligt resultatet ser lärarna generellt flerspråkighet

som en positiv rettighet. For elever som er inlärare av svenska blir flerspråkigheten ett problem, medan goda kunnskaper i svenska osynliggör finska, meänkieli och samiska. Lärarna anser at inkludering av flerspråkighet som en resurs kräver formella beslut och mer tid. Kommunens språkåtaganden syns inte i lärarnas rapporterade undervisning, vilket visar en klyfta mellan ideologi och praktik.

Referenser

- Braun, V., & Clarke, V. (2022). *Thematic analysis: A practical guide*. Sage Publishing Ltd.
- Ruíz, R. (1984). Orientations in language planning. *NABE: The journal for national association for bilingual education*, 8(2), 15–34).
- SFS 2009:724 *Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk*. Kulturdepartementet.
- Skolverket (2023). *Elever och skolenheter i grundskolan. Läsåret 2022/23*. Skolverket.

Å «power up» norsken og eleven – transspråking i vurdering for nyankomne elever på yrkesfag

Anette Louise Brekke

Universitetslektor i norskdidaktikk, NTNU. anette.brekke@ntnu.no

Kjersti Skappel Price

Universitetslektor i norskdidaktikk, NTNU. kjersti.s.price@ntnu.no

Hanne Theodorsen

Universitetslektor i norskdidaktikk, NTNU. hanne.theodorsen@ntnu.no

Denne studien omhandler transspråking i muntlig vurdering for nyankomne elever på hudpleielinja på videregående skole. Med utgangspunkt i observasjon og lydopptak av tre vurderingssamtaler om hudens oppbygning og funksjon, undersøker vi 1) hva som kjennetegner kommunikasjonen mellom faglærer og elev, og 2) hvordan ulike verbale og nonverbale ressurser virker sammen og bidrar til å styrke – eller «power up» (Gee & Hayes, 2011) – elevens språk og kunnskapsformidling. Målet med studien er å belyse et relativt understudert tema, nemlig hvordan transspråking kan anvendes pedagogisk i vurderingssituasjoner på yrkesfaglige utdanningsprogram. Den knytter altså an til Nordand 16 sitt fokus på transspråking. Teoretisk er studien forankra i sosiokulturell andrespråkslingvistikk, der stillasering [eng. scaffolding] ved hjelp av språklig og multimodal støtte står sentralt (Gibbons, 2015). Mer spesifikt trekker vi veksler på transspråkingsteori (Garcia & Wei, 2019), og legger et bredt transspråkingsbegrep til grunn der bruk av flere navngitte språk og flere semiotiske ressurser inngår (Garcia & Wei, 2019). Metodisk er studien

inspirert av lingvistisk etnografi, og har observasjon, uformelle samtaler, intervju og innsamling og analyse av interaksjonsdata som konkrete metoder. Den foreløpige analysen viser at kommunikasjonen mellom elev og lærer er kjennetegnet av bruk av et bredt sett av kommunikative ressurser: Elevene bruker digitale oversettelsesressurser og flere språk, og både elever og lærer bruker en modell av hudens oppbygning og ei rekke andre nonverbale ressurser aktivt. I sum fungerer denne transspråkinga som stillasering og bidrar til at elevene får flere – og styrka – muligheter til å vise fagkompetanse.

Referanser

García, O. & Wei, L. (2019). *Transspråking. Språk, tospråklighet og opplæring*. Cappelen Damm Akademisk

Gee, J. P. & E. R. Hayes. (2011). *Language and Digital Learning in the Digital Age*. New York: Routledge.

Gibbons, P. (2015). *Scaffolding Language. Scaffolding Learning. Teaching English Language Learners in the Mainstream Classroom*. Portsmouth: Heinemann.

Didaktiska perspektiv på flerspråklighet i svensk grundlärautbildning

Jasmine Bylund

*Institutionen för Pedagogik och Specialpedagogik, Göteborgs universitet,
jasmine.bylund@gu.se*

Sverige är ett flerspråkigt land och dagens pluralistiska samhälle fordrar ett utbildningssystem som säkerställer att undervisningen i skolan möjliggör för alla elever att lära och utvecklas, oavsett språkbakgrund. Utbildningen av blivande lärare i grundskolan bör därför belysa olika dimensioner av flerspråklighet samt ge didaktisk kompetens för undervisning i språkligt heterogena klassrum så att samtliga lärare förbereds för utbildning i flerspråkiga kontexter. Tidigare studier har visat hur språklig och kulturell mångfald sällan ges utrymme i svenska lärarutbildningar och hur det främst tycks förekomma inom kurser i svenska, svenska som andraspråk eller engelska (t.ex., Paulsrud & Lundberg, 2021; Paulsrud,

Juvonen & Schalley, 2023; Hermansson m.fl., 2022). Föreliggande studie undersöker närmare hur aspekter av flerspråkighet i didaktiska sammanhang framträder i kursplaner och utbildningsplaner i engelska, matematik och svenska på grundlärarutbildningen vid tre lärosäten i Sverige. Flerspråkighet i utbildningssammanhang förstås i den här studien utifrån ett kritiskt perspektiv som inbegriper en förståelse av hur olika former av ideologier och maktstrukturer samverkar till hur språkliga resurser, förstås, beaktas och kommer till uttryck i olika sammanhang vilket reflekterar olika maktförhållanden och strukturer i ett givet samhälle och dess samhällseliga identitetsbygge (Kroskrity, 2000).

Genom en summativ kvalitativ innehållsanalys (Hsieh & Shannon, 2005) av utbildningsplaner samt kursplaner påvisas stora skillnader mellan de tre lärosätena gällande *hur* didaktiska perspektiv på flerspråkighet framträder i kursplanerna vilket pekar mot en avsaknad av en gemensam hållning gällande vilken roll flerspråkighet bör ges i svensk lärarutbildningen. Studiens innehåll och tematik bidrar till flera av konferensens ämnesinriktningar såsom språkideologier, språkpolicy, utbildning och flerspråkighet.

Referenser

- Hermansson, C., Norlund Shaswar, A., Rosén, J., & Wedin, Å. (2022). Teaching for a monolingual school? (In) visibility of multilingual perspectives in Swedish teacher education. *Education Inquiry*, 13(3), 321-337.
<https://doi.org/10.1080/20004508.2021.1885588>
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative health research*, 15(9), 1277-1288.
<https://doi.org/10.1177/1049732305276687>
- Kroskrity, P. V. (2000). *Regimes of Language: Ideologies, Politics, and Identities*. School of American Research Press.
- Paulsrud, B. & Lundberg, A. (2021). "One School for All? Multilingualism in Teacher Education in Sweden". Wernicke, M., Hammer, S. & Hansen, A. (Red.) *Preparing teachers to work with multilingual learners*. Multilingual Matters, (s. 38-57). <https://doi-org.www.bibproxy.du.se/10.21832/9781788926119-005>
- Paulsrud, B., Juvonen, P., & Schalley, A. C. (2023). Attitudes and beliefs on multilingualism in education: voices from Sweden. *International Journal of Multilingualism*, 20(1), 68-85. <https://doi.org/10.1080/14790718.2022.2153851>

Infrastructures of Pre-Migration language learning: Mobility and Border Crossings among Participants in a Swedish High-Stakes Language Test

Carlsson, Nina

Uppsala University / Migration Institute of Finland, nina.o.carlsson@ibf.uu.se

Language testing plays a crucial role in migration governance in the Nordic countries, serving as a gatekeeper for access to citizenship, residency, studies, and employment. Contrary to prevailing notions of language learning as a post-settlement activity, this article investigates how pre-immigration language learning and testing not only regulate but fuel mobility, prompt border crossings, and defer immigration to the intended country of settlement. The study is based on semi-structured interviews with participants in a high-stakes Swedish language test administered in both Sweden and abroad, that can be used to surpass the language requirement for higher education and certain professional licensing in Sweden, Norway, and Denmark. It draws from literature on migration infrastructures, language testing, bordering, and mobility (Bonjour, 2014; Fortier, 2021; Gutekunst, 2015; McNamara & Shohamy, 2008; Xiang & Lindquist, 2014; Yuval-Davis et al., 2019).

The paper illustrates instances of temporary settlement in countries other than the intended destination while waiting to pass language tests. This often involves engagement with private companies for language tuition, employing teachers who were previously migrants in Sweden. Furthermore, the paper shows how external barriers to mobility have redirected migration plans from English-speaking countries to a smaller linguistic region that requires a significant investment in language learning. The paper draws attention to how language tests not only prevent but also instigate mobility, and how linguistic integration can be a transnational process involving multiple border crossings and private companies. This, in turn, partly counters the nation-building intentions of the state, which places an increased emphasis on civic knowledge and Swedish values in their publicly funded courses.

Referenser

- Bonjour, S. (2014). The transfer of pre-departure integration requirements for family migrants among member states of the European Union. *Comparative Migration Studies*, 2(2), 203–226. <https://doi.org/10.5117/CMS2014.2.BONJ>
- Fortier, A.-M. (2021). *Uncertain citizenship: Life in the waiting room*. Manchester University Press.
- Gutekunst, M. (2015). Language as a new instrument of border control: The regulation of marriage migration from Morocco to Germany. *The Journal of North African Studies*, 20(4), 540–552.
- McNamara, T., & Shohamy, E. (2008). Language tests and human rights. *International Journal of Applied Linguistics*, 18(1), 89–95.

- Xiang, B., & Lindquist, J. (2014). Migration infrastructure. *International Migration Review*, 48, S122–S148.
- Yuval-Davis, N., Wemyss, G., & Cassidy, K. (2019). *Bordering*. Polity.

Ett rikt och funktionellt andraspråk? Diskurser i styrdokumentet kring andraspråkseleven som skribent

Pia Cederholm

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningssociologi, Uppsala universitet
pia.cederholm@edu.uu.se

Under gymnasiekurs 3 i svenska och svenska som andraspråk ska eleverna förberedas inför högskolestudier. Avgörande är då det nationella provet med en skrivuppgift som knyter an till den typ av texter studenter på högskolenivå behöver kunna producera. När nuvarande läroplan Gy11 ersätts med Gy25 kvarstår ambitionen i båda svenskämnen att rusta elever för att kunna läsa och skriva vetenskapliga texter. I den här studien analyseras formuleringar i styrdokument som kan ha betydelse för andraspråkselevens utveckling till den sorts skribent som högskolan efterfrågar. Kurs- och ämnesplaner i svenska som andraspråk i Gy11 respektive Gy25 jämförs med styrdokumentet för svenska. Även det nationella provets anvisningar ingår i materialet.

Syftet med studien är att utifrån ett kritiskt diskursanalytiskt perspektiv undersöka hur andraspråkseleven konstrueras som skribent. Det teoretiska ramverket bygger på Fairclough (2003). Metodologiskt är analysen inspirerad av Alford (2015) som i sin avhandling undersökt motsvarande styrdokument i Australien. Ett förväntat resultat är att belysa det utrymme eleven erbjuds mellan delvis konkurrerande diskurser: en flerspråkighetsdiskurs som betonar elevens språkliga kompetens, en bristdiskurs som fokuserar på de språkfärdigheter som saknas och en instrumentell effektivitetsdiskurs där målet är att eleven ska bli behörig till högre studier.

Studien har relevans för nästan samtliga av konferensens teman, såsom språkideologier, språkpolicy, språk i skolans styrdokument och språkpolitiska diskurser. Alldeles särskilt

relevant är temat flerspråkighet som i den kommande gymnasiereformen skrivs in som ett centralt innehåll även i kursplanen för svenska.

Referenser

Alford, J. H. (2015). Conceptualisation and enactment of critical literacy for senior high school EAL learners in Queensland, Australia. Queensland University of Technology.
Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Modtagelsesklasselærere som frontlinjemedarbejdere. En narrativ analyse af lærerfortællinger om ukrainske elever i modtagelsesklassens hverdag

Line Møller Daugaard

Kathrin Bock

VIA University College, lida@via.dk VIA University College, kboc@via.dk

Line Thingholm

Winnie Østergaard

VIA University College, lint@via.dk VIA University College, winn@via.dk

Lærere i modtagelsestilbud for nyankomne elever med dansk som andetsprog kan opfattes som 'frontlinjemedarbejdere' (Ceccini & Harrits, 2022) på linje med sundhedspersonale og socialrådgivere. Når geopolitiske spændinger på verdensplan fører til ufrivillig migration, får det umiddelbare konsekvenser i modtagelsestilbuddene i de modtagende lande. I 2015 modtog modtagelsesklasselærere et stort antal syriske flygtninge; i kølvandet på Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 kom ukrainske børn og unge til at udgøre en central ny elevgruppe i modtagelsestilbud.

I denne præsentation sætter vi fokus på danske modtagelsesklasselæreres frontlinjefortællinger om, hvordan ukrainske børn og unge blev en del af hverdagen i modtagelsesklassen. Præsentationen tager afsæt i det tværdisciplinære forskningsprojekt Ukrainske elever i danske skoler (Christensen m.fl., 2023), og fokus er på en udvalgt case fra en dansk kommune, som

oprindelig oprettede separate Ukraine-klasser, men efter halvandet år gradvist lukkede disse klasser og indslusede de ukrainske elever i kommunens ordinære modtagelsesklasser. Vi følger et team af modtagelsesklasselærere på én bestemt skole og fremlægger en narrativ analyse (Baynham & De Fina, 2017; Iversen, 2022) af lærernes fortællinger om inklusionen af de ukrainske elever i ordinære modtagelsesklasser, som de kommer til udtryk gennem fokusgruppeinterviews.

Præsentation kaster lys over en højaktuel andetsprogpædagogisk problemstilling knyttet specifikt til modtagelsen af ukrainske børn og unge – en udfordring, som de nordiske lande deler. Men relevansen rækker ud over den konkrete ukrainske elevgruppe og belyser ligeledes den omstillingsparathed, som er et grundvilkår for andetsproglærere i modtagelsestilbud

Referenser

- Baynham, M., & De Fina, A. (2017). Narrative analysis in migrant and transnational contexts. I Martin-Jones, M. & Martin, D. (red.), *Researching multilingualism: Critical and ethnographic perspectives* (s. 31-45). Routledge.
- Cecchini, M. & Harrits, G. S. (2022). The Professional Agency Narrative – Conceptualizing the Role of Professional Knowledge in Frontline Work. *Journal of Public Administration Research and Theory* 32(1), 41-57. <https://doi.org/10.1093/jopart/muab021>
- Christensen m.fl. (2023). Om projektet ukrainske børn i danske skoler. *Liv i skolen* 25(4), 6-13.
- Iversen, J. Y. (2022). Pre-service teachers' narratives about their lived experience of language. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 43(2), 140-153. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1735400>

SSL teachers as a part of the asylum process: Negotiating conflicting positional identities

Sofia Davydenko

University West, division of Educational Science and Languages. sofia.davydenko@hv.se

Working as a Swedish as a second language (SSL) teacher with newly arrived students means meeting not only many pedagogical challenges (e.g. Fejes et al., 2018; Wedin & Straszer, 2023) but also ethical conflicts, moral dilemmas, and inner contradictions in daily practice (Högberg et al., 2020; Popov & Erik 2015; Svensson, 2019). Making choices between what is

best for the student and what is the right way to do as a professional can lead to feelings of inner stress, insecurity in one's professional role, and value conflicts. The subject of this study is SSL- teachers working with unaccompanied asylum-seeking minors on the Language Introduction Programme. Using positioning theory (Davies & Harré, 1999; Kayi-Aydar, 2021) as a theoretical lens and an analytic framework the author analyses the narratives of eight female SSL teachers in the context of "upper secondary school laws" (The Swedish Code of Statutes, 2017:352). According to this law, young refugees with rejected asylum applications could get a time-limited residence permit for upper school studies if they have a passing grade in Swedish and could show good attendance in school, documented by teachers. The findings of the study reveal how teachers unwillingly feel involved in the asylum process and how the experiences of conflicting professional positional identities lead to feelings of inner contradictions and distress in their daily teaching practice. The results of the study may be of great interest to all who are interested in the dynamic nature of teachers' professional identity.

Keywords: SSL-teachers, unaccompanied asylum-seeking minors, positioning theory

Referenser

- Fejes, Andreas; Aman, R; Dahlstedt, Magnus; Gruberg, Sabine; Högberg, Ronny & Nyström, Sofia (2018). *Introduktion på svenska. Om språkintröduktion för nyanlända på gymnasieskola och folkhögskola* [Introduction on Swedish: on language introduction for newly arrived students at upper secondary school and folk high school. Rapportserie: studier av vuxenutbildning och folkbildning, 2018:8. Linköping University]
- Högberg, Ronny, Gruber, Sabine & Nyström, Sofia (2020). *Teachers' work and positionings in relation to newly arrived students in Sweden*. Teacher and Teacher Education
- Kayi-Aydar, Hayiriye (2021). *A framework for positioning analysis: From identifying to analyzing (pre)positions in narrated storylines*. Teacher and Teacher Education
- van Lagenhove, Luk & Harré, Rom (1999). *Introducing Positioning Theory* in R.T.Harré & van Lagenhove, Luk (eds.), *Positioning Theory: Moral Contexts of Intentional Action*, 14-31. Blackwell.
- Popov, O., Erik, S. (2015) *Facing the pedagogical challenge of teaching unaccompanied refugee children in the Swedish school system*. *Problems of Education in the 21st Century*, 64: 66-74
- Svensson, Malin (2019) *Compensating for conflicting policy goals: Dilemmas of teachers' work with asylum-seeking pupils in Sweden*. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 63 (1) (2019), pp. 1-16
- Wedin, Åsa & Straszer, Boglárka (2023). *Teachers of Swedish as a Second Language: Identity, Agency and Voice*. Malmö University. Educare.

Nyankomne ungdommers bruk av og erfaringer med det flerspråklige digitale læremiddelet «Hugin og Munin»

Joke Dewilde

Universitetet i Oslo, joked@uio.no

Victoria Roland

Universitetet i Oslo, roland_victoria@hotmail.com

Ungdommer med kort botid blir forventet å lære et nytt språk og nytt fagstoff på samme tid. Det mangler imidlertid tilstrekkelig undervisningsmateriell for å møte behovene til disse elevene. Den sosiale entreprenøren Magisk Kunnskap har utviklet et flerspråklig digitalt læremiddel, «Hugin og Munin», som skal være spesielt tilpasset denne elevgruppa. Denne studien har undersøkt hvordan en klasse med ungdommer med kort botid brukte og opplevde «Hugin og Munin».

Vi anlegger en transspråklig forståelse av språk og kommunikasjon (García & Li Wei, 2019) og er nærmere bestemt opptatt av ubuntufilosofi (Makalela, 2016) og epistemisk rettferdighet (Kerfoot & Bello-Nonjengele, 2022). Dataene ble samlet inn som en del av en fokusert etnografi, inkludert deltakerobservasjon, elevintervjuer og språkportretter.

Våre funn indikerer at «Hugin og Munin» i stor grad er tilpasset elevenes behov, men at noen elever møtte barrierer når de ikke fant oversettelser til sitt foretrukne språk eller variant. De verdsatte å jobbe i både homogene språkgrupper og grupper på tvers av språk. Læremiddelet tillot også elevene å dele minoriserte erfaringer og lære av hverandre. Vi argumenterer for viktigheten av å rette søkelyset mot kritisk flerspråklig språkbevissthet når flerspråklige læremidler blir introdusert for elever, slik at de kan nyttiggjøre seg de tilgjengelige ressursene på best mulig måte.

Referanser

- García, O., & Li Wei. (2019). *Transspråking: Språk, tospråklighet og opplæring*. Cappelen Damm Akademisk.
- Kerfoot, C., & Bello-Nonjengele, B. O. (2022). Towards epistemic justice: Constructing knowers in multilingual classroom. *Applied Linguistics*, 1–24.
- Makalela, L. (2016). Translanguaging practices in a South African institution of higher learning: A case of ubuntu multilingual return. I C. M. Mazak & K. S. Carroll (Red.), *Translanguaging in higher education: Beyond monolingual identities* (s. 11–28). Multilingual Matters.

Nyankomne elever i norsk skole og overgangen mellom innføringstilbud og ordinær opplæring

Dommersnes Jølbo

Formålet med studien som presenteres er å belyse overgangen mellom innføringstilbud og ordinær opplæring for nyankomne elever på barnetrinnet ved noen skoler i en norsk kommune. Opplæringstilbudet for denne gruppen skal sikre god språkopplæring (jfr. Opplæringloven, 1998, §2-8), og skal samtidig dekke faglige og sosiale behov (Løddingen et. al, 2022). Dette kan være utfordrende for skolene. Løddingen et.al. (2022) peker på at det er stor variasjon i organiseringen av opplæringen av nyankomne elever og Aarsæther (2021) viser til at det er utfordrende for skolene å skape arenaer for interaksjon mellom de nyankomne elevene og elevene som allerede går i ordinær opplæring. Det teoretiske utgangspunktet for studien tar utgangspunkt i både språkdidaktiske innsikter (bl.a. Cummins, 2000; 2017) og teori om flerkulturell opplæring (bl.a. Banks & Banks, 2001). Studien som presenteres tar sikte på å belyse både 1) hvilke rutiner og praksiser skolene har for nyankomne elever som blir overført fra innføringstilbud til ordinær opplæring og 2) hvilke erfaringer elever, lærere og ledelse har med denne overgangen. Studien vil dermed både ha kvantitative og kvalitative metodiske innganger. Første del av studien utgjør en dokumentanalyse og analyse av funn fra en spørreundersøkelse, mens andre del tar utgangspunkt i kvalitative intervjuer og observasjoner fra ulike klasserom. Resultatene fra studien vil bli diskutert opp mot lignende studier, og vil lede opp til en diskusjon om hvilke faktorer som har betydning i overgangen mellom innføringstilbud og ordinær opplæring. Studien tar for seg både språkdidaktiske og språkpolitiske spørsmål i opplæringen av nyankomne elever med norsk som andrespråk.

Litteraturliste

- Aarsæther, F. (2021). Learning environment and social inclusion for newly arrived migrant children placed in separate programmes in elementary schools in Norway, *Cogent Education*, 8:1, 1932227, DOI: 10.1080/2331186X.2021.1932227
- Banks, J. A., & Banks, C. A. M. (2001). *Multicultural Education: Issues and perspectives*. John Wiley.
- Cummins, J. (2000). *Language, Power and Pedagogy. Bilingual Children in the Crossfire*. Multilingual Matters Ltd.
- Cummins, J. (2017). *Flerspråkiga elever. Effektiv undervisning i en utmanande tid*. Natur & Kultur.
- Lødding, B., Kindt, M. T., Randen, G. T., Lynnebakke, B., Vennerød-Diesen, F. F., Vika, K. S. & Grøgaard, J. B. (2022). *Norskinnlæring, faglig utvikling og nye venner – er det mulig på samme tid? Delrapport fra prosjektet Forskning på opplæringstilbud til nyankomne elever*. (2022:26). Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU).
- Opplæringslova (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (LOV-1998-07-17 61)*. Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>
- Utdanningsdirektoratet (u.å). *Forskning på opplæring for nyankomne elever*. Hentet 1.mars 2024 fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/forskning-og-annet-kunnskapsgrunnlag/forskning-om-opplaringstilbudet-til-nyankomne-barn/>

Forestilte identiteter og investering i andrespråket – Semira og Sana tre år etter

Marianne Eek

Høgskolen i Innlandet, marianne.eek@inn.no

I denne presentasjonen utforsker jeg forestilte identiteter og investering i andrespråket (Norton, 2013; Norton Peirce, 1995) hos to voksne nyankomne uten tidligere skolebakgrunn. Deltakerne har fått de fiktive navnene Semira og Sana. Studien er et oppfølgingsprosjekt etter en ph.d.-undersøkelse som ble avsluttet i 2021, der jeg utforsket bruk av språkhjelpere i andrespråksundervisning for voksne nyankomne med Nortons investeringsbegrep som analytisk inngang (Norton, 2013). I denne presentasjonen tjener også investering, og særlig

betydningen av forestilte identiteter, som et analytisk verktøy for å fortolke intervjuer med Sana og Semira om deres erfaringer med språklæring.

Foreløpige funn viser at forestilte identiteter har hatt stor betydning for Sanas videre veivalg og investering i andrespråket, men at forhold hun ikke er herre over har begrenset utfallet av investeringen. For den andre deltakeren har forestilte identiteter i mindre grad fått betydning for veivalg og investering i andrespråket. Dette handler i stor grad om virkningene av koronaepidemien som gjorde at språklæringstilbudene hun deltok på ble lagt på is. Studien belyser for det første at identitet, her representert ved engasjement og forestilte identiteter, kan ha stor betydning for nyankomnes investering i andrespråket. For det andre belyser studien at engasjement og forestilte identiteter er sosialt konstruert i tid og rom, og at investering i andrespråket, men også muligheter til å investere i kommunikative kontekster i dagliglivet generelt, også har sammenheng med kapital og ideologi (Darvin & Norton, 2015).

Referenser

- Darvin, R., & Norton, B. (2015). Identity and a model of investment in applied linguistics. *Annual review of applied linguistics*, 35, 36-56.
- Norton, B. (2013). Identity and language learning. In *Identity and Language Learning. Multilingual matters*.
- Pearce, B. N. (1995). Social identity, investment, and language learning. *TESOL quarterly*, 29(1), 9-31.

Numerasitet som del av grunnleggende litterasitet: En ressursmodell for numerasitetsundervisning for voksne nyankomne som analytisk verktøy og pedagogisk rammeverk

Marianne Eek

Høgskolen i Innlandet, marianne.eek@inn.no

I denne presentasjonen videreutvikler jeg ressursmodellen for litterasitet (Freebody & Luke, 1990; Franker, 2017) for å tilby et analytisk og pedagogisk rammeverk for numerasitetsundervisning for voksne nyankomne med liten eller ingen skolebakgrunn fra hjemlandet ("studieväg 1"). Det er en sosiokulturell og kritisk tilnærming til numerasitet som legges til grunn (Jurdak, 2020), og jeg stiller følgende forskningsspørsmål:

Hvordan kan en ressursmodell for numerasitetsundervisning (basert på Freebody & Luke, 1990) se ut i konteksten av undervisning på ”studieväg 1”?

På hvilke måter og i hvilken grad aktualiseres de ulike numerasitetspraksisene fra ressursmodellen i det empiriske materialet?

Det første forskningsspørsmålet besvares i en teoretisk diskusjon der jeg drøfter Luke og Freebodys ressursmodell for litterasitet (1999), og der de fire praksisene *avkodingspraksiser*, *meningsskapende praksiser*, *tekstanvendelsespraksiser* og *kritiske praksiser* er sentrale. Modellen videreutvikles til en modell for numerasitetsundervisning for voksne nyankomne med liten eller ingen skolebakgrunn. Forskningsspørsmål to besvares i en analyse og diskusjon av empirisk materiale fra to pedagogiske utviklingsprosjekter og to forskningsprosjekter. Hensikten er å bidra til teoriutvikling og å gi lærere og forskere et verktøy som kan stimulere til refleksjon omkring ulike numerasitetspraksiser i undervisningen på ”studieväg 1”. En overordnet hensikt er å bidra til inkluderende og rettferdig kvalitetsutdanning for voksne nyankomne med liten eller ingen skolebakgrunn

Referanser

- Franker, Q. (2017). Grundläggande litteracitetsundervisning för ungdomar och vuxna. *Sprogforum: Tidsskrift for sprog-og kulturpædagogik*, 23(65), 56-64.
- Freebody, P. & Luke, A. (1990). Literacies programs: Debates and demands in cultural context. *Prospect: An Australian Journal of TESOL*, 5(3), 7-16.
<https://eprints.qut.edu.au/49099/7/DOC090312.pdf>
- Jurdak, M. (2020). The sociopolitical and sociocultural dimensions of migrants' adult numeracy. *ZDM*, 52(3), 515-525. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11858-019-01079-z>
- Luke, A. & Freebody, P. (1999). A map of possible practices: Further notes on the four resources model. *Practically Primary*, 4(2), 5-8.

Språkrelaterade episoder som individanpassning i yrkesanpassad svenskundervisning

Maria Eklund Heinonen

Södertörns högskola, maria.eklund.heinonen@sh.se

Svenskundervisning för nyanlända vuxna har etablering på arbetsmarknaden som ett tydligt mål, vilket medfört att allt fler yrkesanpassade utbildningar inrättats, antingen för att anpassa

eller komplettera en utbildning den nyanlända redan har, eller för att erbjuda en utbildning i ett bristyrke. Det finns en uppfattning om att man i denna undervisning ska tillägna sig ”yrkessvenska”, dvs. de språkkunskaper man behöver på arbetsplatsen, för att så snart som möjligt etableras på arbetsmarknaden. Dessutom ska svenskundervisningen vara individanpassad, alltså utgå från kursdeltagarnas behov och mål. Samtidigt påvisar flera granskningar brister gällande just individanpassningen (Skolinspektionen 2018; 2023).

Men vilka möjligheter för språkinlärning ryms i den yrkesanpassade svenskundervisningen? Och på vilket sätt är den språkligt individanpassad? I föredraget presenteras resultat från en delstudie inom FORTE-projektet *Att arbeta på sitt andraspråk*. Här undersöks möjligheten till språkinlärning i inspelningar från två olika yrkesanpassade kurser (för läkare resp. i grönyteskötsel). Utifrån begreppet *individanpassning* (Wallin et al., 2019) analyseras förekomsten av *språkrelaterade episoder* (Swain, 1998; Lindberg & Skeppstedt, 2000), vilka kan ses som ett slags språklig individanpassning.

Resultaten diskuteras utifrån transkriberade exempel från de båda kurserna. Exempelen visar bland annat att språket främst fokuseras i anslutning till specifik vokabulär, antingen initierat av läraren i förebyggande syfte, eller av kursdeltagarna i samband med förståelseproblem, vilket dock sker mer sällan. De didaktiska implikationerna av resultaten är att utbildningarna rymmer en språklig lärandepotential som skulle kunna tillvaratas mer systematiskt, genom att omfatta fler språkliga nivåer samt individanpassas mer ändamålsenligt utifrån kursdeltagarnas behov och mål.

Referenser

- Lindberg, I. & Skeppstedt, I. (2000). Ju mer vi lär tillsammans: Rekonstruktion av text i smågrupper. I H. Åhl (red.), *Svenskan i tiden: Verklighet och visioner* (s. 198–224). HLS Förlag.
- Skolinspektionen. (2018). *Undervisning i Svenska för invandrare: Kvalitetsgranskning*.
- Skolinspektionen. (2023). *Undervisning inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare: Att lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk*.
- Swain, M. (1998). Focus on form through conscious reflection. I C. Doughty & J. Williams, (red.), *Focus on form in classroom second language acquisition* (s. 64–81). Cambridge University Press.
- Wallin, P., Fejes, A., Hrastinski, S, & Nilsson, S. (2019). *Individanpassad vuxenutbildning: Med fokus på digitala verktyg*. Skolforskningsinstitutet

Samverkansdidaktik – en möjlighet för studiehandledare på modersmålet och lärare

Josefina Eliaso Magnusson

Institutionen för pedagogiskt arbete, Högskolan i Borås
josefina.eliaso_magnusson@hb.se

Jenny Uddling

Institutionen för pedagogiskt arbete, Högskolan i Borås
jenny.uddling@hb.se

Stödåtgärden *studiehandledning på modersmålet* finns i Sverige för att öka elevers, och i synnerhet nyanlända elevers måluppfyllelse (SFS 2010:800). I tidigare studier framhålls att det finns ett stort behov av att utveckla bättre rutiner för samverkan mellan studiehandledare och lärare i syfte att höja studiehandledningens kvalitet (t.ex. Avery 2017; SOU 2019; Roux Sparreskog 2023). I stort saknas studier som belyser studiehandledares och lärares fungerande samverkan. Syftet med det aktuella projektet är att fylla denna forskningslucka och undersöka hur studiehandledare på modersmålet och lärare utvecklar fungerande samverkan. En sådan förutsätter ömsesidig respekt och lyhördhet för varandras yrkeskompetenser (Danermark & Kullberg 1999). Vårt projekt har en etnografisk ansats beträffande datainsamling. Vi har audioinspelat intervjuer med 8 studiehandledare och 8 lärare som på sina enheter antas ha en god samverkan med varandra. Med hjälp av fältanteckningar, foton och ljudupptagningar har vi observerat 5 studiehandledningstillfällen med några av deras gemensamma elever.

I denna presentation redogörs, med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys, vad studiehandledarna uttrycker att de gör när de samverkar med lärarna. Vi presenterar också, med hjälp av agency, hur studiehandledarna uttrycker att de positioner sig i relation till studiehandledarrollen. Därtill exemplifieras utifrån ett studiehandledningstillfälle hur samverkansdidaktiken praktiseras. Studiens resultat har relevans när det gäller att utveckla studiehandledares och lärares samverkansdidaktik, och synliggöra hur flerspråkighet tillvaratas som resurs.

Referenser

Avery, H. (2017). At the bridging point: tutoring newly arrived students in Sweden. *International Journal of Inclusive Education*, 21(4), 404–415. <https://doi.org/10.1080/13603116.2016.1197325>

Danermark, B. & Kullberg, C. (1999). *Samverkan. Välfärdsstatens nya arbetsform*. Studentlitteratur.

Roux Sparreskog, C. (2023). Pedagogical collaboration for multilingual support in Swedish compulsory schools – multilingual study guidance tutors’ perspectives, *Language and Education*. <https://doi.org/10.1080/09500782.2023.2226365>

SFS 2010:800. *Skollag*. Utbildningsdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/

SOU 2019:18. *För flerspråkighet, kunskapsutveckling och inkludering. Modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål*. Utbildningsdepartementet. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/05/sou-201918/>

Andrespråksdata fra en understudert populasjon – diskusjon av elisitering som metode

Linda Evenstad Emilsen

Høgskolen i Østfold, linda.e.emilsen@hiiof.no

Anders Agebjörn

Universitetet i Malmö, anders.agebjorn@mau.se

Det har i senere år vokst fram en forståelse for at forskning på voksnes tilegnelse av et andrespråk (S2) i overveiende grad er gjort på såkalte WEIRD-populasjoner (Western, Educated, Industrialized, Rich, Democratic). Som en følge av denne slagsida er det etterlyst studier som replikerer empiriske WEIRD-studier på andre populasjoner (Andringa & Godfroid, 2020), delvis for å undersøke i hvilken utstrekning resultat fra WIERD-studier er generaliserbare til andre populasjoner, delvis for å utrede om metoder utviklet på WEIRD-informanter innen S2-feltet er appliserbare på informanter fra andre populasjoner.

Foreliggende studie analyserer materiale innsamlet i prosjektet Adult Acquisition of Norwegian as a Second Language (ALAN; se Gujord m.fl. 2023) for å undersøke hvordan en etablert metode for elisitering av muntlige S2-data fungerer med voksne S2-innlærere av norsk

med mindre enn 10 års skolebakgrunn. Testen, som er regnet som enkel å gjennomføre, har som formål å elisitere nominalfraser med foranstilte adjektiv, og distinksjoner for definitthet, numerus og genus.

Vår studie viser at elisisteringstesten ikke fungerer som intendert på våre informanter. I foredraget drøfter vi hvilken informasjon data fra testen gir om de ulike språkstrukturene, og i hvilken grad dataene kan betraktes som valide. Diskusjonen fokuserer på hvorfor metoden ikke fungerer som intendert på disse informantene, og hva som kunne bidratt til at den fungerte bedre.

Referenser

- Andringa, S., & Godfroid, A. (2020). Sampling bias and the problem of generalizability in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 40, 134-142. <https://doi.org/10.1017/S0267190520000033>
- Gujord, A. K. H., Søfteland, Å., & Emilsen, L. E. (2023). Å forske på språkutviklinga hos innlærere med begrensa skolebakgrunn – metodiske valg og problemstillinger. *Nordand*, 18(2), 125-139. <https://doi.org/10.18261/nordand.18.2.4>

Norwegian language-related migration policies and the employment and language learning opportunities and constraints for recent migrants

Nuranindia Endah Arum

MultiLing – Center for Multilingualism in Society across the Lifespan, University of Oslo, Oslo, Norway. n.e.arum@iln.uio.no

The present study examines the implications of language and migration policies on the disparities in language learning opportunities among adult migrants in Norway. It specifically focuses on language learning experiences of recently arrived, job-seeking migrant women who face challenges in accessing language training due to their visa status. The study presented here is part of a larger project in which language practices and language-learning experiences of highly educated Indonesians in Norway are examined. Based on sequential interviews, focus group discussions, and language diary data from four female focal participants who recently came to Norway, the article explores opportunities and constraints for learning Norwegian and finding employment. The experiences of these recent migrants are contextualized through analyzing language-related migration policy documents and programs. Nexus analysis (Scollon & Scollon, 2004) and positioning analysis are used as both theoretical and analytical

frameworks to understand how migrants navigate the complex dynamics between migration, integration, gender, and language. The exclusion of certain migrant groups from the right to publicly funded Norwegian language training highlights the categorization of migrants according to different criteria. The policies also emphasize that language learning is migrants' individual responsibility. This may become challenging for those lacking sufficient socioeconomic capital. Results from this qualitative case study can help to inform more inclusive language learning access for migrant learners. This study contributes to a deeper understanding of the interplay between language learning, migration, and language-related policies in recent migrants' paths toward inclusion in Norwegian society.

Reference

Scollon, R., & Scollon, S. B. K. (2004). *Nexus analysis: Discourse and the emerging internet*. Routledge.

En fallstudie av en handledningspraktik i kombinationsutbildning

Linda Febring

Institutionen för individ och samhälle, Högskolan Väst, linda.febring@hv.se

I en alltmer global värld flyttar människor och behöver söka försörjning men också lära sig nya språk. För att möta detta behov anordnas i Sverige kombinationsutbildningar, där svenska läses i kombination med en yrkesutbildning, där även praktik ingår.

Den här studien fokuserar på hur en handledare på praktikplats kan underlätta elevens språk- och yrkesrelaterade inläring genom att skapa en gränsöverskridande handledningspraktik. Syftet med studien är att undersöka handledningspraktiken i kombinationsutbildningar. Forskningsfrågorna är: *Vilka gränsöverskridande insatser görs för att underlätta för eleven att lära sig språk och yrke samtidigt? Hur kan handledare skapa en gränsöverskridande praktik som innehåller affordances för lärande?*

I denna etnografiska studie undersöks en kombinationsutbildning med inriktning lokalvård. Dataproduktionen består av 241 timmars observationer av svensklektioner, yrkeslektioner och arbete på praktikplats. Materialet har analyserats utifrån teorier om gränsöverskridanden (Akkerman & Bakker, 2011) och affordances (van Lier, 2000).

Förväntade resultat visar att handledaren på praktikplatsen skapar en gränsöverskridande praktik som består av ungefär två timmars teoretiska studier varje dag eleven tillbringar på

praktiken. Gränspraktiken ger eleven flera möjligheter att använda målspråket både muntligt och skriftligt.

Studien har relevans för Nordand 16 genom att den belyser hur en handledningspraktik kan stötta elevers inläring av såväl andraspråket som yrkeskunskaper.

Referenser

- Akkerman, S. F., & Bakker, A. (2011). Boundary Crossing and Boundary Objects. *Review of Educational Research*, 81(2), 132-169. <https://doi.org/10.3102/0034654311404435>
- van Lier, L. (2000). From Input to Affordance: Social-interactive Learning from an Ecological Perspective. In J. Lantolf (Red.), *Sociocultural Theory and Second Language Learning* (ss. 245-259). Oxford University Press.

Reinventing the legitimate speaker of Suburban Swedish: language negotiations in a multilingual classroom through acts of linguistic citizenship

Nicolas Femia

*Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet,
nicolas.femia@gu.se*

Research on multilingualism in the Global South has focused on struggles for marginalized epistemologies of language through *linguistic citizenship*, a decolonial notion that encompasses all those processes in which marginalized speakers “exercise control over their language, deciding *what* languages are, and what they may *mean*” (Stroud, 2001, p. 353). Yet, while it has been pointed out that linguistic citizenship is a useful concept even in the Global North, little research has focused on this theoretical notion in the Swedish context. To redress this, the current study theoretically explores the concept of linguistic citizenship in a multilingual classroom in Sweden. Drawing on linguistic ethnography, the study builds on the recording of a classroom interaction, in which four female students at an upper secondary school in a suburb of Gothenburg enter a dialogue with their teacher concerning the authenticity of the Swedish rapper Dogge Doggelito as a legitimate speaker of Suburban Swedish. In a joint effort with the teacher, the students engage in an act of linguistic citizenship through which they resist and deconstruct Doggelito’s identity, positioning him as the impostor. By doing so, they enter a space in which they can reconstruct boundaries of language and identity in accordance with their own experiences of multilingualism in the suburbs. In sum, through a case in which multilingual youth negotiate ideological boundaries of language, this study contributes to

research on multilingualism in Sweden by integrating theoretical perspectives from the Global South that are useful to further our understanding of students' experiences of multilingualism.

Referenser

Stroud, C. (2001). African mother-tongue programmes and the politics of language: Linguistic citizenship versus linguistic human rights. *Journal of Multilingual and Multicultural development*, 22(4), 339–355.

Tidleg vokabularutvikling: Ein kasusstudie av tre vaksne migrantar

Anne Golden

Universitetet i Oslo, anne.golden@iln.uio.no

Ann-Kristin Helland Gujord

Universitetet i Bergen, ann-kristin.gujord@uib.no

Vi vil presentere ei undersøking av vokabularutviklinga i det munnlege norske andrespråket hos tre nyankomne migrantkvinner i midten av 50-åra. Studien er del av prosjektet *Adult Acquisition of Norwegian as a Second Language* (Universitetet i Bergen, 2024) som undersøker grammatisk, leksikalsk og pragmatisk utvikling blant vaksne migrantar med inga eller lite utdanning. Formålet med denne delstudien er å skaffe innsikt i tidleg munnleg vokabularutvikling hos ei gruppe vaksne deltakarar som i liten grad er studert i forskinga (jf.eks. Andringa & Godfroid, 2020), i tillegg til å utvikle ein metode som måler dette. Deltakarane i delstudien er valde ut fordi dei skil seg mest frå deltakarane som typisk har blitt studerte i SLA-forskinga: Dei snakkar og forstår berre eitt språk (L1), har ingen engelskkunnskapar, og ingen eller lite skuleerfaring og lese- og skriveferdigheiter. Dataa er frå fire målepunkt gjennomført i løpet av første året i norskopplæring. Dei består av samtaler mellom deltakar og forskar og av gjenfortelling av eit Charlie Chaplin-filmklipp. Det teoretiske rammeverket er sosiokognitivt og fokuserer på kva for type ord og ordkombinasjonar kvinnene bruker på dei ulike målepunkta, kva for funksjonar orda/ordkombinasjonane har i kommunikasjonen med forskaren, og i kva grad dei lener seg på orda/ordkombinasjonane forskaren bruker i interaksjonen. Vi undersøker korleis vokabularet endrar seg gjennom året og på likheiter og forskjeller mellom deltakarane. Slik fangar studien inn både vokabularutviklinga og strategiane som deltakarar med svært begrensa moglegheiter til å stole

på sine tidlegare erverva språkferdigheiter, nyttar, og deira avhengigheit av kommunikasjonspartnaren i tidlige fasar av L2-utviklinga.

Referanser:

Andringa, S. & Godfroid, A. (2020). Sampling bias and the problem of generalizability in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 40, 134–142.

uib.no (2024, 28. februar). adult acquisition of norwegian as a second language.

<https://www.uib.no/1le/141811/adult-acquisition-norwegian-second-language-alan>

Showings as a repair method in video-mediated L2 interaction

Jenny Gudmundsen

The Center for Multilingualism in Society across the Lifespan (MultiLing), University of Oslo, jenny.gudmundsen@iln.uio.no

This paper explores showings in repair environments in video-mediated L2 interaction. Showing material objects by bringing them to the camera is a common practice in video-mediated interaction, in which participants have asymmetric access to material resources in their local environment (e.g. Licoppe, 2017; Due and Lange, 2020). Employing multimodal conversation analysis, this study examines screen-recordings of naturally occurring interactions among first and second language users of Norwegian in a digital language café. Digital language cafés are virtual settings in which second language users can socialize and practice their new language with first language users without a set agenda other than to talk (Gudmundsen, 2023). Focusing on two prolonged repair sequences, the analysis investigates how participants utilize personal objects from their immediate environments along with the chat modality and verbal speech to restore mutual understanding and co-construct language learning activities.

The findings demonstrate that showings are treated as a relevant repair method for the participants' joint understanding regarding linguistic items. Furthermore, findings illustrate that the participants draw on the chat function to highlight the linguistic form of the word post-showing, thus expanding the repair sequence into a language learning activity (Kasper and Burch, 2016). Finally, the paper discusses how the ostensive practice of showing may

contribute to larger processes such as socialization and integration. Building on the growing field of technology-rich L2 interaction (Jakonen et al., 2022), the study seeks to provide new empirical insights into how participants employ material resources in video-mediated L2 settings to create moments of learning.

References:

- Due, B. L., & Lange, S. B. (2020). Body Part Highlighting: Exploring two types of embodied practices in two sub-types of showing sequences in video-mediated consultations. *Social Interaction. Video-Based Studies of Human Sociality*, 3(3). <https://doi.org/10.7146/si.v3i3.122250>
- Gudmundsen, J. (2023). "Can You Write it": A Longitudinal Study of Mobilizing the Chat in Video-Mediated L2 Interaction. *Social Interaction. Video-Based Studies of Human Sociality*, 6(2). <https://doi.org/10.7146/si.v6i2.132542>
- Jakonen, T., Dooly, M., & Balaman, U. (2022). Interactional practices in technology-rich L2 environments in and beyond the physical borders of the classroom. *Classroom Discourse*, 13(2), 111–118. <https://doi.org/10.1080/19463014.2022.2063547>
- Kasper, G., & Burch, A. R. (2016). 10 Focus on Form in the Wild. In R. A. van Compernelle & J. McGregor (Eds.), *Authenticity, Language and Interaction in Second Language Contexts* (pp. 198–232). *Multilingual Matters*. <https://doi.org/10.21832/9781783095315-011>
- Licoppe, C. (2017). Showing objects in Skype video-mediated conversations: From showing gestures to showing sequences. *Journal of Pragmatics*, 110, 63–82. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2017.01.007>

Grammatisk utvikling hos norskinnlærere med maks 5 års skolegang

Ann-Kristin Gujord

Universitetet i Bergen, ann-kristin.gujord@uib.no

Linda Evenstad Emilsen

Høgskolen i Østfold, linda.e.emilsen@hiof.no

Åshild Søfteland

Høgskolen i Østfold, ashild.softeland@hiof.no

S2-forskere har i de senere år blitt oppmerksomme på at det er problematisk at kunnskap innen S2-feltet i stor grad er basert på studier av såkalte WEIRD-informanter (Western, Educated, Industrialized, Democratic), og det er et stort behov for empiriske studier av andre populasjoner. Formålet ved den foreliggende studien er å bidra til å fylle dette forskningshullet

ved å gi kvalitative innsikter i S2-utviklinga av norsk hos 3 individer med ingen eller lite skolegang (0, 1 og 5 år) gjennom deres første år på norskkurs. Individene er deltakere i forskningsprosjektet ALAN (Universitetet i Bergen, 2024). Studien er en grammatisk studie av innlærerne basert på bildebeskrivelser, gjenfortellinger (narrativ) og korte samtaler på fire ulike målepunkt (uke 8, 16, 32 og 40). Analysene viser at grammatikken utvikles hos alle deltakerne i første opplæringsår, men at den individuelle variasjonen er stor. Et sentralt funn er at den grammatiske utviklinga til disse deltakerne skiller seg fra beskrivelser av WEIRD-informanters utvikling, for eksempel ved at den fortsatt karakteriseres som grunnleggende eller *pre-basic* (Perdue, 1996). I diskusjonen av funnene vil vi også vie en større plass til å diskutere hvordan vi faktisk kan gå fram for å beskrive og gjengi deltakernes språk på en adekvat måte, da det vanskelig lar seg beskrive innen de mer tradisjonelle rammene for beskrivelser av S2-utvikling.

Referanser

- Andringa, S. & Godfroid, A. (2020). Sampling bias and the problem of generalizability in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 40, 134–142.
- Perdue, C. (1996). Pre-basic varieties. The first stages of second language acquisition. *Toegepaste Taalwetenschap in Artikelen*, 55(1), s. 135 -149
- uib.no (2024, 28. februar). adult acquisition of norwegian as a second language

Konnektorer och semantisk tyngd i texter av studenter med svenska som andraspråk

Arne Håkansson

Enheten för akademiskt språk (ASK), Göteborgs universitet, arne.hakansson@gu.se

Att skapa texter med väl fungerande koherens är utmanande för många studenter. Denna studie om akademisk litteracitet inom högre utbildning och skrivutveckling hos studenter med svenska som andraspråk syftar till att synliggöra koherens på olika textnivåer. Koherensen kan vara ett resultat av dels språkliga val, dels disposition av texten. Syftet är också att bidra till en fördjupad diskussion av olika analysmodellens didaktiska potential.

Som teoretiska utgångspunkter används analys av konnektorer inom systemisk funktionell lingvistik (SFL) och analys av konceptet semantisk tyngd (semantic gravity) inom Legitimation Code Theory (LCT).

Materialet för studien är andraspråksstudenters texter i en hemtentamen på en lärarutbildning, uppgiftsinstruktioner samt lärarrespons. Konnektorbruket i studenttexterna analyseras kvantitativt och kvalitativt. Semantisk tyngd analyseras i ett kontinuum mellan starkare grad av kontextbundenhet till praktiken i form av det fall som uppgiften avser att hantera och svagare grad av kontextbundenhet vid anknytning till teoretiska modeller i kurslitteraturen.

Utifrån preliminära resultat uppvisar konnektorbruket i texterna en stor variation i antal och typer men detta kan endast delvis kopplas till textkvalitet i form av lärarnas betygsättning. Profilerna för semantisk tyngd visar ett samband mellan uppgiftsinstruktionerna och olika typer av textdisposition. Använda tillsammans kan de olika analysmodellerna synliggöra texternas koherens och språkliga drag på olika textnivåer.

Genom analys av andraspråkstexter med dessa analysmodeller kan kunskapen om texters koherens fördjupas, särskilt på texters mindre beforskade mellannivå. Denna kunskap kan användas av lärare och språkhandledare i explicit undervisning i akademiskt språk och skrivande vilket kan vara särskilt betydelsefullt för studenter med svenska som andraspråk.

Referenser

- Blåsjö M. & Josephson, O. (2017). Texter och genrenormer. I P. O. Erixon & O. Josephson (Red.). *Kampen om texten: Examensarbetet i lärarutbildningen*. Lund: Studentlitteratur, 189-210.
- Halleesson, Y., Nord, A. & Westman, M. (2022). Semantiska vågor i diskursiva elevtexter: En analysmodell. I P. Sundqvist, C. Waldmann, B. Straszer & B. Ljung Egeland (Red.), *Språk i skola, på fritid och i arbetsliv: Aktuella arenor för svensk forskning inom tillämpad språkvetenskap*. ASLA:s skriftserie, 29, 31–54.
<https://doi.org/10.15626/asla2022.29>
- Meidell Sigsgaard, A.-V. & Jacobsen, S. K. (2020). At bølge i en akademisk analyse. *Globe: A Journal of Language, Culture and Communication*, 10, 82-101, (Københavns Professionshøjskole, <https://doi.org/10.5278/ojs.globe.v10i.5880>
- Rusznayak, L. (2022). Using Semantic Pathways to Reveal the "Depth" of Pre-Service Teachers' Reflections. *Education as Change*, 26(1), 1-24.
<http://dx.doi.org/10.25159/1947-9417/10013>
- Vaakanainen, V. (2019). Konnektorer i avancerade svenskinlärares och infödda språkbrukares texter – en systemisk-funktionell analys. *Folkmålsstudier*, 57, 73-103.
<https://journal.fi/folkmalsstudier/article/view/97431>

Vilka språkliga krav ställs på språkpraktikanten inom vården? Interprofessionell kommunikation på rondmötet.

Stina Hållsten

Institutionen för kultur och lärande, Södertörns högskola

På en kurs i medicinsk svenska för nyanlända ingår en dags språkpraktik varje vecka. En av kursdeltagarna gör sin språkpraktik på en hjärtklinik. En återkommande praktik är vårdteamets (bl.a. läkare, sköterskor och arbetsterapeuter) dagliga möte före rondan.

I den här presentationen beskrivs team-mötet utifrån språkpraktikantens perspektiv: Vilka språkliga krav ställs och vilken svenska behövs? Syftet med detta fokus är att få syn på vilka språkliga situationer praktikanten förväntas vara delaktig i under en arbetsdag som läkare och vilka möjligheter till interaktion som erbjuds (eller tas).

Forskning visar bland annat att möjligheten till språkträning under praktiken inte kommer av sig själv, bara för att praktiken finns där (Sandwall 2013). Och även om praktiken är väl organiserad, är det inte säkert att den fungerar i avseendet att praktikanten verkligen tränar sig språkligt (Suni 2017).

Studier av kommunikation och samtal inom vården har i första hand intresserat sig för läkare-patientsamtal, framför den interprofessionella kommunikationen (Andersson 2010; Kahlin et.al. 2017; Lundgren 2009; Djordjilovic 2012). Observationer av språkpraktiken på sjukhuset visar dock att det är mer än patientsamtal som ingår i läkarens arbete. Preliminära resultat från team-mötet visar att det inte bara är snävt medicinska topiker (Norrström 2021) som avhandlas utan även mer vardagliga, såsom närmiljön, hemförhållanden och receptuthämtning, topiker som visserligen initieras av olika yrkespersoner men sedan behandlas av alla (exempelvis både överläkare och sköterska).

Utifrån min presentation vill jag diskutera didaktiska implikationer för yrkesinriktade kurser i svenska för nyanlända – vad krävs för att verklig språkträning ska möjliggöras? Och i förlängningen: Hur kan praktikens språkliga aktiviteter tas tillvara inom kursen i medicinsk svenska?

Referenser

Andersson, H. (2010): Interkulturell kommunikation på ett svenskt sjukhus. Fallstudier av andraspråkstalare i arbetslivet. Digitala skrifter från Nordiska språk 2. Uppsala.

- Djordjilovic, Olga (2012). Displaying and developing team identity in workplace meetings – a multimodal perspective. *Discourse Studies* 14(1). Pp. 111-127
- Kahlin, L., Tykesson, I., & Romanitan, M. O. (2019). Reparationssekvenser i nyanlända läkares samtal med kolleger och patienter. *Språk och interaktion*, 5(2), 27–44.
- Lundgren, Charlotte, 2009. *Samarbete genom samtal: en samtalsanalytisk studie av multiprofessionella teamkonferenser inom smärtrehabilitering*. Linköping: Linköpings universitet.
- Norrström, Anna (2021). *Samtal under lärarlagsmöten. Diskursorienteringar i den professionella praktiken*. Akademisk avhandling. Göteborgs universitet.
- Sandwall, K. (2013). *Att hantera praktiken—Om sfi- studerandes möjligheter till interaktion och lärande på praktikplatser* + förlag
- Suni, Minna (2017). Working and learning in a new niche: Ecological interpretations of work-related migration. In J. Angouri, M. Marra, & J. Holmes (Eds.) *Negotiating boundaries at work: Talking and transition* (pp. 197–215). Edinburgh University Press.

Att förhandla om språk och läsning på folkbibliotek i den stigmatiserade förorten: ett föräldraperspektiv

Christina Hedman

Stockholm universitet, christina.hedman@su.se

Ulrika Magnusson

Stockholms universitet, ulrika.magnusson@su.se

Presentationen baseras på etnografiskt fältarbete i ett folkbibliotek beläget i ett socioekonomiskt utsatt och stigmatiserat område med hög andel utlandsfödda, där vi undersökte betydelsen av bibliotekets flerspråkiga resurser, utifrån besökarens perspektiv. Utgångspunkten är att flerspråkiga är en prioriterad grupp för folkbiblioteken (se Bibliotekslagen). I presentationen fokuserar vi några flerspråkiga föräldrar med migrationsbakgrund som regelbundet besökte biblioteket med sina barn. Utifrån fältanteckningar och ljudinspelningar av intervjuer med föräldrarna samt fältanteckningar från observerade aktiviteter frågar vi när, hur och varför föräldrarna använde bibliotekets flerspråkiga resurser samt analyserar deras syn på bibliotekets betydelse och sin egen roll i denna kontext. Vi belyser föräldrarnas narrativer på en tids- och rumsskala, enligt Bachtin, då de på olika sätt relaterade biblioteket och läsningen till aspekter av deras eget, deras barns eller föräldrars liv. Sådana kronotopiska aspekter av social identitet är också synliga i föräldrarnas språkanvändning och val av flerspråkiga resurser. Våra resultat visar hur biblioteksbesöken är centrala i föräldrarnas vardag och fyller såväl litterära, estetiska, epistemiska som sociala behov. Resultaten visar att föräldrarnas långsiktiga investering i barnens läsning på svenska och andra språk är en lustfylld men också mödosam

och tidskrävande process, som möjliggörs av bibliotekets resurser. Vi positionerar också föräldrarnas narrativer i relation till rådande bristdiskurser. Av relevans för andraspråks- och flerspråkighetsforskning är en fördjupad förståelse av folkbibliotekens roll för flerspråkiga besökare, både i det djup och långsiktighet i flerspråkig användning som bibliotekens flerspråkighetspolicy möjliggör genom litteratur, media och aktiviteter på olika språk, och i relation till den stigmatiserade förorten och dess invånare.

Svensklärares syn på sina elever: Målgruppen för läroämnet det andra inhemska språket i finskspråkiga grundskolor i Finland

Sanna Heittola

Helsingfors universitet, sanna.heittola@helsinki.fi

Finlands officiella tvåspråkighet har i skolsystemet förverkligats genom att bland annat administrativt dela in skolorna i parallellt enspråkigt svenska och finska och genom att ge undervisning i både modersmål och litteratur samt i det andra inhemska språket. Elever med finska som första språk väljer i huvudsak den finskspråkiga skolan där svenska kan studeras som modersmålsinriktad svenska, lång A-lärokurs eller som medellång B1-lärokurs (GLGU 2014). I denna presentation har vi fokus på målgruppen för läroämnet det andra inhemska språket och i de tre lärokurserna. Vi närmar oss eleverna genom svensklärarna och undersöker hurdan syn de har på sina elever. Lärarnas uppfattningar av sina elever jämförs med den bild av målgruppen som skapas i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (GLGU 2014). Analysen förankras i diskussion om språklärares implicita och explicita uppfattningar som styr deras undervisning (Gabillon 2012), i teorin om språkutbildningspolicy som får sitt uttryck i klassrummet (Saarinen m.fl. 2019) och i diskussion om förverkligandet av svenskundervisningen och tvåspråkigheten genom bland annat formell och organisatorisk differentiering (Barow 2013). Materialet består av 14 semistrukturerade intervjuer med svensklärare. Analysen bygger på en induktiv innehållsanalys där materialet styr analysprocessen. Presentationen placerar sig på forskningsområden språkutbildningspolicy, språkinlärning och -undervisning och har således relevans för Nordand 16.

Referenser

Barow, T. (2013). Mångfald, differentiering, inkludering – en introduktion. I: Barow, T. (red.). Mångfald och differentiering. Inkludering i praktisk tillämpning. Studentlitteratur.

- Gabillon, Z. (2012). Revisiting Foreign Language Teacher Beliefs. *Frontiers of Language and Teaching*. 2012: 3.
- GLGU 2014. Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014
- Saarinen, T., Nuolijärvi, P., Pöyhönen, S. & Kangasvieri T. (2019). *Kieli, koulutus, politiikka*. Vastapaino.

Affektiva aspekter på återkoppling och ägande av text utifrån andraspråksstudenters perspektiv

Kristina Hellmark

Institutionen för nordiska språk, kristina.hellmark@nordiska.uu.se: Uppsala universitet

Återkoppling har fått en mer framträdande plats både inom utbildning och forskning i och med ett ökat fokus på formativ bedömning (se t.ex. Lundahl 2011). I denna studie undersöks återkoppling på studenters skrivande inom *behörighetsgivande kurs i svenska* vid två svenska lärosäten. Kursen förbereder för akademiska studier och ger behörighet till högskola och universitet.

I syfte att belysa vad som karaktäriserar återkopplingspraktiker undersöks både studenternas och lärarnas uppfattningar om återkopplingen. Fokus i denna presentationen är: *Hur värderar studenterna lärarens skriftliga återkoppling?*

Teoretiskt utgår studien från sociokulturellt perspektiv, då återkoppling ses som en form av stöttning (Vygotskij 1978) och med studentengagemang som teoretisk analysmodell, inom vilken affekt är en aspekt (Han & Hyland, 2015). Därutöver är ägande (Tardy, 2019) av texter en relevant tolkningsram. I ett större empiriskt material grundas den här presentationen på analyser av transkriptioner från 24 studentintervjuer, med stöd i kvalitativ innehållsanalys (Lundman & Hällgren Graneheim, 2012).

Resultaten visar att många studenter ger uttryck för positiv affekt i relation till återkopplingen, men vissa uttrycker negativa attityder och även negativ emotion (Han & Hyland, 2015) gentemot vad de uppfattar som subjektiv återkoppling. En del upplever också att läraren i viss mån övertar ägandet av texten (se Tardy, 2019).

Även om återkoppling fått en mer central plats finns relativt få svenska studier av återkoppling på andraspråksstudenters skrivande i en akademisk kontext. Studien bidrar med ett emiskt perspektiv där uppfattningar bland studenterna som skriver på ett andraspråk synliggörs och analyseras, vilket kan ha didaktisk relevans för skrivundervisning i svenska som andraspråk.

Referenser

- Han, Y., & Hyland, F. (2015). Exploring learner engagement with written corrective feedback in a Chinese tertiary EFL classroom. *Journal of Second Language Writing*, 30, 31–44. <https://doi.org/10.1016/j.jslw.2015.08.002>
- Lundahl, C. (2011). *Bedömning för lärande*. Norstedts.
- Lundman, B., & Hällgren Graneheim, U. (2012). Kvalitativ innehållsanalys. I M. Granskär & B. Höglund-Nielsen (Red.), *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård* (s. 211–226). Studentlitteratur.
- Tardy, C. M. (2019). Appropriation, ownership, and agency: Negotiating teacher feedback in academic settings. I K. Hyland & F. Hyland (Red.), *Feedback in second language writing: Contexts and issues*. (2 uppl. s. 64–82). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108635547.006>
- Vygotsky, L. S. (1978). Interaction between learning and development. I M. Cole, S. John-Steiner, S. Scribner & E. Souberman (Red.), *Mind in society. The development of higher psychological processes* (s. 79–91). Harvard University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctvjf9vz4>

The Impact of Language Ideologies on Migrants' Experiences in Iceland and the Faroe Islands

Lara Wilhelmine Hoffmann

University of Iceland, laraw@hi.is

Anna-Elisabeth Holm

University of the Faroe Islands, elisabethh@setur.fo

We investigate the impact of language ideologies on adult migrants' experiences in Iceland and the Faroe Islands. Prior research indicates that major and minoritised language contexts are ideologically distinctly different environments for learners. However, fewer studies reflect on the learning of smaller languages in multilingual regions. We draw on ethnographic research conducted in the Faroe Islands and Iceland. Increasing migration raises questions about how first language speakers, language learners and local authorities respond to these demographic changes. Policies in both contexts are informed by ideologies of linguistic purism but both contexts can be considered multilingual. In the Faroe Islands, two small languages, Faroese and Danish, are linked with social mobility and labour market access, creating an ideologically complicated environment for learners to navigate. English functions as a widely spoken lingua franca and as a tool for learning Icelandic or Faroese, but increased use of English also raises concerns about the future of these small languages. We discuss the ways in which language ideologies are linked to processes of inclusion and labour market mobility, and migrants' investment in the local language. Despite the similarities of the Icelandic and Faroese contexts, we identify differences due to the linguistic landscape and the ideologies learners are

confronted with. This research contributes to major themes that Nordand16 focuses on by providing a comparative analysis of two smaller language communities and learning West Nordic languages as second languages. The study further provides insights in how migrants make decisions within and navigate bilingual language environments.

References

- Hoffmann, L., & Holm, A. E. (2022). Learning Insular Nordic Languages. *Nordic Journal of Migration Research*, 12(3), 259-275.
- Woolard, Kathryn. 2016. *Singular and Plural: Ideologies of Linguistic Authority in 21st Century Catalonia*. Oxford: Oxford University Press.

Voksne migranternes erfaring med sproglæring og dobbeltsproglige udfordringer på Færøerne

Anna-Elisabeth Holm

University of the Faroe Islands, elisabethh@setur.fo

At være tilflytter på Færøerne og lære færøsk i et lille sprogområde, hvor dansk har en særlig status, stiller store krav til læreren. Dette på grund af faktorer, som har påvirket sprogforholdene i det lille vestnordiske øsamfund med lidt over 54.000 indbyggere. En af disse faktorer er udviklingen af Færøerne som et tosproget samfund, hvilket er et resultat af øernes langvarige tilhørsforhold til Danmark samt den position som dansk har haft i århundreder og delvis har i dag. For tilflyttere som kommer fra lande udenfor Norden er sprogsituationen en stor udfordring. De oplever, at indenfor mange fagområder på arbejdsmarkedet stilles der ikke blot høje krav til færdigheder på færøsk, men også til dansk. I denne præsentation fokuserer jeg på denne dobbeltsproglige udfordring ved at undersøge erfaringer, som voksne tilflyttere har med at lære færøsk og hvilke udfordringer veluddannede sproglørnere møder når de søger stillinger som passer til deres faglige kvalifikationer. I præsentationen gør jeg brug af data fra en sociolingvistisk etnografi hvor voksne tilflyttere, som var ansatte på fiskefabrik, var deltagere (Holm 2021, 2024). Undersøgelsen viste, at på grund af manglende færdigheder i færøsk, og manglende adgang til sprogundervisning, følte mange, især dem med en videregående uddannelse, at de ikke havde andre valg end at blive i ufaglært arbejde. For lørnere som havde tilegnet sig færøsk var kravet om også at forstå dansk for at komme i faglært

arbejde en ekstra barriere, som var svær at overkomme. Undersøgelsens resultater bidrager til viden om andetsproglæring og flersprogethed i små samfund i Norden.

Referenser

Holm, A.E. (2024). *Migration, Adult Language Learning and Multilingualism - Critical Sociolinguistics Research with New Speakers of Faroese*. New York: Routledge.

Holm, A.E. (2021). *New times in the Faroe Islands, new speakers of Faroese and the sociolinguistics of labour market inclusion: Challenges and opportunities*. [Upubliceret ph.d.-afhandling]. Heriot-Watt University, Scotland, UK.

Haldningar til variasjon i andrespråksopplæring

Brita Høyland

Høgskulen på Vestlandet (HVL), brho@hvl.no

Toril Kristin Sjø

Universitetet i Oslo (UiO), t.k.sjo@iln.uio.no

Else Berit Molde

Universitetet i Bergen (UiB), else.molde@uib.no

Dette forskingsprosjektet *undersøker haldningar til dialektar og skriftspråk i andrespråksopplæring* ved universitet aust og vest i Noreg. Formålet er å byggja kunnskap om språkhaldningar og å utvikla ei andrespråksopplæring som minskar skiljet mellom språkbruk *i* og *utanfor* klasserommet. Det transdisiplinære DF-rammeverket (Douglas Fir Group, 2016) er utgangspunktet, og haldningar til norskspråkleg variasjon vert analysert i lys av språkideologi (Irvine, Gal & Kroskrity, 2009) og transspråking (García, Li & Holmes, 2019). Samspelet mellom språkbruk og språkideologi på samfunnsnivå (makronivå) og individnivå (mikronivå) vert særleg undersøkt. Studien har ei kvalitativ innretning, og det er gjennomført spørjeundersøking og intervju av eit utval internasjonale studentar og lærarar. Resultata viser at bokmål (skriftspråk) og bokmålsnær tale (talespråk) dominerer, men at studentane ønskjer meir norskspråkleg variasjon i bruk i klasserommet. Sjølv om dei fleste studentane har bakgrunn frå språksamfunn med sterk standardspråkideologi, er dei meir positive enn lærarane til å inkludera nynorsk og dialektar i andrespråksopplæringa. Språkideologi er eit sentralt tema for NORDAND16, og funna våre viser haldningar som har rot i ulike og til dels motstridande språkideologiar. Me vil presentera funna og drøfta om andrespråksopplæring i større grad bør spegla språksamfunnet utanfor klasserommet.

Referansar

- Douglas Fir Group. (2016). A transdisciplinary framework for SLA in a multilingual world. *The Modern Language Journal*, 100(S1), 19–47.
- García, O., Li, W., & Holmes, I. S. (2019). *Transspråking: Språk, tospråkighet og opplæring*. Cappelen Damm akademisk.
- Irvine, J. T., Gal, S., & Kroskrity, P. V. (2009). Language ideology and linguistic differentiation. I Duranti, A. (Red.). (2009). *Linguistic anthropology: A reader*. John Wiley & Sons.

Language Learning as ‘sites of control’: Navigating Neoliberal Calls for 'entrepreneurial selves' amid Border Regimes

Samah Ibrahim

Department of Swedish, Multilingualism and Language Technology

Multilingual research is increasingly becoming more transdisciplinary (DFG, 2016), intending to address language learning limitations and the socio-linguistic inequalities resulting from them. In Sweden, the state has utilized a rhetoric of ‘increasing the demands’ to push for an ‘active’ societal participation of migrants through language. Moreover, a widespread deficiency discourse around the migrants’ ability to learn the Swedish language continues to portray language learning as the migrant’s individual responsibility. Against this backdrop, this paper investigates language learning limitations through ethnographic engagements with adult migrants in one Swedish for Immigrants (SFI) school in Sweden. Theoretically, I depart from the concept of “ideological sites”; those of control, selection, and resistance (Duchêne et. al, 2013). Locating SFI within a neoliberal context, I use theoretical concepts such as the “entrepreneurial subject”, ‘effectivity’ and ‘speed’ (Del Percio, 2021) to make the lived experiences of such governance visible. Primary findings show that adult migrants are constructed by the school discourse as neoliberal entrepreneurial subjects. Moreover, within such a neoliberal discourse, linguistic correctness, testing, and spending longer time in school function as technologies of self-empowerment and language performance amelioration. Yet, Participation and mobility become ‘delayed’ due to multiple temporalities that hinder them. Overall, I illustrate how socio-linguistic injustices materialize in the interplay between various sites of control and the learners’ social status and migration backgrounds.

References

- The Douglas Fir Group. (2016). A Transdisciplinary Framework for SLA in a Multilingual World *The Modern Language Journal*, 100(S1), 19–47.

Duchêne, A., Moyer, M., & Roberts, C. (Eds.). (2013). Language, migration, and social inequalities: A critical sociolinguistic perspective on institutions and work. Bristol, UK: Multilingual Matters

Percio, A. D. (2021). Speeding up, slowing down. Language, temporality, and the constitution of migrant workers as a labour force. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 1–13

Ordförrådsutveckling och påverkansfaktorer hos nyanlända ungdomar på språkintruktionsprogrammet

Anna Ingves

Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet, anna.ingves@nordiska.uu.se

Sett från ett bruksbaserat dynamiskt perspektiv representerar andraspråkstalare en myriad potentiella inlärningsutfall som uppstår genom komplexa processer styrda av olika påverkansfaktorer – bakgrundsfaktorer bottnade i förhållanden och erfarenheter före ankomsten till det nya landet, faktorer inom andraspråksinlärarna som motivation, och faktorer utanför dem relaterade till inlärningsmiljön. En elevgrupp, som är särskilt beroende av en gynnande inlärningsmiljö, är nyanlända ungdomar på gymnasieskolans språkintruktionsprogram. Tidigare forskning visar att lärare ofta kopplar dessa elevers framgångar till deras tidigare skolbakgrund (Bomström Aho 2023), samtidigt som utvärderingar konstaterar att programmet har organisatoriska brister som kan bromsa språkinläringen (t.ex. Skolinspektionen 2017). Vilka roller spelar olika faktorer i inlärnarnas ordinläring egentligen? Denna presentation bygger på data från 254 andraspråksinlärare som ingår i min avhandlingsstudie om nyanlända ungdomars ordförrådsutveckling på språkintruktionsprogrammet (Ingves u.u.): deras resultat på två test för receptiv ordkunskap framtagna för studien, svar på bakgrundsfrågor och frågor om motivation och attityder till att lära sig svenska, samt kartläggningar av deras inlärningsssammanhang genom intervjuer med lärare och programrektorer. Inverkan från olika faktorer har undersökts med statistisk flernivåanalys. Resultaten visar att tidigare skolbakgrund är en komplex faktor, som i kombination med andra faktorer förklarar variation mellan inlärare, men att också flera andra bakgrundsfaktorer, inlärarinterna och inlärarexterna faktorer påverkar inlärningsutfallet. Resultaten visar även att inlärare med kort tidigare skolbakgrund särskilt gynnas av högre instrumentell motivation och fler lektioner i svenska som andraspråk per vecka. Studiens resultat fördjupar förståelsen om inlärningsförutsättningarna för andraspråksinlärare med olika

bakgrunn og ger en mer nyansert bild av inverkan från olika faktorer inom och utanför inläraeren.

Referenser

Bomström Aho, E. (2023). *Villkor för lärande: Utbildning på språkintrouduktionsprogrammet ur lärar- och elevperspektiv*. (Doktorsavhandling). Falun: Högskolan Dalarna.

Ingves, A. (under utgivning). *Vägar mot ett svenskt ordförråd: Nyanlända ungdomars ordförrådsutveckling på språkintrouduktionsprogrammet*. (Doktorsavhandling). Uppsala: Uppsala universitet. Planerad disputation 25 maj 2024.

Skolinspektionen (2017): *Språkintrouduktion i gymnasieskolan*.

Å skrive sin historie. Minner om flerspråklige praksiser og utdanning i selvbiografier til voksne med innvandrerfamiliebakgrunn

Lise Iversen Kulbrandstad

Høgskolen i Innlandet, Norge

Randi Myklebust

Høgskolen i Volda, Norge

Formålet med denne studien er å øke innsikten i hvordan voksne som har vokst opp i Norge i innvandrer- og flyktningfamilier, posisjonerer seg gjennom å skrive selvbiografier. Et utgangspunkt for analysen er teori der narrativer betraktes som en måte både å uttrykke og å skape identitet på. Identitet forstås som et polyfont fenomen som kontinuerlig konstrueres gjennom ulike prosesser (De Fina, 2015; Cramsch, 2009). Det å skrive en selvbiografi innebærer en slik konstant konstruksjonsprosess. I vår studie er det imidlertid ikke skriveprosessen men det publiserte resultatet som er utgangspunkt for analysen, nærmere bestemt et utvalg på 15 bøker utgitt på norske forlag i perioden 2019–2023. Som datagrunnlag forstås de personlige livshistoriene som kilde til læring om bl.a. verdier, praksiser og identiteter hos enkeltpersoner og institusjoner og samfunn som individene er en del av (Walker, 2017). En slik forsknings-tilnærming kan følgelig gi et kunnskapsgrunnlag for å tematisere flerspråklige og flerkulturelle spørsmål i lærerutdanning. I innlegget konsentrerer vi oss om en kvalitativ analyse av to temaer, minnene som skrives fram om utdanning og flerspråklighet. Vi spør på hvilke måter skoleerfaringer og flerspråklige praksiser inngår i framstillingen av eget liv. Forfatterne det er snakk om, skriver fra et voksent selv som har arbeid eller posisjoner hvor de kan gjøre sin stemme hørt og hvor de bruker stemmen i offentligheten. De representerer politikk, kulturliv, medier og idrett. Et

overordnet funn er at flerspråklige praksiser i liten grad er tematisert. Skoleopplevelser forekommer oftere, både som fortellinger om utenforskap og om å bli sett.

Referanser

- Cramsch, C. (2009). *The multilingual subject*. Oxford University Press.
- DeFina, A. (2015). Narrativ and identities. I A. DeFina & A. Georgakopoulou (Red.), *The Handbook of narrativ analysis* (s. 351–369). Wiley Blackwell.
- Walker, A. (2017). Critical Autobiography as Research. *The Qualitative Report*, 22(7), 1896-1908. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2017.2804>

Når «morsmålene» taper i morsmålsundervisningen

Jonas Yassin Iversen

Høgskolen i Innlandet, jonas.iversen@inn.no

Forskere har tidligere vist hvordan morsmålsundervisning utgjør et transspråkingsrom, hvor elever kan trekke veksler på sine språklige repertoarer på kreative måter (Straszner et al., 2022). Enkelte forskere har imidlertid pekt på transspråkingsens mulige negative konsekvenser for minoritetsspråk (Cenoz & Gorter, 2017; Ganuza & Hedman, 2017). Så langt har vi imidlertid visst lite om hvordan transspråking påvirker bruken av minoritetsspråk i morsmålsundervisning i Norden.

I morsmålsundervisningen i nasjonale minoritetsspråk i Sverige og i samiskundervisning i Norge har elevene mulighet til å følge undervisning i språkene som første-, andre- eller (i det samiske tilfellet) tredjespråk. Siden elevgrunnet i disse undervisningsformene ofte er begrenset, opplever ofte elevene at de får undervisning i språket sammen med elever med andre forutsetninger for å lære språket enn dem selv. Derfor undersøker jeg følgende forskningsspørsmål: Hvordan påvirker lærernes og elevenes transspråking elevenes muligheter til å utvikle sine språklige ferdigheter i henholdsvis finsk og samisk?

Dette forskningsspørsmålet ble utforsket gjennom etnografisk feltarbeid i morsmålsundervisning i finsk i Sverige og i samiskundervisning i Norge. Gjennom totalt fem måneder gjennomførte jeg deltakende observasjon i 62 undervisningsøkter, gjorde over 30 timers videoopptak og gjennomførte tre lærerintervjuer og 14 elevintervjuer. Analysen bekrefter at morsmålsundervisning åpner opp for lærere og elevers transspråking. Samtidig viser det seg at lærerne og elevene konsekvent tilpasser språkbruken til dem med de svakeste forhåndsferdighetene i språket. Dermed fratras elever som lærere språkene som førstespråk en

sjelden mulighet til å bruke språket sammen med læreren. Pedagogiske implikasjoner og mulige løsninger drøftes.

Referenser

- Cenoz, J., & Gorter, D. (2017). Minority languages and sustainable translanguaging: Threat or opportunity?. *Journal of Multilingual and Multicultural development*, 38(10), 901-912.
- Ganuza, N., & Hedman, C. (2017). Ideology Versus Practice: Is There a Space for Pedagogical Translanguaging in Mother Tongue Instruction?. In B. Paulsrud, J. Rosén, B. Straszer, & Å. Wedin, *New perspectives on Translanguaging and Education* (pp.). Multilingual Matters
- Straszer, B., Rosén, J., & Wedin, Å. (2022). Spaces for translanguaging in mother tongue tuition. *Education Inquiry*, 13(1), 37-55.

Språktestning i vård och omsorg som ideologiskt lackmuspapper

Pernilla Johansson

Språkrådet, Isof, pernilla.johansson@isof.se

Maria Löfdahl

Avdelningen för arkiv och forskning i Göteborg, Isof, maria.lofdahl@isof.se

Sofia Tingsell

Språkrådet, Isof, sofia.tingsell@isof.se

Flera politiska förslag har de senaste åren behandlat frågan språktestning som urvalsinstrument för statusar av stor betydelse för individen: för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25), för medborgarskap (SOU 2021:02), för arbete i vård och omsorg (Dir. 2023:24). För anställning inom vård- och omsorgsykten förekommer redan språktestning i flera svenska kommuner.

Den här studien undersöker språkideologier som de tar sig uttryck i förhållningssättet till språktestning inom vård- och omsorgssektorn i några svenska kommuner. Studien baseras på data från intervjuer med berörda yrkesgrupper: undersöktersköterskor, rekryterande personal som HR-specialister och enhetschefer, verksamhetsledare, samt vårdpolitiker. Data utgörs vidare av protokoll från politiska nämnder där språktestfrågan avhandlats.

Materialet förstås inom ramen för Spolskys (2009) modell för language management, där management utgörs av processen att implementera en policy, i avsikt att påverka såväl det Spolsky kallar *beliefs* (ideologier) som *practices* (praktiker) hos deltagare i en verksamhet. Modellen erbjuder verktyg för en flernivåanalys, där policies på en nivå kan stöta på motstånd på en annan, Materialet från den svenska kommunala vård- och omsorgssektorn, som samlats in för den här studien, ger exempel på hur detta kan gestalta sig.

Preliminära resultat visar att språkideologierna är beroende av var i organisationen personer befinner sig och tendensen är att ju mer praktisknära verksamhet, desto mer funktionell syn på språkstestning. Resultatets komplexitet utmanar delvis Spolskys modell genom att flerspråkigheten inte kan isoleras till en del av verksamheten, t.ex. till patienter, utan genomsyrar stora delar av den.

Referenser

Spolsky, B. (2009). *Language management*. Cambridge University Press.

Ordinlärning i L2-svenska: En studie om *lexical inferencing* och strategianvändning av andraspråkselever på Språkintröduktion och gymnasiet

Saadat Karimi

Högskolan i Borås, saadat.karimi@hb.se

I artikeln undersöks inlärning av L2-svenska hos två elevgrupper på en gymnasieskola i Sverige. Fokus i studien riktas mot användningen av ordinlärningsstrategier vid andraspråksinlärning och hur inlärares användning av dessa strategier kan beskrivas med särskilt fokus på bestämning av okända ords betydelser. Särskilt fokus riktas på användningen av strategier vid *lexical inferencing* (LIF). I studien tillämpas *think-aloud*-metoden för undersökning av informanternas färdigheter i lexical inferencing. I studien görs analys och förs diskussion om varför vissa strategier används och vilka implikationer dessa kan ha på mer eller mindre framgångsrik ordinlärning. Studiens resultat visar bl.a. att informanterna använder sig av hela spektrumet av kognitiva, metakognitiva, sociala och affektiva strategier, men att de använder sig av dessa strategier i olika stor utsträckning och i olika grad av skicklighet. Studiens resultat visar också att det är svårt att påstå något entydigt om sambandet mellan användning av inlärningsstrategier och framgång i LIF eller om samvariation mellan strategierna, men att det finns indikationer på samvariation mellan kognitiva och sociala strategier, mellan kognitiva och metakognitiva strategier samt mellan affektiva och metakognitiva strategier. Det finns även indikationer på hur dessa påverkar framgången i LIF. I studien gör ansats till att förklara varför dessa samvariationer leder till mer eller mindre framgångsrik härledning.

Referenser

- Chen, T. 2018. The Contribution of Morphological Awareness to Lexical Inferencing in L2 Chinese: Comparing More-Skilled and Less-Skilled Learners. *Foreign Language Annals*. 2018;51:816–830. <https://doi.org/10.1111/flan.1236>
- Hu, M. & Nassaji, H. 2014. Lexical inferencing strategies: The case of successful versus less successful inferencers. *System* 45 (2014), 27-28.
- LaBontee, R. A. 2019. Strategic Vocabulary Learning in the Swedish Second Language Context. Doktorsavhandling. Göteborgs Universitet.

Variation in the prefield and development of “prefield competence” among Polish L2 learners of Danish, Norwegian and Swedish

Natalia Kołaczek

Adam Mickiewicz University in Poznań, natalia.kolaczek@amu.edu.pl

Paulina Horbowicz

Adam Mickiewicz University in Poznań, paulina.horbowicz@amu.edu.pl

Anna Olszewska

Adam Mickiewicz University in Poznań, a.olszewska@amu.edu.pl

Mikołaj Sobkowiak

Adam Mickiewicz University in Poznań, mikolaj.sobkowiak@amu.edu.pl

Prefield plays an essential role for information structuring in Germanic V2 languages (Bohnacker & Lindgren, 2014, s. 35). It appears that the V3 word order, characteristic of “language under construction” (Tingsell & Bylin, 2021), is pragmatically motivated: AdvSV sequences occur primarily with adverbials determining an utterance’s temporal or discursive frame and play an important role for text coherence – Freywald et al. (2015) observe this for Scandinavian multiethnolects, so this tendency may represent a contact phenomenon, thus also relevant for L2 contexts.

The role of the prefield as a cohesion mechanism has rarely been studied in Scandinavian second language research and it is rarely discussed in teaching materials or in the classroom, where there is more focus on language accuracy than text accuracy (Nyström, 2001, s. 16). Investigating variation in the use of prefield in learners’ production can contribute to the understanding of development in learner language, i.e. what Iversen & Otnes (2013, s. 295) call “prefield competence” (no. *forfeltskompetense*).

In our presentation we discuss the results of a cross-sectional study on the use of prefield in essays written by 100 Polish university students of Danish, Norwegian and Swedish as foreign

languages. Our data show that the development of prefield competence involves a growing percentage of adverbials and an increasing complexity of the fronted elements. Concurrently, the V3 word order is still found up until B2-level, often involving time and discourse adverbials, which shows a possible pragmatic motivation for the choice of structures in the prefield.

References

- Bohnacker, U., & Lindgren, J. (2014). Fundament, formellt subjekt och frekvens: Ordföljdmönster i svenska, nederländska och hos vuxna inlärare av svenska. *Språk och stil*, 24, 33–71.
- Freywald, U., Cornips, L., Ganuza, N., Nistov, I., & Opsahl, T. (2015). Beyond verb second – a matter of novel information-structural effects? Evidence from Norwegian, Swedish, German and Dutch. In: J. Nortier & B. A. Svendsen (Eds.). *Language, youth and identity in the 21st century: Linguistic practices across urban spaces* (p. 73–92). Cambridge University Press.
- Iversen, H. M., & Otnes, H. (2013). Kohesjon og forfelt – To aspekt i skriftlige elevtekster. In D. Skjelbred & A. Veum, *Literacy i læringskontekster* (p. 281–297). Cappelen Damm Akademisk.
- Nyström, C. (2001). *Hur hänger det ihop?: En bok om textbindning*. Hallgren & Fallgren.
- Tingsell, S., & Bylin, M. (2021, November 2). Svensk ordföljd som symbol. *Språkrådsbloggen*. <https://www.isof.se/lar-dig-mer/bloggar/sprakradsbloggen/inlagg/2021-11-02-svensk-ordfoljd-som-symbol>

”Jeg siger bare du er blandet” – flersprogede elevers forhandling af identitet under en literacyopgave i skolen

Kirsten L. Kolstrup

Institut for læreruddannelse, Københavns Professionshøjskole, kilk@kp.dk

Helle Pia Laursen

Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet, heen@edu.au.dk

I denne præsentation undersøger vi, hvordan en gruppe flersprogede elever forhandler etnolingvistisk identitet under en literacyopgave i dansk i 8. klasse, hvor de er blevet opfordret til at inddrage forskellige lingvistiske og multimodale ressourcer. Data består af detaljerede transskriptioner af en videooptagelse af tre flersprogede elevers gruppearbejde i forbindelse med forskningsprojektet *Tegn på sprog – tosprogede børn lærer at læse og skrive* (2008-2018) (Laursen, 2019).

Teoretisk trækker vi på tidligere undersøgelser af, hvordan unge orienterer sig mod og forhandler sociale kategorier i gruppesamtaler (Martin-Beltrán, 2017; Busch, 2012; Antaki &

Widdicombe, 1998). Vi er særligt inspireret af Busch' (2012) analyse af unges forhandling af sociale kategorier, som hun forklarer med begrebet 'double gesture' (Derrida, 1972 i Busch, 2012). Det dobbelte består i, at deltagerne på den ene side identificerer sociale kategorier som konstruerede, og på den anden redefinerer dem til brug i en specifik kontekst som forstyrrer den in- og eksklusion-logik, der ligger bag dem.

I vores analyse viser vi, hvordan eleverne trækker på og leger med diskurser om flersprogethed og etnolingvistiske kategorier så literacyopgaven udvikler sig til en performativ undersøgelse af forskellighed, ens-hed og derimellem-hed. Analysen lægger således op til et perspektiv på flersprogethed, som ikke læner sig op ad homogene forståelser af sociale kategorier og identiteter men i stedet peger på vigtigheden af at være opmærksom på elevernes egne orienteringer mod sproglige og etnolingvistiske kategorier. En sådan opmærksomhed kan bidrage til at elever opnår mulighed for at integrere egne flersprogede og multimodale erfaringer i deres literacylæring.

Referenser

- Antaki, C. & Widdicombe S. (1998). Identity as an Achievement and as a Tool. In Antaki, C. & Widdicombe, S. (Eds.), *Identities in Talk* (pp. 1-14). Sage.
- Busch, B. (2012). Linguistic Repertoire Revisited. *Applied Linguistics*, 33(5), 503-523. <https://doi.org/10.1093/applin/ams056>
- Laursen, H. P. (2019). Tegn på sprog – Literacy i sprogligt mangfoldige klasser. Aarhus Universitetsforlag.
- Martin-Beltrán, M. (2017). Exploring Peer Interaction among Multilingual Youth: New Possibilities and Challenges for Language and Literacy Learning. *International Multilingual Research Journal*, 11 (3), 131-136. <https://doi.org/10.1080/19313152.2017.1328968>

Självrapporterade språkpolicyer, språkpraktiker och barnens egen agens i tio sverigefinska familjer i första, andra och tredje generationen

Jaana Kolu

Östra Finlands universitet, jaana.kolu@uef.fi

Sara Karhu

Östra Finlands universitet, sara.karhu@uef.fi

Jenni Alisaari

Stockholms universitet, jenni.alisaari@finska.su.se

Outi Oja

Stockholms universitet, outi.oja@finska.su.se

Lasse Vuorsola

Stockholms universitet, lasse.vuorsola@finska.su.se

I denna studie undersöker vi sverigefinska familjers språkpolicyer, språkpraktiker och barnens egen agens genom semistrukturerade intervjuer med tio familjer där det finska språket har förts vidare till följande generation. Forskningsfrågorna i studien är: (1) Hur beskriver familjemedlemmarna språkpolicy och språkpraktikerna inom den egna familjen? (2) Vilka faktorer anser familjemedlemmarna ha påverkat familjens språkpolicy och -praktiker? (3) Hur beskriver barnen sin egen språkliga agens, dvs. sin vilja och förmåga att använda föräldrarnas förstaspråk?

Studiens teoretiska referensram baseras på Curdt-Christiansens och Huangs (2020) FLP-modell som används i analysen av faktorer som kan tänkas påverka språkpolicy och språkpraktikerna i de sverigefinska familjerna. Enligt modellen påverkas familjens språkpolicy av både externa och interna faktorer. I vår studie fokuserar vi på de interna faktorerna som består av 1) emotionella, 2) identitetsfaktorer, 3) kulturella faktorer, 4) föräldrarnas övertygelser gällande minoritetsspråket samt 5) barns egen agens. aterialet som ligger till grund för vår analys består av intervjuer med 10 familjer och deras familjemedlemmar. I vissa fall deltog bara en del av familjemedlemmarna i intervjuerna.

De preliminära resultaten visar att finska språket har överförs till den andra och tredje generationen genom aktiv användning av språket i familjerna och olika investeringar i barnets språkinläring, men också genom barnets egen agens. Det finns dock ofta skillnader mellan syskon inom en och samma familj. Syftet med studien är att öka kunskaper om familjers språkpolicyer och språkliga praktiker samt barns agens vilka bidrar till bevarandet av minoritetsspråk.

Referenser

Curdt-Cristiansen, X. L. & Huang, J. 2020. Factors influencing family language policy. In A. C. Shalley & S. A. Eisenchlas (Eds.), *Handbook of social and affective factors in home language maintenance and development* (pp. 174–193). Mouton de Gruyter.

Andrespråk generert av kunstig intelligens

Lars Anders Kulbrandstad

Høgskolen i Innlandet, lars.kulbrandstad@inn.no

Anne Golden

Universitetet i Oslo, anne.golden@iln.uio.no

Det er betydelig oppmersomhet om hvilke roller kunstig intelligens (KI) kan spille i tilegnelse av andrepråk. Kommersielle interesser gjør seg gjeldende og lover effektivisering av språklæringen (f.eks. intellias, 2024; Langotalk, u.å.). Det publiseres også bidrag til forskning på dette feltet (f.eks. Dodigovic, 2007; Kannan & Munday, 2018; Rusmiyanto et al., 2023). Studien som presenteres her, har et annet perspektiv. Som ledd i et forskingsprosjekt om imitasjon av andrespråkspreget språk, undersøker vi tekster som er generert av språkmodellene Chat GPT og Google Gemini når instruksjonen angir at tekstene skal etterligne måter som personer som har norsk andrespråk, bruker språket på. I tidligere studier har vi studert menneskers imitasjon av slik språkpraksis, i denne studien er det maskinell imitasjon vi tar for oss. Målet er å utforske hvordan slike tekster kan bidra til kunnskap om hva som presenteres som typiske trekk ved norsk som andrespråk, og holde dette opp mot det bildet som forskningen tegner av norsk med andrespråkspreg. Resultatene vil være relevante for arbeidet med å utvikle verktøy som kan skille mellom KI-genererte tekster og tekster som er skrevet av mennesker (se f.eks. Hayawi et al., 2023; Wu et al., 2023).

En av de tidligere studiene i prosjektet har tekstmateriale fra en norsk stand-up-komiker som imiterer norsk snakket av en innvandrer. I den nye studien ber vi språkmodellene skrive en tekst for en stand-up-komiker. I instruksjonen angir vi at teksten skal etterligne norsk som andrespråk. Vi tester ut forskjellige varianter av språkbetegnelse i instruksjonen, slik som ”andrespråkspreget norsk”, ”innvandrenorsk”. ”kebabnorsk”.

Referenser

- Dodigovic, M. (2007). Artificial Intelligence and Second Language Learning: An Efficient Approach to Error Remediation. *Language Awareness*, 16(2), 99-113.
- Hayawi, K., Shahriar, S., & Mathew, S. S. a. p. a. (2023). The imitation game: Detecting human and ai-generated texts in the era of large language models. *arXiv preprint arXiv:2307.12166*.
- intellias. (2024). *Essentials for Artificial Intelligens for Language Learning* <https://intellias.com/how-ai-helps-crack-a-new-language/>
- Kannan, J., & Munday, P. (2018). New Trends in Second Language Learning and Teaching through the lens of ICT, Networked Learning, and Artificial Intelligence. In C. Juncal & N. Hernández Muñoz (Eds.), *Vías de transformación en la enseñanza de lenguas con mediación tecnológica* <http://dx.doi.org/10.5209/CLAC.62495> (pp. 13-30). <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.5209/CLAC.62495>
- Langotalk. (u.å.). *Master a language faster by speaking with AI*. <https://www.langotalk.org/>

- Rusmiyanto, R., Huriati, N., Fitriani, N., Tyas, N., Rofi'i, A., & Sari, M. (2023). The Role Of Artificial Intelligence (AI) In Developing English Language Learner's Communication Skills. *Journal on Education*, 6(1), 750- 757.
<https://doi.org/https://doi.org/10.31004/joe.v6i1.2990>
- Wu, Z., Dong, Y., Li, Y., & Shi, B. (2023). Unleashing the power of text for credit default prediction: Comparing human-generated and AI-generated texts. *SSRN*.

Uppfattningar om svenskans ställning i arbetslivet i Finland

Anne-Maria Kuosa

Centrum för språk och kommunikation, Åbo universitet, Finland, anne-maria.kuosa@utu.fi

Hanna Saloranta

Centrum för språk och kommunikation, Åbo universitet, Finland, hanna.saloranta@utu.fi

Anne-Maj Åberg

Centrum för språk och kommunikation, Åbo universitet, Finland, anne-maj.aberg@utu.fi

Eveliina Tolvanen

Centrum för språk och kommunikation, Åbo universitet, Finland, emtolv@utu.fi

Vi presenterar resultat av projektet SVAR - Svenska i arbetslivet som undersöker Finskspråkigas användning av svenska på utvalda arbetsplatser. Finland har två nationalspråk, finska och svenska, och de har ett starkt skydd i lagstiftningen (Finland grundlag 731/1999). Var och en har hos myndigheter rätt att använda sitt eget språk, finska eller svenska (Språklag 423/2003). Även om lagstiftningen inte styr användningen av nationalspråken inom den privata sektorn behövs svenska till exempel i företag (t.ex. Tanner & Lassus 2018) och inom kultursektorn (Kuosa, Saloranta & Åberg u.a.) i Finland. Språkpolicy omfattar officiella riktlinjer som till exempel lagar, men även ideologier och praktiker (se t.ex. Spolsky 2004). Vi är intresserade av hur finskspråkiga uppfattar svenskans roll som det andra inhemska språket i arbetslivet och hur de de facto använder svenska i sina arbetsuppgifter. Materialet består av en enkät och intervjuer riktade till museicentralen, domstolsväsendet och ett företag inom finans- och försäkringsbranschen i den de jure tvåspråkiga staden Åbo. Det kvantitativa materialet består av numeriska enkätsvar (N= 89) och resultatet presenteras med hjälp av frekvenser. Intervjувaren (N = 17) analyseras med hjälp av kvalitativ materialbaserad innehållsanalys. Resultaten tyder på att det svenska språket och i synnerhet tvåspråkigheten i Åbo har en självklar och viktig ställning på de undersökta arbetsplatserna. Det är dock inte alltid självklart att inskspråkiga får eller vågar arbeta på svenska. Resultaten av denna studie bidrar till ökad förståelse av betydelsen av svenska i arbetslivet i Finland och kan även användas i språkpolitisk diskussion i Finland och i Norden.

Ett kognitivt perspektiv på stöttning av utländska lärares studier i svenska och akademiskt språkbruk med hjälp av ChatGPT

Lina Larsson

*Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet,
Lina.larsson@gu.se*

Sofie Johansson

*Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet,
Sofie.johansson@svenska.gu.se*

Implementering av AI i utbildning erbjuder betydande potential för att stärka och förbättra andraspråksinlärning. Syftet med denna studie är att utforska hur ChatGPT kan användas som ett pedagogiskt redskap för utländska lärare i deras förvärv av svenska och akademiskt språkbruk.

I en teoritriangulering fokuseras användarinteraktionen med ChatGPT med hjälp av Interaction Theory (Mackey & Gass, 2014). Deltagarnas attityder till verktygets användbarhet och dess påverkan på språkinlärning, analyseras utifrån Technology Acceptance Model (TAM) (Liu et al., 2023). Den kognitiva belastningen som är förknippad med användningen av ChatGPT, särskilt i förhållande till användarnas tidigare erfarenheter och kunskapsbas, analyseras med Cognitive Load Theory (CLT) (Sweller et al., 2011). Insamlade data består av bakgrundsinformation om informanter, upplevda för- och nackdelar med användning av ChatGPT samt användning av verktyget för att korrigera ogrammatiska exempelmeningar. Forskningsdesignen är en experimentell studie med en metodkombination av kvantitativa bakgrundsdata samt kvalitativa analyser av studenters användning av ChatGPT som stöd i sina skrivuppgifter. Studiens resultat indikerar en generell positiv attityd till verktyget samt att studenters framgång i användandet av ChatGPT varierar delvis på grund av studenternas metaspråkliga förståelse. Studien är relevant då den fokuserar didaktiska, kognitiva och språkvetenskapliga perspektiv på andraspråksinlärning, med hjälp av AI, i högre utbildning.

Referenser

- Gass, S. M., & Mackey, A. (2014). Input, interaction, and output in second language acquisition. In *Theories in second language acquisition* (pp. 194-220). Routledge.
- Liu, G., & Ma, C. (2023). Measuring EFL learners' use of ChatGPT in informal digital learning of English based on the technology acceptance model. *Innovation in Language Learning and Teaching*, 1-14.
- Sweller, J., Ayres, P., Kalyuga, S., Sweller, J., Ayres, P., & Kalyuga, S. (2011). Intrinsic and extraneous cognitive load. *Cognitive load theory*, 57-69.

Att läsa akademiskt på ett andraspråk; strategier och utmaningar

Lina Larsson

Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, lina.larsson@svenska.gu.se

Akademiskt läsande är en viktig förutsättning för akademiskt skrivande inom högre utbildning men har inte lika starkt varit i fokus som skrivandet inom forskningen om akademisk litteracitet. Det akademiska läsandet, i likhet med det akademiska skrivandet, beskrivs som en social praktik där studenter upplever utmaningar (Baker et al., 2019; Mann, 2000). I den här undersökningen betraktas det akademiska läsandet ur ett flerspråkighetsperspektiv och i fokus är studenter på en kompletterande utbildning för sjuksköterskor. Utgångspunkten är att det finns särskilda erfarenheter för den aktuella studentgruppen när det handlar om akademiskt läsande och antagandet baseras på att akademisk litteracitet på ett andraspråk är mer utmanande än på ett förstaspråk (Baker et al., 2019; Mann, 2000). Presentationen behandlar en fallstudie där ett mindre antal studenter på en kompletterande utbildning intervjuas om sina upplevelser av akademiskt läsande vid två tillfällen, i början under språkintröduktionsterminen och mot slutet av utbildningen. Resultaten visar att studenterna uttrycker att de har lässtrategier med sig från tidigare studier och har kunnat utveckla lässtrategier under språkintröduktionskursen, men att de också önskar ytterligare stöttning i det akademiska läsandet. Främst lyfter de fram att det är utmanande att läsa texter inom nya ämnen med nytt innehåll på sitt andraspråk. Kunskap om flerspråkiga studenters utmaningar och befintliga lässtrategier i relation till akademiskt läsande är av stor vikt för att kunna stötta flerspråkiga studenter och fullfölja högskolans uppdrag att arbeta med breddat deltagande och sträva efter likvärdig utbildning för alla studenter.

Referenser

- Baker, S., Bangeni, B., Burke, R., & Hunma, A. (2019). The invisibility of academic reading as social practice and its implications for equity in higher education: a scoping study, *Higher Education Research & Development*, 38:1, 142-156.
- Mann, S. J. (2000). The student's experience of reading. *Higher Education*, 39, 297-317.

Lingvistisk well-being i skriving på norsk som andrespråk

Camilla Lee

Universitetet i Oslo, camilla.lee@iln.uio.no

I mitt PhD-prosjekt undersøker jeg skriveprosessen til voksne innlærere med koreansk språkbakgrunn, med lingvistisk well-being som det sentrale teoretiske begrepet. Lingvistisk well-being er definert som «positive or negative emotions related to language acquisition, proficiency, use, etc» (Hollebeke et al., 2023, s. 1047). I samsvar med Carlquist (2015), har jeg valgt å bruke det engelske begrepet well-being også i norsk sammenheng. Den metodiske tilnærmingen i prosjektet består i å ta opptak av PC-skjermen mens deltakere skriver ulike tekstopp-gaver (dvs. skjermopptak; jf. Beiler et al., 2021; Kirkpatrick, 2018; Seror, 2013), i tillegg til å bruke semi- strukturerte og data stimulated recall intervjuer (jf. Gass & Mackey, 2017). Jeg analyserer skjermopptakene ved å gjøre en mikroanalyse (jf. Seror, 2013) av utvalgte øyeblikk i opptakene. Intervjudataene brukes for å dekke et bredere spekter av skriverens følelser, og slik kunne supplere analysen. Ved å ta i bruk lingvistisk well-being som den overordnede teoretiske begrepet, vil resultatene kunne gi et innblikk i hvordan både positive og negative følelser er med på å påvirke skriveprosessen i norsk som andrespråk. Prosjektet plasserer seg innenfor feltet nordisk som andrespråk, mer spesifikt skriving når norsk er andrespråket, og er dermed tematisk relevant for NordAnd16. Hovedformålet med fremlegget er å motivere valget av forskningsmetode og drøfte begrepet lingvistisk well-being som teoretisk analyseramme.

Referanser

- Beiler, I. R., Brevik, L. M. & Christiansen, T. (2021). Skjermopptak som forskningsmetode i og utenfor klasserommet. I E. Andersson-Bakken & C. Pedersen Dalland (Red.), *Metoder i klasseromsforskning: Forskningsdesign, datainnsamling og analyse* (s. 239–260). Universitetsforlaget. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/90693>
- Carlquist, E. (2015). Well-being på norsk (IS-2344; s. 1–101). Helsedirektoratet.
- Gass, S. M. & Mackey, A. (2017). *Stimulated Recall Methodology in Applied Linguistics and L2 Research* (2nd edition). Routledge Taylor & Francis Group.
- Hollebeke, I., Struys, E. & Agirdag, O. (2023). Can family language policy predict linguistic, socio-emotional and cognitive child and family outcomes? A systematic review. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 44(10), 1044–1075. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1858302>
- Kirkpatrick, L. C. (2018). Using Computer Screen Recordings and Think Aloud Protocols to Study Students' Cognitive Strategies While Working Online. [sammendrag] <https://doi.org/10.4135/9781526444240>
- Seror, J. (2013). Screen capture technology: A digital window into students' writing processes. *Canadian Journal of Learning and Technology*, 39(3), 1–16.

Ideologiers roll för språkanvändning — Fransk-svenska familjer i Sverige och Frankrike

Kristoffer Lieng

Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet, kristoffer.lieng@nordlund.lu.se

Föredraget är baserat på resultaten från min avhandling som jag försvarade på Sorbonne Université i februari 2024. I avhandlingen undersöker jag hur språkideologier påverkar språkbruket i familjer med flerspråkig bakgrund. Den metodologiska tyngdpunkten ligger på semistrukturerade djupintervjuer av 47 informanter - barn (inklusive uppvuxna) och föräldrar, varav en är svenskspråkig, i både Frankrike och Sverige. Inspirerad av Jean-Louis Calvets språkbarometer (2002) ville jag i synnerhet undersöka om franskans starkare ställning jämfört med svenskan gjorde att franska föräldrar boende i Sverige vore mer angelägna om att barnen skulle behärska det i den svenska kontexten svagare språket, än deras motsvarigheter i Frankrike. I studien utgick jag från tidigare forskning inom detta område, i synnerhet Grosjean (2021), De Houwer (2021), Deprez (2007), Lanza (2007) mfl. I min undersökning tillämpade jag sedan en heuristisk strategi för att baserat på mina intervjuer och observationer, utveckla 13 specifika parametrar enligt vilka informantfamiljerna rangordnades. Målsättningen är att i viss utsträckning kunna förutsäga utsikterna för att ett barn når harmonisk tvåspråkighet.

Undersökningen visade att de franska föräldrarna i Sverige ville distansera sig från en stereotyp bild av fransmän som kolonialister vilka gör allt för att bevara och sprida sitt språk. De ville i stället ofta poängtera sin vilja att integreras i det svenska samhället och vikten av att använda det mindre prestigefyllda språket. Samtidigt omfattades de av majoritetsspråksideologin i en svensk kontext. Vidare framkom bland annat att majoritetsspråksföräldrarnas inställning till tvåspråkighet och det icke-dominerande språket är viktigare än hans kompetens i minoritetsspråket. Skapandet av enspråkiga fickor, där det är nödvändigt att tala minoritetsspråket verkar väsentligt samt medvetenhet om hur man upprättar och upprätthåller dem.

Referenser i urval

Calvet, L.-J. (2002). *Le marché aux langues. Les effets linguistiques de la mondialisation*. Paris: Plon.

De Houwer, A. (2021). *Bilingual development in childhood*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Deprez, C. (2007). *Les enfants bilingues : langues et familles*. Paris: Éditions Didier.
- Grosjean, F. (2021). *Life as a Bilingual: Knowing and Using Two or More Languages*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Lanza, E. (2007). 2. Multilingualism and the family. I P. Auer & L. Wei (Ed.), *Handbook of Multilingualism and Multilingual Communication* (pp. 45-68). Berlin, New York: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783110198553.1.45>

Flerspråkiga mellanstadieelevers användning av ordförståelsestrategier

Anna Lindholm

Institutionen för pedagogiska studier, Karlstads universitet, anna.lindholm@kau.se

Maria Dahlberg

Institutionen för språk, litteratur och interkultur, Karlstads universitet, maria.dahlberg@kau.se

Tidigare forskning har betonat vikten av ordinlärningsstrategier för en effektiv ordinläring (Gu, 2003) och forskare har på olika sätt klassificerat ordinlärningsstrategier. I föreliggande studie utgår vi teoretiskt från Schmitt (1997) som skiljer mellan ordförståelsestrategier (discovery strategies) och ordinlärningsstrategier (consolidation strategies).

Ordförståelsestrategier, som denna studie fokuserar på, handlar om att förstå ett ords betydelse när det presenteras för en inlärare för första gången. Ordinlärningsstrategier avser strategier som tillämpas för att befästa ett ords betydelse. Denna studie syftar till att öka kunskapen om flerspråkiga elevers användning av ordförståelsestrategier och mer specifikt utforskas vilka strategier flerspråkiga mellanstadie-elever använder för att förstå de ord som testas i DLS ordförståelse.

Metoden som användes var ”think aloud protocol” och DLS ordförståelse innehåller 40 testitemer där det till varje ord finns fyra svarsalternativ – tre distraktorer och ett korrekt svarsalternativ. Data samlades in våren 2023 med 15 flerspråkiga mellanstadieelever.

Materialet analyserades både kvantitativt (med SPSS) och kvalitativt, med utgångspunkt i ett kodningsschema av Fonseca Saravia (1995). I kodningsschemat finns tre huvudkategorier: A) Kunskap om ordens egenskaper, B) Kunskap om andra språk och C) Andra strategier och förmågor. Under A finns sju underkategorier och under B och C finns två underkategorier. Resultatet visar att eleverna använder strategier som exempelvis: *Del av tal*, dvs. att eleverna förhandlar/resonerar sig fram till korrekt svar, *Gissar* ordets betydelse och *Ljudlighet*, dvs. att testordet låter som något av svarsalternativen. Studien är relevant för konferensen genom att den bidrar med kunskap om flerspråkiga elevers användning av ordförståelsestrategier.

Referenser

- Fonseca Saravia, Ana M. (1995). *Using the think aloud protocol to investigate vocabulary strategies used in two vocabulary tests*. Iowa State University. Retrospective Theses and Dissertations. 212. <https://lib.dr.iastate.edu/rtd/212>
- Gu, Y. (2003). Vocabulary learning in a second language: Person, task, context and strategies. *Tesl-Ej*, 7(2), 1-25.
- Schmitt, N. (1997). Vocabulary learning strategies. I N. Schmitt & M. McCarthy (Red.), *Vocabulary: Description, Acquisition, and Pedagogy*. Cambridge University Press, 199-227.

Transspråkande tvåspråkläsning av skönlitteratur på SFI

Maj-Lis Lindholm

Institutionen för Individ och Samhälle, Högskolan Väst, maj-lis.lindholm@hv.se

Signild Risenfors

Institutionen för Individ och Samhälle, Högskolan Väst, signild.risenfors@hv.se

Kerstin von Brömssen

Institutionen för Individ och Samhälle, Högskolan Väst, kerstin.von.bromssen@hv.se

Syftet med denna kvalitativa studie är att undersöka hur vuxna immigranter erfar tvåspråkläsning av skönlitteratur på både modersmålet och svenska och hur lärare uppfattar att immigranternas andraspråksutveckling påverkas. Transspråkande och/eller tvåspråkig läsning av olika slags texter för vuxna har länge använts inom litterariseringsprogram (se exv. Wedin et al, 2018; Ramirez, 2020), även om studier i Sverige pekar mot en dominant monolingvistisk norm inom vuxenutbildning (Norlund Shaswar, 2020; Rosén & Lundgren, 2021).

Forskningsfältet litteraturarbete inom språkundervisning för vuxna är begränsat (se exv. Yang, 2001; Paran, 2008, Zhang & Webb, 2021). Ett par studier i Sverige behandlar litteracitetspraktiker inom området (Walldén, 2019; 2020, Wilinger, 2021). Walldéns studie visar hur meningsskapande praktiker dominerar i överensstämmelse med kursplan (Skolverket, 2018), där elevernas förståelse betonas. Wilinger (2021) fokuserar på immigranter med avancerad litteracitet och visar hur de omfattar en flerspråkig litterer identitet, liksom en stor spännvidd av litteracitetspraktiker. Detta läsprojekt involverade 45 immigranter på SFI i ett 6 veckors läsprojekt baserad på teorier inom transspråkande (Garcia, 2011; Garcia & Wei, 2014) och litteracitet (Skerrett, 2015; Langer, 2017), som således utgör det analytiska ramverket.

Forskningsdesignen består av fokusgruppsintervjuer med immigranter, insamlade av läsjournaler och individuella intervjuer med lärare. Resultaten pekar mot ökat läsengagemang, utvecklad bilitteracitet, utvecklad talflyt genom boksamtal och ökad metalingvistisk

medvetenhet (Halliday, 1993). Projektet visar också på utmaningar för immigranter med låg litteracitet på modersmålet. Lärarens pedagogik blir viktig, då vi ser att lärare hade olika lösningar med exempelvis multimodalitet. Relevansen för Nordand16 är tydlig genom studiens placering inom flerspråkighetsforskning via tvåspråkläsning av fiktion.

Referenser

- García, O. (2011). *Bilingual education in the 21st century: A global perspective*. John Wiley & Sons.
- García, O. & Wei, L. (2014) *Translanguaging. Language, Bilingualism and Education*. New York: Palgrave Macmillan.
- Halliday, M. (1993). *Towards a language-based theory of learning*. *Linguistics and Education*
- Langer, J. A. (2017). *Litterära föreställningsvärldar: Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Göteborg: Daidalos.
- Norlund Shaswar, A. (2020). Verbaliserade och praktiserade språknormer inom Svenska för invandrare. *Humanetten*, (45), 156-184. DOI: 10.15626/hn.20204501
- Paran, A. (2008) The role of literature in instructed foreign language learning and teaching: An evidence-based survey. *Language Teaching*, vol. 41 nr. 4 s. 465– 496. DOI:10.1017/S026144480800520X
- Ramírez, A. (2020). The case for Culturally and Linguistically Relevant Pedagogy: Bilingual Reading to learn for Spanish-Speaking immigrant mothers, *System*, Volume 95, 2020, 102379, ISSN 0346-251X, <https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102379>.
- Rosén, J., & Lundgren, B. (2021). Challenging monolingual norms through pedagogical translanguaging in adult education for immigrants in Sweden. *Pedagogical translanguaging: Teachers and researchers shaping plurilingual practices*. *Multilingual Matters*. <https://doi.org/10.21832/9781788927383-012>
- Skerrett, A. (2015). A framework for literacy education in multicultural, multilingual, and multiliterate classrooms. *Multicultural Educational Review*, 7(1-2), 26-40. <https://doi.org/10.1080/2005615X.2015.1048610>
- Skolverket (2018). *Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare: Kursplaner och kommentarer - reviderad 2018*. Stockholm: Norstedts.
- Walldén, R. (2019). Med fokus på ord, uttryck och språklig stil: ett betydelseskapande litteraturarbete i grundläggande vuxenutbildning. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 24(3–4), 35–60. <https://doi.org/10.15626/pfs24.0304.02>
- Walldén, R. (2020). Interconnected literacy practices: exploring classroom work with literature in adult second language education. *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults*, 11(1), 45–63. <https://doi.org/10.3384/rela.2000-7426.rela9202>
- Wedin, Å., Rosén, J., & Hennius, S. (2018). Transspråkande och multimodalitet i grundläggande skriftspråksundervisning inom sf. *Pedagogisk forskning i Sverige*, (1–2), 15–38. Retrieved from <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:du-27727>
- Wilinger, H. (2021). *Att bli en på svenska läsande människa?: Flerspråkiga högutbildade vuxnas skönlitterära läspraktiker* (PhD dissertation, Malmö universitet). <https://doi.org/10.24834/isbn.9789178772377>

Kraftfull kunskap och epistemisk kvalitet i integrerad svenskundervisning i årskurs 6

Anna Lindholm

Institutionen för kultur, språk och medier, Malmö universitet, anna.lindholm@kau.se

Anna Winlund

Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet, anna.winlund@gu.se

Robert Walldén

Institutionen för kultur, språk och medier, Malmö universitet, robert.wallden@mau.se

Syftet med denna studie är att bidra med kunskap om vad som utgör *kraftfull kunskap* (powerful knowledge) (Young, 2013) i årskurs 6 där ämnena svenska och svenska som andraspråk undervisas integrerat. Studien är finansierad av Crafoordska stiftelsen och utgår från följande frågeställningar: i) Vilka prioriteringar uttrycker lärare gällande ämnesinnehåll och kraftfull kunskap i integrerad sva/sve-undervisning? ii) Vad utmärker lärarnas didaktiska val för att stödja elevernas språk- och kunskapsutveckling i den integrerade undervisningen?

Data samlades in under våren 2023, i två klasser i årskurs sex på två skolor, där minst hälften av eleverna hade utländsk bakgrund. Materialet består av semistrukturerade lärarintervjuer samt fältanteckningar och foton från observationer av 31 lektioner. Materialet analyserades genom tematisk innehållsanalys utifrån teoretiska perspektiv om kraftfull kunskap och epistemisk kvalitet (Hudson m.fl., 2023). Epistemisk kvalitet är ett mått på hur ett ämnesspecifikt undervisningsinnehåll omsätts i undervisningen i interaktion mellan lärare och elev och kan således definiera vad kraftfull kunskap innebär på klassrumsnivå. Preliminära resultat visar att lärarnas didaktiska val, såsom litteraturval och arbetsätt, i stor utsträckning påverkas av de skilda förutsättningarna i de två elevgrupperna, vilket i sin tur har betydelse för den epistemiska kvaliteten i undervisningen. Studien är relevant för konferensen genom att bidra med kunskap om den integrerade undervisningspraktiken i svenska och svenska som andraspråk, vilket är ett underbeforskat ämne.

Referenser

- Hudson, B., Gericke, N., Olin-Scheller, C., & Stolare, M. (2023). Trajectories of powerful knowledge and epistemic quality: analysing the transformations from disciplines across school subjects. *Journal of Curriculum Studies*, 55(2), 119-137.
- Young, M. (2013). Overcoming the crisis in curriculum theory: a knowledge-based approach. *Journal of Curriculum Studies*, 45(2), 101-118.

En surveyundersökning av lärares uppfattningar om grammatikundervisning för nyanlända vuxna

Eva Lindström

*Akademien för utbildning, kultur och kommunikation, Mälardalens universitet,
eva.lindstrom@mdu.se*

Dorota Lubińska

Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet, dorota.lubinska@su.se

I detta föredrag presenteras och diskuteras preliminära resultat från en pågående surveyundersökning som syftar till att belysa uppfattningar om grammatikundervisning hos lärare i svenska för invandrare. Såväl statliga utredningar (SOU 2018:71; SOU 2020:66) som granskningar (Skolinspektionen 2018; 2023) har återkommande pekat på betydande brister i inom denna utbildningsform och på behovet av en stärkt vetenskaplig underbyggnad (Wallin, m.fl. 2019). Intresset för språklärarkognition, dvs. vad andraspråklärare har för tankar, kunskap och övertygelser om sin undervisning har en etablerad plats inom den didaktiska andraspråksforskningen (Borg, 2019). En viktig del av denna forskning fokuserar specifikt på lärares uppfattningar om grammatikundervisning där syftet är att bättre förstå lärares didaktiska preferenser som har bäring på deras klassrumspraktik och elevers förutsättningar att utveckla ett funktionellt andraspråk (Borg, 2003; 2015). Tidigare forskning har visat att andraspråkslärares grammatikundervisning inte bara baseras på lärarnas ämneskunskaper utan även på deras uppfattningar om sådant som klassrumsmiljön, olika undervisningstekniker, eleverna och undervisning generellt samt inte minst på deras allmänna lärdomar från tidigare erfarenheter som språkinlärare (Borg, 2003, 2015, 2019; Borg & Burns 2008).

I föreliggande studie har lärarpuppfattningarna undersökts via en internetbaserad enkät, bestående av följande fyra delar: (i) Bakgrundsfrågor om utbildning och undervisningserfarenhet, (ii) Flervalsfrågor om planering av grammatikundervisning, (iii) Frågor av Likert-typ om synen på grammatikinlärning och -undervisning samt (iv) Öppna frågor om integrerad kontra isolerad grammatikundervisning. Studien anknyter till Nordand-konferensen genom sin förankring i didaktisk andraspråksforskning och sitt fokus på svenska som andraspråk.

Referenser

Borg, S. (2003) Teacher cognition in grammar teaching: A literature review. *Language Awareness*, 12 (2), 96-108, DOI: 10.1080/09658410308667069

- Borg, S. (2015) *Teacher cognition and language education: Research and practice*. Bloomsbury Publishing.
- Borg, S., & Burns, A. (2008). Integrating grammar in adult TESOL classrooms. *Applied Linguistics*, 29(3), 456-482.
- Skolinspektionen (2018). *Undervisning i svenska för invandrare. Kvalitetsgranskning*. Stockholm: Skolinspektionen.
- Skolinspektionen (2023) *Undervisning inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Kvalitetsgranskning*. Stockholm: Skolinspektionen.
- SOU 2018:71 *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden*. Stockholm: Norstedts Juridiks kundservice
- SOU 2020:66. *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk*. Betänkande av KLIVA-utredningen.
- Wallin, P., Fejes, A., Hrastinski, S., & Nilsson, S. (2019). *Individanpassad vuxenutbildning: Med fokus på digitala verktyg*. Skolforskningsinstitutet.

Navigating whiteness from the margins: Finnish, Somali, and Arabic speakers' experiences of racialization, (in)visibility, and (im)mobility in Gothenburg, Sweden

[Att navigera och förhandla vithet. Finsk-, somalisk- och arabisktalande personers upplevelser av rasifiering, (o)synlighet och (o)rörlighet i Göteborg]

Maria Löfdahl

Institutet för språk och folkminnen, maria.lofdahl@isof.se

Johan Järlehed

Göteborgs Universitet, johan.jarlehed@svenska.gu.se

Daniel Wojahn

Institutionen för kultur och lärande, Södertörns högskola, daniel.wojahn@sh.se

Tommaso M Milani

Göteborgs Universitet, tommaso.milani@psu.edu

This paper examines the relationship between language, (in)visibility, and (im)mobility in racialized spaces, focusing on Finnish, Somali, and Arabic speakers in Sweden. Using a theoretical framework based on hegemonic whiteness and intersectionality, the study explores how multilingual practices and subjectivities intersect with race, religion, gender, and class to shape social visibility and mobility. The research draws on linguistic ethnographic data, including interviews, linguistic landscape documentation, and an analysis of the media discourse. The study finds that while Finnish speakers have become invisible due to assimilation policies, Somali and Arabic speakers are hypervisible in Swedish public spaces and discourse, although Arabic speakers are sometimes, and in relation to other migrants,

nearing Swedish whiteness. However, all three languages and their speakers are constrained by a white normativity that reproduces inequality. The paper challenges simplistic notions of mobility/immobility and visibility/invisibility in the context of a changing racial order in Sweden, where whiteness serves as a binary sorting mechanism that perpetuates inequality. Overall, this research sheds light on the complex entanglement of language, visibility, and mobility in white spaces and contributes to a more nuanced understanding of the intersectional dynamics of race and language.

Tre lärares uppfattningar om grammatikundervisning i vuxenutbildningen svenska för invandrare

Dorota Lubińska

Stockholms universitet, Institutionen för ämnesdidaktik, dorota.lubinska@su.se

Tamar Maisuradze

Cuben utbildning, tamar.maisuradze@cubenutbildning.se

Tore Nilsson

Stockholms universitet, Institutionen för ämnesdidaktik, tore.nilsson@su.se

Denna explorativa studie syftar till att belysa andraspråklärares uppfattningar om grammatikundervisning, där tre behöriga lärare som arbetar inom vuxenutbildningsformen svenska för invandrare (sfi) studeras. Specifika frågeställningar är: (i) Hur ser tre sfi-lärares grammatikundervisning ut?, (ii) Vilka uppfattningar om grammatikundervisning inom sfi-utbildningen ger lärarna uttryck för?, (iii) I vilken utsträckning överensstämmer lärarnas uppfattningar med den observerade undervisningen? Studien utgår ifrån att utveckling av en allsidig och avancerad kommunikativ kompetens i ett andraspråk kräver att grammatik uppmärksammas i andraspråksundervisningen (Loewen, 2020) och att lärares uppfattningar spelar en viktig roll i undervisningen (Borg, 2019). Dock har forskning visat att andraspråkslärare kan uppleva svårigheter med att integrera grammatikundervisning i övrig språkundervisning, vilket resulterar i att grammatik undervisas isolerat eller i inte alls (Ellis, 2016). Materialet utgörs av klassrumsobservationer och lärarintervjuer som analyserats med hjälp av tematisk analys. Lärarna i studien ger uttryck för att grammatik utgör en viktig komponent i språkfärdigheten och bör uppmärksammas i undervisningen. Grammatikundervisning i den aktuella utbildningsformen ska kännetecknas av enkelhet och tydlighet samt en relativt begränsad användning av grammatisk terminologi. Lärarna

uppmärksammar grammatik i sin undervisning och gör det mer eller mindre explicit, mer eller mindre planerat samt mer eller mindre integrerat. Ett viktigt inslag är explicit återkoppling på grammatik, ett annat – att höja elevers medvetenhet kring svenskans grammatik. En utmaning är att skapa utrymme för elevers egen produktion där form kopplas till kommunikation och interaktion. Vår studie är relevant för NORDAND 16 genom sitt fokus på undervisningsbaserad andraspråksinlärning av svenska.

What is accommodated in accommodated language education for adults? To analyze a decolonial Crip Literacy in storytelling

Liz Adams Lyngbäck

Stockholm University, liz.adams.lyngback@specped.su.se

Christina Hedman

Stockholm University, christina.hedman@su.se

Enni Paul

Stockholm University, enni.paul@edu.su.se

Jenny Rosén

Stockholm University, j.rosen@su.se

The presentation focuses on accommodated language education for adults with immigrant backgrounds and special educational needs in Sweden, such as deafness, hearing impairment, intellectual disability, post-traumatic stress disorder and migration stress. These under-researched practices were investigated in a linguistic ethnographic project located in four schools. In this project, funded by the Swedish Institute for Educational Research, we focused, in particular, on the use of multimodal resources in the instruction. The project material consists of audio and video recordings, images and field notes from observed classroom interactions, as well as audio/video recorded teacher and student interviews. The analyses have been based on a decolonial Crip Linguistics (Canagarajah, 2023), which refers to a view of language that could potentially counteract both ableism and linguisticism, i.e., ideologies that distinguish between the “able” and “disable” by ascribing “normality” and “deviation” to certain bodies and minds (Kafer, 2013, p. 6). In the presentation, we develop the concept of a decolonial Crip Literacy (Hedman et al. 2024), in this case, by specifically examining and discussing a teacher's work with storytelling among students with intellectual disability. The aim is to show how students participate in the composition of a fictional story, where space is given to central emotional dimensions such as suspense and surprise. In line with a decolonial Crip Literacy, these dimensions are incorporated via the use of

multimodality, materiality, and reciprocity. We believe that more teaching practices can benefit from the basic principles that we highlight via this notion of Crip Literacy, to counteract epistemic exclusion.

References

- Canagarajah, S. (2023). A decolonial crip linguistics. *Applied Linguistics*, 44(1), 1–21.
- Hedman, C., Adams Lyngbäck, L., Paul, E., & Rosén, J. (2024). Epistemic reciprocity through a decolonial crip literacy in accommodated language education for adults. *Applied Linguistics*, x(x), 1–16.
- Kafer, A. (2013). *Feminist, queer, crip*. Indiana University Press.

Vad är en lärare i svenska och svenska som andraspråk?

Ulrika Magnusson

Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet, ulrika.magnusson@su.se

Dorota Lubińska

Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet, dorota.lubinska@su.se

Ämnena svenska (sve) och svenska som andraspråk (sva) i ungdomsskolan är likvärdiga och ger samma behörighet till gymnasiet respektive högre studier. Till innehåll och mål skiljer de sig till dels, men båda behandlar svenska språket och skönlitteratur.

Studiens syfte är att undersöka konstruktionen av de likvärdiga språk- och litteraturämnena sve och sva i ämneslärarutbildning genom analys av lärosätenas kursplaner i relation till teori om första- och andraspråksämnen (Krogh & Penne, 2015). Resultaten visar ett nedtonat skönlitterärt innehåll samt reducering av syftena med skönlitterär läsning i sva i jämförelse med sve. Sva-utbildningen har också ett annorlunda didaktiskt innehåll i form av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt samt mindre fokus på text och textanalys. I sva märks även ett större intresse för migration och förutsättningar och omständigheter runt eleven samt språkideologi och attityder. Sve-utbildningarna saknar i sin tur till stor del innehåll om flerspråkighet. Vi diskuterar i vad mån lärarutbildningarna skapar en annan konception (Gourvenec m.fl., 2020) av sva än gymnasieskolan, med starkare fokus på innehåll relaterat till litteracitet, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt och eleven, och på bekostnad av det bildningsinnehåll (Varga, 2020) som sva i gymnasieskolan omfattar. I relation till Shulmans (1987) modell över lärares kunskapsbas diskuterar vi också vilken konception av sva- och sve-läraren som framträder i ämneslärarutbildningarna i relation till likvärdighet och vilka

møjligheter de ger för bildning, samhällsdeltagande och emancipation. Studien anknyter till Nordand-konferensen genom sitt fokus på utbildning av lärare i svenska som andraspråk.

Tvungen migrasjon og prekaritet i norskopplæring for voksne innvandrere

Marte Monsen

Høgskolen i Innlandet, marte.monsen@inn.no

Guri Bordal Steien

Høgskolen i Innlandet, guri.steien@inn.no

I september 2019 ankom Nora en liten bygd på vestkysten av Norge – som overføringsflyktning fra Den demokratiske republikken Kongo (DR Kongo), som har hatt opphold i Kyangwali flyktningeleir i Uganda. Nora er alenemor med fem barn og ble tilbudt gjenbosetting som en «woman at risk», en flyktninggruppe prioritert av FN og norske myndigheter. Norge har de siste årene vært vertskap for noen tusen overføringsflyktninger fra DR Kongo. I dette innlegget rapporterer vi fra et pågående etnografisk feltarbeid der vi har fulgt fjorten av disse personene fra deres ankomst til Norge høsten 2019 og frem til i dag. Norskopplæring er obligatorisk for flyktninger de første årene etter gjenbosetting, gjennom det norske introduksjonsprogrammet.

I innlegget tar vi utgangspunkt i Noras historie for å diskutere hvordan prekaritet (Bourdieu 1963) spiller sammen med språklæring. Prekaritet spiller inn når tvungne migranter kommer til et vertsland og forventes å raskt tilpasse seg ukjente samfunnsnormer og overvinne praktiske utfordringer – alt mens de navigerer i erfaringene som tvang dem til å flykte. Vi argumenterer for at strukturer i introduksjonsprogrammet tjener til ytterligere prekarisering (Lorey 2015) av flyktninger som Nora, gjennom å fremkalle selvstyringsprosesser som ikke tjener individenes aktørskap i språklæring. Vi ser videre på hvordan språkideologier som grafosentrisme (Blommaert 2004) preger så vel språkinnlæring som integrering for enkelte migranter. Vi argumenterer for at utformingen av språkopplæringsprogrammer for migranter må være informert av deltakernes erfaringer og behov, kanskje spesielt de med begrenset skolegang eller krevende livsbetingelser.

Referenser

- Blommaert, J. (2004). Writing as a problem: African grassroots writing, economies of literacy, and globalization. *Language in Society*, 33(5), 643–671.
- Bourdieu, P. (1963). *Travail et travailleurs en Algérie*. Paris: Mouton.
- Lorey, I. (2015). *State of insecurity : Government of the precarious*. London : Verso

Integrerad språk- och yrkesutbildning i praktiken: Röster från verksamheten

Marie Nelson

Stockholms universitet, marie.nelson@su.se

Klara Skogmyr Marian

Stockholms universitet, klara.skogmyr-marian@su.se

För att förkorta utbildningstiden för nyanlända vuxna och öka möjligheten till arbete har så kallade *kombinationsutbildningar*, där kurser i svenska kombineras med yrkesutbildning på gymnasienivå, blivit allt vanligare. Det finns dock inte någon nationell struktur vad gäller organisering och genomförande av utbildningen och det råder brist på forskning och beprövad erfarenhet inom området (Skolverket 2023). Den studie som presenteras här undersöker en kombinationsutbildning med inriktning mot barnskötare/elevassistent. Syftet med studien är att kartlägga förutsättningar för lärande inom denna utbildning, utifrån yrkesverksammas berättelser. Studien tar således sin utgångspunkt i narrativ analys och mer specifikt i berättelseforskning med fokus på pedagogiska sammanhang (Karlsson 2022). Materialet består av semistrukturerade intervjuer med två yrkeslärare, två språklärare och en verksamhetsutvecklare. Särskild vikt läggs vid de berättelser som innefattar beskrivningar av olika lärandeum, såsom skolmiljön och arbetsplatsen, och hur dessa samspelar med varandra (Svendsen Pedersen 2018). I berättelserna lyfter de yrkesverksamma möjligheter och utmaningar i integrationen mellan olika lärandeum och hur dessa relaterar till praktiska och organisatoriska förutsättningar. Ett exempel som nämns är formerna för kontakt mellan handledare på praktikplatsen, lärare på skolan och eleverna själva. Studien bidrar till en ökad förståelse för kombinationsutbildningar och hur dessa upplevs fungera i praktiken. Den öppnar också upp för jämförelser med andra nordiska länder vad gäller utbildningsformer där en kombination av språkutveckling och etablering på arbetsmarknaden står i fokus.

Referenser

- Karlsson, M. (Red.). (2022). Berättelser i pedagogisk forskning. *Pedagogisk forskning i Sverige, Vol 27(1)*.
- Skolverket (2023). Kartläggning av kombinationsutbildningar: Slutrapport inom EFS-projektet, Kombinationsutbildningar sfi.
- Svendsen Pedersen, M. (2018). Samspel - sprogdidaktiskt tilgange till arbejdsrettet andetsprogsundervisning

Att bli lärare i svenska som andraspråk (sva)

Josefin Nilsson

Nationellt centrum för svenska som andraspråk (NC), Institutionen för ämnesdidaktik (IÅD), Stockholms universitet

Svensk grundskola har två likvärdiga svenskämnen, svenska och svenska som andraspråk (sva). I skolors praktiska verklighet lyser dock likvärdigheten ofta med sin frånvaro (Skolverket, 2022). Problemen syns särskilt i grundskolans lägre årskurser där bristen på sva-lärare är stor. Idag krävs 30 hp i sva för att vara behörig att undervisa i ämnet i låg- och mellanstadiet, men sedan 2022 räcker 15 hp om läraren är behörig i svenska. Olika lärosäten har därför börjat erbjuda 15-poängskurser i sva för svensklärare. Dock saknas djupare kunskap om hur lärare drar nytta av kursernas innehåll. Det övergripande syftet med den här studien är att bidra med fördjupad förståelse för hur blivande sva-lärare, i samband med en 15-poängskurs i sva för låg- och mellanstadielärare, förstår och använder det innehåll de möter i kursen. Materialet består av kursdeltagarnas skriftliga reflektioner samt inspelade semistrukturerade intervjuer. Analyserna görs utifrån en kritisk och ekologisk ram, där didaktisk agens (Nilsson, 2023) utgör ett centralt analytiskt begrepp. I det preliminära resultatet synliggörs hur skillnader mellan de två svenskämnenas praktiska förutsättningar får betydelse för lärarnas förståelse av kursens innehåll, sva-ämnets och sva-lärares roll. Resultatet visar även att sva-lärare, med stöd i kunskap om andraspråksinlärning och -didaktik, behöver kunna argumentera för ämnets existens och för vad som utmärker en kvalitativ undervisning i ämnet svenska som andraspråk. Studien speglar hur olika maktdimensioner inverkar på sva-lärares möjligheter att erbjuda språkligt minoritiserade elever en likvärdig utbildning, vilket har bäring på framtida utformning av kurser i sva. Studien utgör ett angeläget bidrag till det kritiska andraspråksdidaktiska fältet.

Referenser

- Nilsson, J. (2023). "Vi ser om dom flyter typ.": Att utveckla en språk-och kunskapsutvecklande ämnesundervisning för nyanlända elever – möjligheter och begränsningar ur lärarperspektiv. (Doktorsavhandling, Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet).
- Skolverket (2022). Uppdrag om bred översyn av svenskämnen. Redovisning av regeringsuppdrag. Skolverket.

Språkleg mangfald som ressurs for læring

Linda Nonås Fylkesnes

Høgskulen på Vestlandet (HVL), lfk@hvl.no

Dette forskingsprosjektet tek sikte på å undersøke korleis profesjonsutdanninga kan førebu lærarstudentar på framtidig jobb i fleirspråklege klasserom. Den overordna problemstillinga er som følgjande: *Korleis kan lærarutdanninga medverke til at lærarar vil møte språkleg mangfald som ein ressurs for læring?* Prosjektet støttar seg på teoriar om fleirspråklegheit (Cummins, 2005) og transspråking (García & Wei, 2019), men teoriar om mangfaldssensitiv pedagogikk (Gay 2010, Munthe 2011) er også aktuelle. Dette er eit kvalitativt innretta prosjekt som nyttar Educational Design Research som den overordna forskingstilnærminga. Datamateriale vil bli samla inn frå gjennomføringa av to intervensjonar og informantane i studien er studentar på grunnskulelærarutdanninga i Noreg. Metodane som vert nytta er videoobservasjon, tekstanalyse og semistrukturerte fokusgruppeintervju. Lærarstudentane skal øve på undervisning i eit øvingsrom (fysisk rom på campus) ved å bruke ein undervisningsmodell utvikla av det overordna prosjektet dette forskingsprosjektet er del av: *Rehearsing Teaching Professionally*. Målet med prosjektet er å utvikle ny kunnskap om korleis ein best mogleg kan førebu lærarstudentar på fleirspråklege klasserom og det å møte språkleg mangfald som ein ressurs for læring. I dette ligg det også eit mål om å bidra til vidareutvikling av lærarutdanninga i form av bruken av Øvingsrommet. Fleirspråklegheit, utdanning og transspråking er alle aktuelle tema for NORDAND16, og prosjektet kan såleis seiast å passe godt inn i tematikken for konferansen.

Referansar

- Cummins, J. (2005) Teaching for cross-language transfer in dual language education possibilities and pitfalls. Alexandria, VA, USA: Teachers of English to Speakers of Other Languages, Inc.(TESOL)
- García, O., Li, W., & Holmes, I. S. (2019). Transspråking: Språk, tospråkligheit og opplæring. Cappelen Damm akademisk.
- Gay, G. (2010). Culturally responsive teaching: theory, research, and practice. New York: Teachers College Press
- Munthe, E. (2011). Mangfald i skolen. I M. B. Postholm, E. Munthe, P. Haug & R. J. Krumsvik (Red.), Elevmangfald i skolen 1-7 (s. 13-28). Høyskoleforlaget.

Vendepunkt og motstand: skandinaviske læreres profesjonelle narrativer om dilemmaer om språkkrav for statsborgerskap og opphold

Marte Nordanger

Høgskulen på Vestlandet/Høgskolen i Innlandet, marte.nordanger@hvl.no

Birgitta Ljung-Egeland

Karlstads universitet, birgitta.ljung-egeland@kau.se

Fortier (2021) peker på at språk- og kunnskapskrav for demokratiske rettigheter endrer lærernes profesjonelle rolle og undervisningspraksiser i voksenopplæringen i Stor-Britannia. Basert på teori om bakkebyråkrati (Lipsky, 2010) og Bambergs narrative posisjoneringsanalyse (1997), utforsker vi hvordan språkkrav for permanent opphold og statsborgerskap påvirker språklærere i de skandinaviske introduksjonsprogrammene gjennom dilemmaer som oppstår i møtet mellom kravpolitikk og undervisning. Mens Danmark formaliserte språkkrav i 2002, fikk man språkkrav for statsborgerskap (B1 muntlige ferdigheter) og permanent opphold (A1 muntlige ferdigheter) i Norge fra 2016/2017. De danske kravene er i dag B1 og B2 for respektive permanent opphold og statsborgerskap. I Sverige foreligger konkrete forslag om å innføre språk- og kunnskapskrav for permanent opphold på nivå A2 lytteferdigheter. Dataene er samlet inn med utgangspunkt i IMPECT-prosjektet og består av narrative intervjuer med 24 språk- og litterasitetslærere i Sverige, Norge og Danmark. Analysen viser at introduksjon av formelle krav representerer et vendepunkt i lærernes profesjonelle narrative kjennetegnet av en gradvis reduksjon av aktørskap og en tiltakende innskrenkning av rommet der profesjonelle identiteter kan forhandles. Videre avdekkes også motstandsnarrativer, men motstanden får ulike uttrykk: Mens de svenske lærerne i hovedsak posisjonerer seg som lojale mot studentene, er de norske og danske i større grad tvunget til å forhandle sin rolle i dialog med politikken som føres på feltet. Vi argumenterer for at nye mer byråkratiske lærerroller tvinger seg fram i skjæringspunktet mellom politikk og profesjonelle standarder, men ikke uten emosjonell kostnad. Studien bidrar til å belyse hvordan språkpolitiske diskurser får konsekvenser på bakkeplan.

Referenser

Bamberg, M. (1997). Positioning between structure and performance. *Journal of Narrative and Life History*, 7(1–4), 335–342.

Fortier, A-M. (2021). *Uncertain citizenship*. Manchester University Press.

Lipsky, M. (2010). *Street-level bureaucracy. 30th anniversary expanded edition: The dilemmas of the individual in public services*. Russel Sage Foundation.

Skillnader och likheter i läsprofiler hos femtonåriga svenska elever med olika språkbakgrund

Camilla Olsson

*Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet,
camilla.olsson.2.gu.se*

Det övergripande syftet med de två aktuella studierna inom forskningsområdet var att undersöka likheter och skillnader i läsprofiler hos elever med olika språkbakgrund. Mönster i elevernas läsprofiler analyserades i de två studierna utifrån det teoretiska ramverket *component skills to reading* i avsikt att undersöka hur olika delprocesser interagerar och hur de påverkar elevernas övergripande läsförståelseprocess (se exempelvis Grabe, 2009; Koda, 2007). I den första studien användes PISA-data från 2018 för att undersöka femtonåriga elevers läsprofiler med fokus på deras läsflyt och deras uppfattningar om vilka lässtrategier som är effektiva i en specifik lässituation. Resultatet påvisade att elever med olika språkbakgrund använde olika typer av processer för att nå upp till samma prestation. I den andra studien följdes dessa resultat och analyser upp genom en kvalitativ tematisk analys (Braun & Clarke, 2006) baserad på 30 elevintervjuer. Syftet var att söka en fördjupad förståelse för och kunskaper om de resultat som den första kvantitativa studien kunde påvisa. Ett preliminärt resultat visar att de hinder som flerspråkiga femtonåriga elever uppfattar påverkar deras läsförståelseprocess återfinns både inom mikro – och makroprocesser. De kan förklara att de inte kan använda vissa lässtrategier eftersom deras läsflyt inte fungerar tillräckligt effektivt. De beskriver också olika typer av avstånd som de uppfattar finns mellan de talade språk de har tillgång till i sin vardag och den skrivna svenska de läser i texter i skolan. Kunskap om vilka likheter och skillnader som återfinns i de flerspråkiga elevernas läsprofiler kan skapa underlag för utveckling av effektiv läsförståelseundervisning för flerspråkiga elever.

Referenser

Virginia Braun & Victoria Clarke (2006) Using thematic analysis in psychology, *Qualitative Research in Psychology*, 3:2, 77-101, DOI: 10.1191/1478088706qp063oa

Grabe, William. (2009). *Reading in a Second Language: Moving from Theory to Practice*. Cambridge University Press: Cambridge.

Koda, K. (2007). Reading and language learning: Crosslinguistic constraints on second language reading development. *Language Learning*, 57(Suppl 1), 1–44.

Skrivundervisning i svenska som andraspråk för vuxna inlärare

Clara Palm

Göteborgs universitet, clara.palm@gu.se

Ann-Christin Randahl

Göteborgs universitet, ann-christin.randahl@svenska.gu.se

Liss Kerstin Sylvén

Göteborgs universitet, lisskerstin.syven@ped.gu.se

I denna studie redogörs för tre skrivförlopp i svenska som andraspråk på grundläggande nivå för vuxna inlärare. Studiens övergripande syfte är att få ökad kunskap skrivundervisningens genomförande. Datainsamlingsmetoder har varit klassrumsobservationer (cirka 25 timmar) och informella samtal med lärare. Tre skrivförlopp har följts i sin helhet och det läsande och skrivande som sker i klassrummet har dels analyserats genom en diskursanalys, dels genom en skrivpedagogisk analysmodell. Teoretisk utgångspunkt är en social syn på litteracitet, där skrivundervisningen i klassrummet förstås som en litteracitetspraktik. Preliminära resultat visar att olika föreställningar om skrivande kommer till uttryck, vilket reflekteras i olika skrivuppgifter och olika sätt att organisera undervisningen. Samtliga tre skrivförlopp har en tydlig inramning som sträcker sig över flera lektioner och där eleverna ges stöttning inför ett avslutande individuellt skrivande. Genomgående framträder en textnära undervisning med fokus på textmönster och lingvistiska drag, medan texters innehåll och sociala funktion behandlas sekundärt. Företräde ges till vad som uppfattas som studieförberedande skrivande. Undervisningspraktiken kan beskrivas som lärarcentrerad vilket delvis kan förklaras av ett lokalt fördefinierat kursinnehåll. Skillnader i erbjuden undervisningstid tycks leda till variationer i hur hög grad eleverna förväntas ta eget ansvar för att utveckla sitt skrivande, vilket skapar utmaningar för både lärare och elever i relation till elevernas heterogenitet och skilda livssituationer. Resultaten visar att det finns skillnader i vilka resurser och verktyg som tillgängliggörs för eleverna genom undervisningen, vilket i förlängningen kan riskera att påverka elevernas tillgång till olika litteracitetspraktiker.

Verbböjningen i svenska som andraspråk i studentprovet i B1-svenska i Finland

Daniela Piipponen

Helsingfors universitet, daniela.piipponen@helsinki.fi

Therese Lindström Tiedemann

Helsingfors universitet, therese.lindstromtiedemann@helsinki.fi

Vi undersöker verbböjningen i det finländska studentexamensprovet i B1-svenska¹, med fokus på de finita och infinita verbens förekomst och normenlighet i relation till poängantalet. Tidigare forskning har visat att enkla finita verbformer behärskas tidigt i svenska som andraspråk, och följs av konstruktioner med hjälpverb och infinitiv och sedan hjälpverb och supinum (Philipsson 2007). Andra studier har konstaterat att fler finita än infinita huvudverb används (t.ex. Bergman 1988), men det finns få studier om svensk verbmorfologi i koppling till svenska som andraspråk (Philipsson 2013:134). Tempusformerna påverkas av uppgiftens innehåll (jfr Muittari 2008:217) vilket vi diskuterar ur ett rättviseperspektiv (jfr t.ex. Kunnan 2017), eftersom det kan innebära olika förutsättningar för examinanden att visa sina kunskaper i en och samma provomgång beroende på valet av uppgift.

Materialet bygger på manuell granskning av ett stickprov av skrivprestationer från examenstillfällena mellan 2019 och 2021. Vi jämför resultaten med ett större korpusmaterial av studentexamensprestationer baserat på automatisk annotering.

Preliminära resultat visar att uppsatser med högre poäng uppvisar en större variation i användningen av olika verbformer, men de använda tempusen styrs också av innehållet i den valda uppgiften. Antalet normbrott är högre i de lägre poänggrupperna, men också typerna av normbrott skiljer sig mellan de olika poänggrupperna.

Referenser

- Bergman, P. (1988). Tid och tempus i nästan infödd svenska. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Första symposiet om svenska som andraspråk* (s. 157–164). Stockholms universitet.
- Kunnan, A. J. (2017). *Evaluating language assessments*. Taylor & Francis.
- Muittari, V. (2008). Finita och infinita verbformer i finskspråkiga gymnasisters inläraresvenska. I: Lindström, J., Kukkonen, P., Lindholm, C. & Mickwitz, Å. (red.), *Svenskan i Finland 10* (s. 212–224). Helsingfors universitet.
- Philipsson, A. (2007). *Interrogative Clauses and Verb Morphology in L2 Swedish. Theoretical Interpretations of Grammatical Development and Effects on Different Elicitation Techniques*. Doktorsavhandling, Stockholms universitet.

¹ Dvs. för studerande som läst svenska i en huvudsaklig finskspråkig skola från årkurs 6–9 och på gymnasiet.

Philipsson, A. (2013). Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (s. 121–150). Studentlitteratur.

Tidskonstruktioner i läromedel för SVA

Julia Prentice

*Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet,
julia.prentice@svenska.gu.se*

Joel Olofsson

Avdelningen för utbildningsvetenskap och språk, Högskolan Väst, joel.olofsson@hv.se

Semi-schematiska konstruktioner, som består av både lexikalt fyllda led och grammatiska led, har uppmärksammats både internationellt (Fillmore m.fl. 1988) och i svenskan (Prentice m.fl. 2016). Trots att sådana språkliga strukturer är relativt frekventa i svenskan behandlas de sällan i läromedel för svenska som andraspråk (Loenheim m.fl. 2016).

I det här föredraget fokuserar vi på en typ av semi-schematiska konstruktioner som används för att uttrycka tid, t.ex. (a) **Tre timmar senare** hade jag städat klart och b. **Två säsonger senare** slutade han spela fotboll och undersöker i vilken utsträckning de representeras och/eller förekommer i andraspråksläromedel. Uttrycken bygger på konstruktionen [ANTAL TID *senare*]. Konstruktionen används oftast med ord som uttrycker tid, som *timmar* och *säsonger* (1) men ibland även produktivt med ord som normalt inte förknippas med en tidsbetydelse (t.ex. *två cigaretter senare*). Experimentella studier visar att inlärare av svenska befäster tidskonstruktioner i lägre utsträckning än modersmålstalare (Olofsson & Prentice 2020, 2023). Frågan är dock vilken input inlärare utsätts för och mer specifikt vilken input inlärare får av läroböcker.

I föredraget presenterar vi en undersökning av korpusen Coctail (Språkbanken, Volodina m.fl. 2014), som består av kursböcker för undervisning av L2-svenska.

Preliminära resultat visar att tidskonstruktioner är relativt lågfrekventa och uteslutande förekommer med konventionella tidsord (t.ex. *år*, *timmar*). En möjlig konsekvens av detta är att inlärare inte får möjlighet att befästa tidsuttryck som produktiva mönster utifrån inputen de får i samband med i sin undervisning, utan istället lär in dem som enstaka, ifrån varandra isolerade, fasta uttryck.

Bruksbasert vs. tradisjonell undervisning: påvirkning fra undervisningsmetodene i læringen av genuskongruens i L2-norsk og L2-svensk

Silje Ragnhildstveit

Høgskulen på Vestlandet, campus Bergen, siljera@hvl.no

Eeva-Liisa Nyqvist

Universitetet i Helsingfors, eeva-liisa.nyqvist@helsinki.fi

Bruksbasert perspektiv taler for formfokusert L2-undervisning ved vanskelige konstruksjoner (Tyler, 2018, s. 8–10), og metoden *Focus on form* (FonF), der grammatikken er kontekstualisert i kommunikasjon. FonF er ulik tradisjonell *Focus on forms* (FonFs), der grammatikken er dekontekstualisert fra kommunikasjon. Metodene er oss bekjent ikke studert i Norden. I internasjonal forskning, i hovedsak på voksne, kan begge metodene gi gode læringsresultat, og det varierer om FonF eller FonFs er mest effektiv. Vi sammenligner metodene vedrørende genuskongruens som tidligere forskning har vist er vanskelig for L2-innlærere. I L2-norsk har forskning vist at kongruens mestres i tråd med aksens for genusmarkørens signalvaliditet (Ragnhildstveit, 2018), der f.eks. substantivets bestemthetssuffiks i sing., med høyest signalvaliditet, mestres bedre enn f.eks. adj. med lavest signalvaliditet. Forskning på L2-svensk viser samme tendenser som i L2-norsk (Nyqvist & Lahtinen, 2021).

I vår studie er utvalget voksne innlærere av L2-norsk (N=21) med ulike L1 og finskspråklige 15-åringer som lærer L2-svensk (N=30). Studien har et pretest-posttest-utsatt-posttest-design med tre skriftlige genuskongruens-luketester. Etter pretesten deltok halvparten av informantene i begge målspråkgruppene i en FonF- respektive FonFs-intervensjon. Forskningsspørsmål: 1) Hvordan fungerer FonF og FonFs i innlæringen av genuskongruens i de ulike gruppene L2-norsk og L2-svensk?, 2) Mestres markører med høy signalvaliditet best? Foreløpige resultater: 1) Både FonF og FonFs fører til økt mestring i både L2-norsk og L2-svensk, FonFs er tentativt mer effektiv, 2) Stort sett, men det finnes variasjon mellom informantgruppene.

Referanser

- Nyqvist, E.-L., & Lahtinen, S. (2021). Grammatical gender in L2 Swedish in Finnish-speaking immersion students: A comparison with non-immersion students. *Nordic Journal of Linguistics*, 44(3), 281–303. <https://doi.org/10.1017/S0332586520000256>
- Ragnhildstveit, S. (2018). Genusmarkering i norsk som andrespråk er styrt av genusmarkørens signalvaliditet. *Nordand*, 13(2), 168–191. <https://doi.org/10.18261/issn.2535-3381-2018-02-04>
- Tyler, A. E. et al. (Red). (2018). *Usage-inspired L2 Instruction. Researched pedagogy*. John Benjamins Publishing Company.

Multimodal Layerings and Turn-Taking in Google Translate Mediated Manager-Employee Meetings

Azar Raoufi Masouleh,

Department of Swedish Language and Multilingualism, Stockholm University

azar.raoufi.masouleh@su.se

This study contributes to the existing research on the internal life of multilingual workplaces in Sweden, analyzing video-recorded interactions in two companies, where many employees speak languages other than Swedish or English. The study is grounded in Ethnomethodological Conversation Analysis, drawing on seminal works by Garfinkel (1967) and Sacks (1992). It explores the interconnected roles of individuals (managers, floor workers), artefacts (such as cell phones, computers), and physical spaces (including production rooms and offices), to reveal the intricate communicative practices enabled by digital translation tools like Google Translate during meetings. Employing a multimodal action-based interaction analysis, as articulated by Goodwin (1981, 2013) and Mondada (2007, 2012), the research analyzes the strategies of multimodal layering to elucidate how participants accomplish actions through the mediation of digital aids. In adherence to the principles of sequential organization as outlined by Schegloff (2007), and integrating the turn-taking mechanisms described by Sacks et al. (1974), the study meticulously examines the construction of 'turn constructional units' (TCUs) in digitally mediated interactions.

This research is pertinent to Nordand16 as it explores second language acquisition in a professional context, touches on language ideologies and attitudes, and contributes to the understanding of language policy and multilingualism in the workplace. It offers practical insights into the use of language in professional settings, thus aligning with the conference's focus on language learning, literacy, and language policy discourses.

References:

- Garfinkel, H. (1967). *Studies in Ethnomethodology*, Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
Goodwin, C. (1981). *Conversational organization – Interaction between speakers and hearers*. New York: Academic Press.

- Goodwin, C. (2013). The co-operative, transformative organization of human action and knowledge. *Journal of Pragmatics*, 46, 8-23.
- Mondada, L. (2007). Multimodal resources for turn-taking: pointing and emergence of possible next speakers. *Discourse Studies*, 9(2), 194-225.
- Mondada, L. (2012). The dynamics of embodied participation and language choice in multilingual meetings. *Language in Society*. vol. 41, no. 2, pp. 213–235.
- Sacks, H. (1992). *Lectures on Conversation* (Vols. I & II, Edited by Gail Jefferson), Oxford: Blackwell.
- Sacks, H., Schegloff, E. A. & Jefferson, G. (1974). A simplest systematics for the organization of turn taking for conversation, *Language*, 50, 696-735.
- Schegloff, E. A. (2007). *Sequence Organization in Interaction: A Primer in Conversation Analysis*, Volume 1, Cambridge: Cambridge University Press.

Gester i svensk uttalsundervisning: en projektpresentation

Federica Raschella

Linnéuniversitetet, federica.raschella@lnu.se

Frida Splendido

Lunds universitet, frida.splendido@nordlund.lu.se

Gilbert Ambrazaitis

Linnéuniversitetet, gilbert.ambrazaitis@lnu.se

Tidigare studier har visat på positiva effekter av gestanvändning vid uttalsinläring inom andraspråksundervisningen. Vi har dock än så länge ingen sammanhängande bild av sådana effekter, bland annat eftersom olika typer av gester och fonologiska drag har undersökts i dessa studier, och eftersom de flesta studier har genomförts i labbmiljö snarare än i en autentisk klassrumsmiljö. Fokus har dessutom legat på andra andraspråk än svenska (t.ex. engelska, spanska och japanska).

Projektet "Swedish Embodied Pronunciation Training" syftar till att undersöka effekter av gester på uttalsinläring i svenska såväl i labbmiljö såsom i klassrum. Projektet omfattar fyra studier – två i labb och två i klassrum. Två av studierna (labb, klassrum) kommer att fokusera på den svenska vokalkontrasten /i/≠/y/, de andra två (labb, klassrum) på kvantitetskontrasten (*vila* ≠ *villa*). Studierna kommer att mäta både inlärnarnas produktion och perception av dessa uttalsdrag såväl före som efter en träningsfas. Under träningsfasen delas deltagarna in i olika grupper varpå några får uttalsträning med de utvalda gesterna och andra utan. I labbstudien kommer dessutom påverkan från olika gester att jämföras.

Projektet är nyskapande i flera hänseenden. Designen inkluderar jämförelser mellan labb och klassrum, mellan ett prosodiskt och ett segmentellt drag samt mellan påverkan på produktion och på perception. Vi kommer därtill att använda eye-tracking för att introducera

ett kontinuerligt mått på deltagarnas perception i för- och eftertesterna. Projektet förväntas därför skapa en både breddad och fördjupad förståelse av nyttan med gester i uttalsundervisningen.

Interkulturel pragmatik i dansk som andetsprog. Et elevkognitionsstudie

Mus Rasmussen
Silvia Fernández

På trods af den centrale rolle, som interkulturel kommunikativ kompetence (IKK) (Byram, 1997, 2020) har i den teoretiske diskurs omkring andet- og fremmedsprogspædagogik og i officielle styredokumenter, bliver denne kompetence ofte overset i klasseværelset. Et centralt aspekt af IKK, som ofte er fraværende eller minimeret i sprogundervisningen er viden om pragmatik (Fernández, 2019).

I vores oplæg præsenterer vi resultater fra en elevkognitionsundersøgelse, som har til formål at kortlægge de forhindringer, voksne migranter støder på, når de lærer at kommunikere på dansk. Via observationer og interviews undersøger vi, hvad voksne migranter, der deltager i undervisning i dansk som andetsprog (DSA), tænker om, og hvordan de arbejder med IKK, og mere specifikt med interkulturel pragmatik, i deres DSA-kurser. Vores overordnede forskningsspørgsmål lyder: Hvilke erfaringer har DSA-kursister med at lære at kommunikere på dansk? Hvilke udfordringer støder de på? Derigennem opnår vi viden om kursisternes oplevelse af, hvilken rolle interkulturel pragmatik spiller i DSA-undervisningen. Baseret på vores resultater foreslår vi strategier for en mere effektiv integration af pragmatik i DSA-undervisningen.

Dette elevkognitionsstudie indgår i et større projekt ved navn "Danish in the Making" (finansieret af Velux Fonden)². Projektet søger at afdække den pragmatiske og interkulturelle viden, der er nødvendig for tilegnelsen af DSA, og revitalisere den måde, hvorpå kursister og lærere arbejder med sproget. I projektet udvikles en pædagogisk ressource til DSA-læring med fokus på interkulturel semantik og pragmatik baseret på en nyudviklet tilgang kaldet 'minimalsprog' (Goddard, 2021; Sadow & Fernández, 2022).

Referencer:

Byram, M. (1997, 2020). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Multilingual Matters.

Fernández, S. S. (2019). Using NSM and "minimal" language for intercultural learning. I L. Sadow, B. Peeters, & K. Mullan (red.), *Studies in Ethnopragmatics, Cultural Semantics, and Intercultural Communication: minimal English (and beyond)* (s. 13-32). Springer. <http://978-981-32-9979-5>

Goddard, C., (ed.) (2021) *Minimal Languages in Action*. Palgrave.

² <https://cc.au.dk/danish-in-the-making>

Sadow, L., & Fernández, S. S. (2022). Pedagogical semantics: Natural Semantics Metalanguage applications to language learning and teaching. *Scandinavian Studies in Language*, 13(1), 53-66. <https://tidsskrift.dk/sss/article/view/135071/179855>

Arabisktalende elevers bruk av digitale ressurser i arbeid med muntlighet

Fatima Reda

Universitetet i Oslo, fatima.reda@ils.uio.no

Ph.d-prosjektet er en kvalitativ studie av hvordan arabisktalende elever bruker digitale ressurser i arbeid med muntlighet i norskfaget, sett fra et lærer- og elevperspektiv. Formålet med prosjektet er å bidra til å øke forståelsen rundt arbeidet med muntlighet og digitale ressurser i flerspråklige klasserom, spesielt i norskundervisningen. Teorien om transspråking står sentralt for å beskrive praksisen der flerspråklige elever bruker hele sitt språklige repertoar i kommunikasjon og læring (Canagarajah, 2020; García & Wei, 2019).

Doktorgradsprosjektet har en etnografisk tilnærming som kombinerer observasjoner i klasserommet, feltnotater, intervjuer av lærere og elever, lydopptak av elevsamtaler i klasserommet, skjermopptak av elev-PCer, og videoobservasjon av gruppearbeid. Feltarbeidet foregår på én skole i fem klasser; hvorav tre er kombinasjonsklasser (klasser med nyankomne elever) og to er ordinære klasser. Fokusedtakerne er elever med kort botid i aldersgruppen 16-20 år som har arabisk som førstespråk, andrespråk eller fremmedspråk, og deres norsklærere.

Foreløpige observasjoner i feltet viser at språkportrettene har en større kompleksitet enn det lærerne har kjennskap til. For det andre er Google Translate den foretrukne ressursen blant elevene, både i muntlig og skriftlig arbeid. Oversettelsesverktøyet blir brukt på ulike måter av elevene gjennom tekst-, bilde- og lydfunksjon. Som et siste funn oppfordrer norsklærerne ofte elevene til å bruke sitt språklige repertoar i individuelt arbeid, men det er likevel en overvekt av naturlig transspråking (García & Wei, 2019).

Referanser

Canagarajah, S. (2020). *Transnational literacy autobiographies as translingual writing*. Routledge.

García, O., & Wei, L. (2019). *Transspråking: Språk, tospråklighet og opplæring* (I. S. Holmes, Trans.). Cappelen Damm Akademisk.

Lærerinitierte litterasitetspraksiser i flerspråklige, digitale klasserom i norsk grunnskole

Dag Freddy Røed

Høgskolen i Innlandet, dag.roed@inn.no

Stadig flere elever i norsk grunnskole har minoritetsspråklig bakgrunn, og i gjeldende lærerplan, LK20, legges det tydelige føringer for at lærere, i tillegg til å utvikle elevenes norskspråklige ferdigheter, skal ivareta og fremme elevenes identitet som flerspråklige individer (Utdanningsdirektoratet, 2020). Som en del av dette arbeidet har flere skoler tatt i bruk nettbrett som pedagogisk verktøy (Utdanningsdirektoratet, 2022), men få studier har hittil tematisert læreres bruk av digital teknologi i flerspråklige læringsmiljøer.

Denne presentasjonen rapporterer fra en etnografisk inspirert studie hvor jeg gjennom observasjon og intervju av lærere, samt skjermopptak av elevenes og lærernes nettbrett, utforsker hvilke litterasitetspraksiser (Barton, 2007) lærere legger til rette for i flerspråklige, digitale klasserom i norsk grunnskole. Praksisene blir drøftet i lys av teori om pedagogisk transspråking (Genoz & Porter, 2021), flerspråklig tekstskaping (Sebba, 2012) og begrepet affordanse knyttet til bruk av IKT i undervisningssammenheng (Hammond, 2010).

Undersøkelsen viser at elevene engasjeres i ulike (digitale) litterasitetspraksiser, og at de fleste av disse reflekterer et parallellt syn på elevenes flerspråklighet. Med utgangspunkt i funnene, drøftes det hvordan det kan legges til rette for hensiktsmessige transspråkingspraksiser i flerspråklige, digitale læringsomgivelser, som kjennetegner flere nordiske klasserom i dag.

Referanser

Barton, D. (2007). *Literacy: An introduction to the ecology of written language*. John Wiley & Sons.

Cenoz, J., & Gorter, D. (2021). *Pedagogical translanguaging*. Cambridge University Press.

Hammond, M. (2010). What is an affordance and can it help us understand the use of ICT in education?. *Education and Information Technologies*, 15, 205-217.

Sebba, M. (2013). Multilingualism in written discourse: An approach to the analysis of multilingual texts. *International Journal of Bilingualism*, 17(1), 97-118.

Utdanningsdirektoratet (2020). Læreplan i Norsk.

Utdanningsdirektoratet. (2022). *Utdanningsspeilet 2022 - Digital infrastruktur og skolehverdag*

Salö, L. 2018. Seeing the point from which you see: An Essay on epistemic reflexivity in language research. *Multilingual Margins*, 5(1), 24-39.

Språkpraktik som VFU -att utveckla det professionella läkarspråket i medicinsk miljö

Marie Rydenvald

*Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet.
marie.rydenvald@svenska.gu.se*

Ingmarie Skoglund

Institutionen för medicin, Göteborgs universitet. ingmarie.skoglund@gu.se

Föredraget presenterar en pilotstudie om språkpraktik/VFU på den Kompletterande utbildningen för läkare med utländsk examen (KUL). KUL-studenterna är andraspråkstalare av svenska som i sin professionsutbildning mot en svensk läkarlegitimation inte bara behöver erforderliga medicinska kunskaper, utan även förväntas möta patienterna på ett väl fungerande svenskt yrkesspråk. Språkpraktiken syftar till att fokusera språkets roll i läkaryrket och stärka inläringen och utvecklingen av studenternas professionella språk. Syftet med vår studie är att undersöka om språkpraktiken bidrar till studenternas utveckling av språket inom läkaryrket. Studien intresserar sig för samspelet mellan klassrum och praktikplats (Svendsen Pedersen, 2018) och utgår från ett ekologiskt lingvistiskt perspektiv (van Lier, 2010). Data har samlats in genom intervjuer med studenter, lärare och handledare, och som analysverktyg har Svendsen Pedersens (2018) modell för arbetsplatsrelaterad andraspråksinläring använts. Resultaten visar att lärarna ser växelverkan mellan undervisning och praktik som en motiverande och legitimerande faktor för studenternas investering i sin språkutveckling, men de menar också att det kan vara frustrerande att i undervisningen ständigt ta hänsyn till studenternas erfarenheter från praktiken. Handledarna finner att språkpraktiken ger dem möjlighet att utveckla studenternas relationsskapande kommunikation i patientmötena. Även om några av studenterna uttrycker kritik mot praktikens uttalade språkfokus, menar de att en styrka med språkpraktiken är möjligheten att omsätta undervisningens innehåll i en autentisk medicinsk miljö, och att detta stärker deras professionella självförtroende.

Referenser

Svendsen Pedersen, M. (2018). *Arbejde og sprog: ett samspil*. Oslo: Kompetense Norge.

van Lier, L. (2010). The ecology of language learning: Practice to theory, theory to practice. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 3, 2-6.

Att stötta skrivande: Dekonstruerande samtal om insändare med vuxna andraspråksinlärare

Hanna Sandgaard-Ekdahl

Malmö universitet, Kultur-Språk-Medier, hanna.sandgaard-ekdahl@mau.se

Vuxna som målgrupp är svagt representerad inom skrivdidaktisk forskning (Vetenskapsrådet, 2019). Min studie bygger på praktikinlära forskning och data som har samlats in i en grupp med vuxna andraspråksinlärare som studerar inom grundläggande vuxenutbildning. Med stöd i tidigare forskningsresultat (Sandgaard-Ekdahl & Walldén, 2022) fokuserar jag på klassrumsaktiviteter, med en tydlig genrepedagogisk inramning, som har potential att stödja andraspråksinlärares skrivutveckling.

Metoden är inspirerad av såväl aktionsforskning som etnografisk metod och materialet omfattas av observationer och ljudinspelningar i klassrummet samt elevtexter som samlats in under skrivförloppet. Jag genomförde även intervjuer med en fokusgrupp. Studien syftar till att undersöka hur lärarens undervisning och stöttning på makro- och mikronivå, uppfattas och synliggörs i elevernas samtal om texter, och omsätts i deras egen textproduktion.

Teoretisk inspiration hämtas från den systemisk funktionella lingvistik som utgår från språkets sociala och meningsskapande funktion och erbjuder en teoretisk modell för att undervisa om språk och genom språk (Halliday & Mathiessen, 2014). De dokumenterade aktiviteterna synliggör dekonstruktion av texter och samtal om texttypiska drag. Av resultatet framgår att eleverna finner textuella resurser användbara för att lyckas med sitt skrivande. Av resultatet framgår också att eleverna använder de interpersonella språkliga resurser som undervisningen har fokuserat i sitt skrivande, samtidigt som andra språkliga resurser omnämns som viktiga för att skriva en bra argumenterande text. Eleverna betonar i synnerhet vikten av att arbeta med ord och innehåll för att kunna klara av de kognitivt krävande skrivuppgifterna. Studien ger teoretiska och pedagogisk-praktiska redskap för metaspråklig stöttning på lokal textnivå för att stödja andraspråkselevs skrivutveckling.

Referenser

- Halliday, M. A. K. & Mathiessen, C. (2014). *Halliday's introduction to functional grammar* (4 ed.). Routledge.
- Sandgaard-Ekdahl, Hanna & Walldén, Robert (2022). *Forskning om undervisning och lärande, vol 10 (2)*, s. 55–87
- Vetenskapsrådet (2019). *Forskningsöversikt 2019. Utbildningsvetenskap*. Vetenskapsrådet.

«Jeg liker å snakke i mottak fordi jeg kjenner alle og jeg er ikke redd for noe» – Nyankomne elevers opplevelse av å ha taletid og talerom i skolehverdagen

Kjersti Ree Skrefsrud

Høgskolen i Innlandet, kjersti.skrefsrud@inn.no

I dette paperet setter jeg søkelyset på hvordan sju nyankomne elever fra 10 til 12 år opplever å ha talerom og taletid i skolehverdagen. Formålet med studien er å undersøke hvordan nyankomne elever erfarer at de ytrer seg og blir lyttet til, samt om tilgang til talerom og taletid kan føre til økt investering i andrespråklæringen. Studiens deltakere er elever i to fulltids mottaksklasser på mellomtrinnet ved en storbysskole i Norge. Datamaterialet er hentet fra en etnografisk inspirert feltstudie der elevaktive metoder som tegning av kart og barneledede vandringer samt intervju er brukt for å undersøke elevens perspektiv. Elevenes perspektiver underbygges også ved feltnotater fra observasjoner i mottaksklassene. Det teoretiske utgangspunktet for studien er Lundys (2007) perspektiv på barns deltakelse og Nortons (1995, 2013) investeringsbegrep. Analysene viser at elevenes tilgang til talerom og taletid er nært forbundet med lærerens pedagogiske tilrettelegging av andrespråkspraksiser. Elevene opplever at de kan ytre seg og bli lyttet til når de har et trygt sosialt læringsrom, når de opplever at de blir sett og anerkjent, og når de har tilgang til varierte læringsarenaer i skolemiljøet. Mulighetene for et klassefelleskap hvor elevene ser seg selv som aktører ser ut til å gi elevene en erfaring av investering.

Referanser

- Lundy, L. (2007). 'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child. *British educational research journal*, 33(6), 927-942.
<https://doi.org/10.1080/01411920701657033>
- Norton, B. (2013). *Identity and Language Learning. Extending the Conversation* (2. utg.). Multilingual Matters.
- Norton Peirce, B. (1995). Social Identity, Investment, and Language Learning. *TESOL Quarterly*, 29, 9-31. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2307/3587803>

Mimer polske danskstuderende? Om opgaveprompternes indflydelse på nominalfrasens syntaktiske kompleksitet i dansk som fremmedsprog

Mikołaj Sobkowiak

Adam Mickiewicz Uniwersitetet i Poznań

Formålet med denne undersøgelse er at bidrage til udforskningen af syntaktisk kompleksitet i dansk som fremmedsprog. Syntaktisk kompleksitet har i de sidste årtier været anset for at være en god indikator af andetsproglørneres udvikling (Bulté & Housen, 2014). Nogle af de hyppigst anvendte kompleksitetsindekser inden for L2-skrivning er længdemål på sætnings-, clause- og fraseniveau (Bulté & Housen, 2018). I andre undersøgelser fokuserer man dog på nominalfrasens udvikling, der anses for at være en god indikator af lørneres progression i forbindelse med akademisk skrivning samt af deres placering inden for CEFR- skalaen (Gujord, 2021; Nilsen, 2022).

En lørnerteksts kompleksitet kan afhænge af en række lørner-relaterede variabler, herunder skribentens sproglige kompetenceniveau (Moe, 2012; Gujord, 2021), men også af opgavens emne og type (Sobkowiak, 2019). Crossley (2020) understreger, at skrivepromptens kompleksitet også kan have indflydelse på opgavebesvarelsens kompleksitet grundet tendensen til, at man i tekstproduktionen mimer lingvistiske strukturer fra prompten eller producerer lignende strukturer som i kildeteksten. En opgavebesvarelses kompleksitet kan derfor potentielt afspejle promptens kompleksitet frem for skribentens sproglige kompetencer.

I mit oplæg vil jeg præsentere resultaterne af en tværsnitsundersøgelse, hvor jeg (1) analyserer, hvorvidt der i lørnertekster er tale om kopiering af hele nominalfraser eller dele deraf fra opgaveprompts samt (2) sammenligner kompleksiteten i besvarelser på opgaver med komplekse (n=25) og minimalistiske (n=11) prompts. Jeg vil undersøge nominalfrasernes gennemsnitlige længde og deres diversitet ved at se nærmere på bestemmelsernes typer og frekvens med udgangspunkt i Christensen og Christensens (2019) klassifikation af

nominalfrasens bestemmelser. Som materiale bruker jeg polske danskstuderendes eksamensoppgaver skrevet sidst på bachelorstudiets tredje årgang.

Litteraturhenvisninger

- Bulté, B., & Housen, A. (2014). Conceptualizing and measuring short-term changes in L2 writing complexity. *Journal of Second Language Writing*, 26, 42–65. <https://doi.org/10.1016/j.jslw.2014.09.005>
- Bulté, B., & Housen, A. (2018). Syntactic complexity in L2 writing: Individual pathways and emerging group trends. *International Journal of Applied Linguistics*, 28(1), 147–164. <https://doi.org/10.1111/ijal.12196>
- Christensen, R. Z., & Christensen, L. (2019). Dansk grammatik. Syddansk Universitetsforlag.
- Crossley, S. A. (2020). Linguistic features in writing quality and development: An overview. *Journal of Writing Research*, 11(3), Article 3. <https://doi.org/10.17239/jowr2020.11.03.01>
- Gujord, A.-K. H. (2021). Syntaktisk kompleksitet på tvers av rammeverksnivå. *Norsk Lingvistisk Tidsskrift*, 39(1), Article 1.
- Moe, E. (2012). Syntaktisk kompleksitet og rammeverksnivå. I C. Carlsen (Red.), *Norsk profil—Det felles europeiske rammeverket spesifisert for norsk: Et første steg* (s. 137–158). Novus.
- Nilsen, G. K. (2022). Substantivfrasens kompleksitetsutvikling i innlærerspråk: En konstruksjonsgrammatisk analyse av skriftlig produksjon fra A1- til B2-nivå [PhD-afhandling, University of Stavanger, Norway]. <https://uis.brage.unit.no/uis-xmlui/handle/11250/2984162>
- Sobkowiak, M. (2019). Hvordan skriver polske førsteårsstuderende? En korpusundersøgelse af syntaktisk kompleksitet i dansk som fremmedsprog. *Skandinavskaya Filologiya*, 17(1), 36–54. <https://doi.org/10.21638/11701/spbu21.2019.103>

“Æ synes når noen lærer dialekt, nesten liksom...

ikke ny språk...men nesten som ny språk”

Dialektbruk i opplæringa for nyankomne elever

Unni Soltun Andreassen

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, unni.s.andreassen@ntnu.no

Irmelin Kjelaas

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, kjelaas@ntnu.no

I dette innlegget presenterer vi en studie om dialektbruk i opplæringa for nyankomne elever i Norge. I Norge er det ingen offisielt anerkjent standard for muntlig språk, og en rekke dialekter brukes innenfor alle samfunnsområder (Røyneland & Lanza, 2023). Dette gjelder også i skolen, hvor en økende andel av elevene har norsk som andrespråk (Statistisk Sentralbyrå, 2023). Med

utgangspunkt i et større lingvistisk etnografisk prosjekt om språk og literacy i overgangen fra innføringsklasser til yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring (Andreassen, 2024), undersøker vi to læreres dialektbruk og eleven Jamals erfaringer med dette. Mer spesifikt spør vi: 1) Hva kjennetegner lærernes muntlige mediering på dialekt, og hvordan opplever Jamal dette? Og 2) Hvordan kan lærernes dialektbruk forstås i lys av dominerende språklige ideologier i det norske språksamfunnet? Målet med studien er todelt: Det er både å belyse språklige utfordringer for nyankomne elever på yrkesfag, og å diskutere det ideologiske, og samtidig problematiske, ved at dialekter sees som et nøytralt verktøy for kommunikasjon og kunnskapsformidling i skolen. Teoretisk er studien forankra i kritisk sosiolingvistikk (Heller et al., 2018) og trekker veksler på teori om språklige ideologier. Datamaterialet består av en teknisk instruksjonsvideo laget av en av Jamals lærere, samt bilder, intervjuer og feltnotater. I den foreløpige analysen viser vi hvordan lærerens dialektbruk setter Jamals læring og deltakelse på spill, og videre, ved hjelp av begrepa *stance* (Jaffe, 2009) og *stilisering* (Rampton, 2009), hvordan dialektbruken reflekterer en *autensitetsideologi* (Woolard, 2016). Bidraget knytter an til konferansens fokusområder: andraspråksinlærning, språkideologier och språkattityder.

Kilder

- Heller, M., Pietikäinen, S., & Pujolar, J. (2018). *Critical Sociolinguistic Research Methods: Studying Language Issues That Matter*. Routledge.
<https://www.routledge.com/Critical-Sociolinguistic-Research-Methods-Studying-Language-Issues-That/Heller-Pietikainen-Pujolar/p/book/9781138825901>
- Jaffe, A. (2009). *Stance: Sociolinguistic perspectives*. Oxford University Press.
- Rampton, B. (2009). Interaction ritual and not just artful performance in crossing and stylization. *Language in Society*, 38(2), 149–176.
<https://doi.org/10.1017/S0047404509090319>
- Røyneland, U., & Lanza, E. (2023). Dialect Diversity and Migration: Disturbances and Dilemmas, Perspectives from Norway. In *Language, Society and the State in a Changing World* (pp. 337–355). Springer International Publishing.
https://doi.org/10.1007/978-3-031-18146-7_14
- Statistisk Sentralbyrå. (2023). *13159: Pupils, apprentices and trainees in upper secondary education, immigrants and norwegian-born to immigrants, by sex, immigration category, education programme, contents and year*. Statbank Norway. SSB.
<https://www.ssb.no/en/system/>
- Woolard, K. A. (2016). *Singular and Plural: Ideologies of Linguistic Authority in 21st Century Catalonia*. Oxford University Press.
https://web.p.ebscohost.com/ehost/ebookviewer/ebook/bmxlYmtfXzEyNTk5MzhfX0FO0?sid=75c04a2a-ea4d-4d41-8236-2a3523b1b416@redis&vid=0&format=EB&lpid=lp_21&rid=0

***Translanguaging* i svensk skolforskning – en litteraturöversikt med fokus på definitioner och metod**

Frida Splendido

Lunds universitet, frida.splendido@nordlund.lu.se

Anders Agebjörn

Malmö universitet, anders.agebjorn@mau.se

Translanguaging (TL) har snabbt blivit ett centralt begrepp inom flerspråkighetsforskning, inte minst i Sverige (Fuster & Bardel, 2024). Internationellt har det påpekats att definitioner av begreppet är vaga, ofta formulerade i relation till *kodväxling* (Auer, 2022; MacSwan, 2017; Treffers-Daller, 2024), och att TL-forskningen nästan uteslutande använder kvalitativ metod (Huang & Chalmer, 2023; Prilutskaya, 2021). Mot denna bakgrund genomför vi, i enlighet med Prismas riktlinjer (www.prisma-statement.org), en systematisk litteraturöversikt med syfte att beskriva hur TL-begreppet definieras och operationaliseras i svensk skolforskning. Med söksträngen “transspråkande OR translanguaging” identifierades 147 vetenskapligt granskade publikationer i SwePub. I översikten inkluderas de 88 empiriska studier som fokuserar på TL i en svensk utbildningskontext. Analysen visar att denna forskning i stora drag speglar den internationella TL-forskningen. Definitionerna av det centrala begreppet varierar stort – TL beskrivs som något människor gör, som en pedagogisk metod, som en teori om flerspråkighet eller som en generell lingvistisk teori – och inte sällan definieras begreppet i förhållande till kodväxling. Metoderna är med få undantag kvalitativa. Utifrån dessa resultat, och i relation till Fuster och Bardels (2024) analys, diskuterar vi hur svensk TL-forskning kan förhålla sig till den internationella kritiken. Eftersom forskningen har fått stort genomslag och bidrar med viktiga perspektiv är det centralt att den fortsätter att utvecklas såväl teoretiskt som metodologiskt.

Referenser

- Auer, P. (2022). ‘Translanguaging’ or ‘doing languages’? Multilingual practices and the notion of ‘codes’. In J. MacSwan (red.), *Multilingual Perspectives on Translanguaging* (s. 126–153). Multilingual Matters.
- Fuster, C., & Bardel, C. (2024). Translanguaging in Sweden: A critical review from an international perspective. *System*, 121. <https://doi.org/10.1016/j.system.2024.103241>
- Huang, X., & Chalmers, H. (2023). Implementation and effects of pedagogical translanguaging in EFL classrooms: A systematic review. *Languages*, 8(194), 1–20. <https://doi.org/10.1093/elt/ccad058>
- MacSwan, J. (2017). A multilingual perspective on translanguaging. *American Educational Research Journal*, 54(1), 167–201. <https://doi.org/10.3102/0002831216683935>
- Prilutskaya, M. (2021). Examining pedagogical translanguaging: A systematic review of the literature. *Languages*, 6(180), 1–18. <https://doi.org/10.3390/languages6040180>

Treffers-Daller, J. (2024). Unravelling translanguaging: A critical appraisal. *ELT Journal*, 78(1), 64–71. <https://doi.org/10.1093/elt/ccad058>

Vuxna flerspråkiga elevers deltagande, samtal och interaktion i undervisning

Eva-Lena Stål

Uppsala universitet, Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier, eva-lena.stal@edu.uu.se

Interaktion och samtal ses som viktiga instrument för språk- och kunskapsutveckling och i synnerhet för andraspråkselever med parallell inläring av andraspråket och ämneskunskaper (se Lindberg, 2005). Studien har fokus på andraspråkselever i det språkligt heterogena klassrummet i ämnesundervisningen inom den kommunala vuxenutbildningen. Studien undersöker på vilka sätt elever med svenska som andraspråk deltar och språkligt engagerar sig i textsamtal i ämnesundervisningen i Medicin 1 som sker dels i helt flerspråkiga grupper (alla elever har svenska som andraspråk) dels i mixade språkgrupper (en del elever har svenska som förstaspråk och en del har svenska som andraspråk).

Forskningsfrågor jag besvarar med studien är:

1. På vilka sätt deltar, samtalar och interagerar flerspråkiga elever muntligt i elevgruppsamtal?

Det sociokulturella perspektivet utgör teoretisk ram för studien och lärande betraktas som socialt situerat där interaktion sker med sociala och kulturella redskap (se Vygotsky, 1978; Bahtin, 1981). Materialet i studien är hämtat från en kommunal vuxenutbildning och utgörs av 6 videoinspelade elevgruppsarbeten i samband med lektioner i kursen Medicin 1. Materialet analyseras utifrån ett andraspråksperspektiv med hjälp av analytiska ingångar som mediering, flerstämmighet och symmetri-asymmetri (se Bahtin, 1981; Dysthe, 2011; van Lier, 1996; Shea, 1994). Preliminära resultat visar bland annat att helt flerspråkiga elevgruppsarbeten visar på större mått av flerstämmighet och större mått av symmetri mellan samtalsdeltagarna. De språkmixade elevgrupperna intar monologisk karaktär med större mått av asymmetri mellan samtalsdeltagarna där flerspråkiga elever främst agerar passivt i lyssnarrollen och där flerstämmighet ofta uteblir.

Referenser

Bakhtin, M. (1981). *The dialogic imagination: Four essays*. Austin: Univ. of Texas Press.

- Dysthe, O. (1995, upplaga 2011) *Det flerstämmiga klassrummet*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindberg, I (2005) *Språka samman – om samtal och samarbete i språkundervisning*. Stockholm: Natur och kultur.
- Shea, D (1994) Perspective and Production: Structuring conversational participation across cultural borders. *Pragmatics*, 4:3.
- van Lier, L. (1996) *Interaction in the Language Curriculum: Awareness, Autonomy and Authenticity*. London: Longman.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Massachusetts: Harvard University Press.

Språklig integration av internationellt rekryterade forskare

Christina Stein

Södertörns högskola, christina.stein@sh.se

Studien undersöker internationellt rekryterade forskares språkliga integration vid svenska lärosäten. Syftet är att få initiala kunskaper om deras språkliga vardag på arbetsplatsen och hur de själva upplever den språkliga miljö de är en del av. Flerspråkighet och språkliga ideologier i akademien i Norden har studerats tidigare, men framför allt med fokus på engelska (t.ex. Hult & Källkvist, 2016, Bolton & Kuteeva, 2012). Upprepade politiska krav på svensk kunskaper hos invandrade personer gör nu frågan om svenskan särskilt relevant (Justitiedepartementet 2023).

Materialet består av dels två individuella intervjuer, dels ett fokusgruppssamtal med tre personer. Deltagarna är forskare från olika länder och med olika ämnesbakgrund, vars kunskapsnivå i svenska varierar. Till de teoretiska utgångspunkterna för studien hör dels språkideologier (se t.ex. Blommaert, 1999, Fairclough, 2010), dels socialpsykologins attitydbegrepp (se t.ex. Garrett, 2010).

Resultaten visar att olika miljöer har skilda behov och skilda förväntningar på kunskaper i svenska. Som tidigare forskning visat är svenskan viktigt arbetsspråk i ämnen där språket av tradition har stark förankring. Därtill rapporteras svenskan vara viktig i alla ämnen för sociala sammanhang samt för möten, där svenska som myndighetsspråk dominerar. Men även ekonomiska anledningar ges, samt en möjlighet till minskad arbetsbelastning för svenskspråkiga kollegor och följaktligen en bättre arbetsmiljö.

Vad gäller attityder antyder de intervjuade olika förhållningssätt till andraspråksdrag i talad engelska och svenska. Dessutom visar materialet språkliga hierarkier mellan första- och andraspråkstalare av svenska. I presentationen diskuteras hur dessa resultat sammantaget kan

tolkas, och deras betydelse för forskarnas språkliga integration och vilja att använda svenska i professionella sammanhang.

Referenser

- Blommaert, J. (1999). The debate is open. I J. Blommaert (red.), *Language Ideological Debates* (s. 1–38). De Gruyter.
- Bolton, K. & Kuteeva, M. (2012). English as an academic language at a Swedish university: parallel language use and the ‘threat’ of English. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 33:5, 429–447, DOI: <https://doi.org/10.1080/01434632.2012.670241>
- Fairclough, N. (2010). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. Taylor & Francis Group.
- Garrett, P. (2010). *Attitudes to Language*. Cambridge University Press.
- Hult, F. & Källkvist, M. (2016). Global flows in local language planning: articulating parallel language use in Swedish university policies. *Current Issues in Language Planning*, 17:1, 56–71, DOI: <https://doi.org/10.1080/14664208.2016.1106395>
- Justitiedepartementet (2023). *Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd. Betänkande av Utredningen om språk- och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd* (SOU 2023:25). <https://www.regeringen.se/contentassets/d61e01ec635d41a9878a0e6d86cad9ad/kunskapskrav-for-permanent-uppehallstillstand-sou-202325/>

Vad är en mening? – Lärar- och forskarsamarbete om systemisk-funktionell grammatikundervisning för flerspråkiga elever i årskurs 3

Sofia Svensson

Linnéuniversitetet, sofia.svensson@lnu.se

Maria Lindgren

Linnéuniversitetet, maria.lindgren@lnu.se

I en studie konstaterar Lindgren och Svensson (pågående) att flerspråkiga tioåriga elevers förståelse för vad som är en mening kunde ökas genom undervisning i systemisk-funktionell grammatik (SFG) (Halliday 2014) med hjälp av en konkretiserande modell. Den här studien bygger på den ovannämnda och syftar till att undersöka 1) *hur* grammatikundervisningen kunde genomföras didaktiskt med hjälp av den konkretiserande modellen samt 2) *om* och *hur* fortbildning och iterativt kollaborativt samarbete mellan en lärare och en forskare kunde leda till ”co-stance”, ”co-design” och möjligen ”co-shift” (Tian & Shepard Carey 2020) för deltagarna och undervisningen. Inom Tians och Shepard Careys konceptuella ramverk ses

flerspråkighet som resurs (Ruíz 1984) og transspråkande (Garcia 2009) sätts i fokus för flerspråkiga elevers lärande. Här adderas även SFG og kooperativa lärandestrategier som fokus. Data samlades in via forskarens anteckningar från den lärarfortbildning i SFG som genomfördes före interventionen, lärarens og forskarens kollaborativa lektionsplaneringar og anteckningar från uppföljningssamtal samt forskarens fältanteckningar från åtta lektionsobservationer. En manifest innehållsanalys gjordes på lektionsplaneringarna og lektionsobservationsanteckningarna utifrån forskningsfråga 1. Utifrån forskningsfråga 2 gjordes en latent innehållsanalys då teman som anslöt till co-stance, co-design og co-shift-ramverket identifierades i datan. Förväntade resultat är dels hur en illustrativ modell visar sig fungera stöttande för att konkretisera abstrakt grammatik för elever som lär sig ett andraspråk, dels att den kan ge utrymme för transspråkande og kooperativa lärandestrategier i SFG-undervisning, som kan bidra till lärandet av vad som är en mening för flerspråkiga elever.

Referenser

- García, O. (2009) *Bilingual Education in the 21st Century: A Global Perspective*. York: Routledge.
- Halliday, M.A.K. (2014). *Halliday's introduction to functional grammar*. (4. ed.) Abingdon, Oxon: Routledge.
- Tian, Z., & Shepard-Carey, L. (2020). (Re) imagining the future of translanguaging pedagogies in TESOL through teacher–researcher collaboration. *Tesol Quarterly*, 54(4), 1131-1143.

Viderekommen norsk. Språkkompetanse hos utenlandske leger

Oliwia Szymanska

Institutt for lingvistikk og skandinaviske språk, oliwia.szymanska@iln.uio.no

Toril Kristin Sjø

Institutt for lingvistikk og skandinaviske språk, t.k.sjo@iln.uio.no

Formålet med dette innlegget er å presentere hvordan forskningsfunn kan brukes for å utvikle språkkurs for lærere som underviser utenlandske leger i norsk.

På grunn av den globale mangelen på helsepersonell, flytter mange leger til nye land der de praktiserer på et annet språk enn sitt eget førstespråk. Selv i land der flertallet av befolkningen har engelskkunnskaper, som Norge eller Sverige, er det nødvendig for leger å beherske landets

offisielle språk (Helsedirektoratet, 2016). Flere studier har vist at intensiv og forberedende språkopplæring som leger deltar i før de flytter til et nytt land, ofte ikke er tilstrekkelig (Skjeggestad, Gerwing & Gulbrandsen, 2017). Både leger selv, deres kollegaer og pasienter rapporterer at opplevd mangelfull kjennskap til nødvendig hverdagsvokabular og begrenset grammatisk ferdighet gjør det vanskelig å uttrykke seg presist og samtale om komplekse tilstander (Cano-Ibáñez et al. 2021). Å utvikle et fagspesifikt kursopplegg basert på forskningsfunn kan være et viktig skritt mot en løsning på problemene. Kursplanen som presenteres i dette innlegget er basert på funn fra ***-prosjektet (Author, 2021-2023). ***-prosjektet har analysert språkbruk hos utenlandske leger ved norske poliklinikker og vellykkede språkpraksiser de bruker i kontakt med norske pasienter. Språklæring i og for yrkeslivet er ett av temaene for Nordand 16-konferansen, og vårt innlegg vil kunne bidra med ny kunnskap på det feltet. I innlegget vil vi presentere strukturen på kurset og det vitenskapelige grunnlaget det bygger på.

Referanser

- Cano-Ibáñez, N., Zolfaghari, Y., Amezcua-Prieto, C., & Khan, K. S. (2021). Physician–patient language discordance and poor health outcomes: A systematic scoping review. *Frontiers in Public Health*, 9, 629041. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2021.629041>.
- Gedde, T.G. (2015). Kurs i norsk språk og kommunikasjon for utenlandske leger 1983-2014. *Tidsskriftet Michael* 12, 431-47
- Helsedirektoratet (2016). Language requirements. Course on Norwegian health services, health legislation and society. Course in safehandling of medicine. The proficiency test [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet.
- Skjeggestad E, Gerwing J, Gulbrandsen P. (2017). Language barriers and professional identity: A qualitative interview study of newly employed international medical doctors and Norwegian colleagues. *Patient Education and Counseling*, 100(8), 1466-1472. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2017.03.007>.
- Tykesson, I., Kahlin, L., & Romanitan, M. O. (2019). Utvecklingen av interaktionell kompetens hos läkare som lär sig svenska: Mönster i frågesekvenser i rollspel med patienter. [The development of interactional competence of doctors learning Swedish. Patterns of question sequences in role play with patients]. *Språk och stil*, 29, 41–72.

Har online-undervisning i dansk som fremmedsprog uventede langtidseffekter? En komparativ undersøgelse.

Juni Söderberg Arnfast

*Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet,
arnfast@hum.ku.dk*

Under de første år af corona-epidemien rykkede uddannelsessystemet online og i dette arbejde undersøges progressionen hos to årgange af polske universitetsstuderende, som læser dansk som fremmedsprog. Den ene årgang havde online undervisning på 1. år af deres studier, hvorimod den anden fulgte almindelig fysisk undervisning fra studiestart. Ud over at sætte lærere og studerende i en ny lærings-situation har det også affødt en del forskning fx i læreres og studerendes velbefindende (fx Piasecka 2023), motivation (fx Paradowski, M.B. & Jelińska, M., 2023), og online-didaktiske spørgsmål under dét, som tidligt i 2020 blev døbt 'quaranteaching' (Jelińska, M. & Paradowski, M.B., 2021b). Imidlertid synes det at skorte på komparative undersøgelser af begynderundervisning, som har fundet sted henholdsvis online og i et fysisk klasserum.

Jeg foretager en kvantitativ og kvalitativ undersøgelse af to årgange polske dansk-studerendes progression over de første to studieår. Mine foreløbige fund tyder på, at progressionen på første studieår synes at være ens for de to årgange, men at der er væsentlige forskelle på 2. studieår. Jeg benytter al tilgængelig dokumentation af undervisningen, test og eksamensresultater for at prøve at afdække i hvilket omfang online-undervisningen ser ud til at påvirke de studerendes progression.

Emnet har pædagogisk og tilegnelsesmæssig relevans for dansk som fremmedsprog ved udenlandske universiteter.

Referenser

- Jelińska, M. & Paradowski, M.B. (2021b): Teachers' Engagement in and Coping with Emergency Remote Instruction during COVID-19-Induced School Closures: A Multinational Contextual Perspective. *Online Learning Journal* – Volume 25 Issue 1.
- Paradowski, M.B. & Jelińska, M. (2023): The predictors of L2 grit and their complex interactions in online foreign language learning: motivation, self-directed learning, autonomy, curiosity, and language mindsets. *Computer Assisted Language Learning*, DOI: 10.1080/09588221.2023.2192762
- Piasecka, L. (2023): Lights and Shadows of Studying Online: University Students' Perspective. *ELED*, vol. 32

Jeg synes at du er ingenting uten språk» - om motivasjon, emosjoner og resultater etter ett års studium i norsk for internasjonale studenter

Wenche Thomassen

Universitetet i Stavanger, wenche.e.thomassen@uis.no

Sofija Christensen

Universitetet i Stavanger, sofija.christensen@uis.no

Daniel A. Kristiansen

Universitetet i Stavanger, daniel.a.kristiansen@uis.no

Unni P. Pereira

Universitetet i Stavanger, unni.p.pereira@uis.no

Vår studie har fokus på læring av norsk som andrespråk hos internasjonale studenter på et ettårig språkstudium ved et universitet i Norge. Vårt mål er å forsøke å forklare språklæringsprosessene slik innlærerne selv setter ord på disse.

Studien følger åtte informanter ved hjelp av spørreskjema som ble besvart ved studiestart og studieslutt, etterfulgt av dybdeintervju. Vi har særlig vært interessert i å finne ut mer om deres følelser i prosessen, motivasjon, arbeidsinnsats og strategier - og hva de selv mener kan være årsaken til at deres resultater i form av en formell vurdering ble slik den ble.

For språklærere kan det være verdifullt å utvikle en bedre forståelse av hvordan språklæringen oppleves av innlæreren og hvordan språklæringen involverer noe mer enn kun kognitivt regulerbare prosesser (Shaules, 2019, s. 58). I sin gjennomgang av nyere forskning påpeker Richards (2022) at «For a language learner, emotions have been described as the driving forces of motivation in second language learning» (s. 231). I våre analyser ønsker vi derfor særlig å undersøke rollen til emosjoner i andrespråklæring. I tillegg bygger vi på Dörnyei's teorier om motivasjon, fremtidige selv og læringsopplevelsens betydning (Dörnyei & Ushioda, 2009; Dörnyei, 2019), samt Nortons teorier om investering og forestilte identiteter (Norton & Pavlenko, 2019).

Foreløpige funn antyder at det er mange emosjoner gjennom læringsprosessen, både nervøsitet og redsel, men også positive mestringsfølelser, og at disse kan bli påvirket av ulike læringsopplevelser og læringsaktiviteter.

Referanser

- Dörnyei, Z. & Ushioda, E. (2009). *Motivation, language identity and the L2 self* (1st ed.). Multilingual matters. <https://doi.org/10.21832/9781847691293>
- Dörnyei, Z. (2019). «Towards a better understanding of the L2 Learning Experience, the Cinderella of the L2 Motivational Self System. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 9 (1), ss. 19-30. <https://doi.org/10.14746/ssl.2019.9.1.2>
- Norton, B., & Pavlenko, A. (2019). Imagined Communities, Identity, and English Language Learning in a Multilingual World. I *Second Handbook of English Language Teaching* (s. 703–718). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-02899-2_34.
- Richards, J. C. (2022). Exploring emotions in language teaching. *RELC Journal*, 53(1), 225-239.
- Shaules, J. (2019). *Language, Culture, and the Embodied Mind: A Developmental Model of Linguaculture Learning*. Springer.

Den lingvistiska kontexten av pauser under en skrivprocess på två typologiskt olika L2 språk

Outi Toropainen

Åbo universitet, outi.toropainen@utu.fi

Sinikka Lahtinen

Åbo universitet, sinikka.lahtinen@utu.fi

Ilmari Ivaska

Åbo universitet, ilmari.ivaska@utu.fi

Den här presentationen syftar till att öka kunskapen om den lingvistiska kontexten av pauser på ≥ 2 sek under en inspelad skrivprocess på två typologiskt olika andraspråk (L2), finska och svenska. Tidigare studier visar att skribenter med nybörjarkunskaper i ett L2 relativt sett oftare pausar inom och mellan ord samt under hela skrivprocessen. Däremot pausar skribenter med bättre L2 kunskaper hellre i början och i slutet av meningar samt tenderar att planera sin text före aktivt skrivande (t.ex. Révész et al., 2022). Vidare verkar ordinterna pauser och pauser mellan orden avvika mellan L2 finska och L2 svenska (Ivaska et al. *under review*).

De pauser som fyller kriteriet på ≥ 2 sek och som tangentloggningsprogrammet GenoGraphiX-Log identifierat genomgår en språkspecifik lingvistisk analys som rapporteras i presentationen kvalitativt och kvantitativt. Materialet består av 26 inspelade skrivprocesser av finska universitetsstuderande av vilka aderton har svenska som L2 och åtta finska som L2. På basen av tidigare studier kan vi förvänta oss att vissa specifika morfologiska och syntaktiska drag i de två språken reflekteras även i placeringen av pauserna (Toropainen et al., 2020). Resultaten är relevanta för forskning om språkinlärning och skrivande på ett L2 ur ett nordiskt

och internationellt perspektiv då man i motsvarande studier intresserat sig främst för L2 engelska (jfr Barkaoui, 2019).

Referenser

- Barkaoui, K. (2019). What can L2 writers' pausing behavior tell us about their L2 writing processes? *Studies in Second Language Acquisition*, 41, 529–554.
- Ivaska, I., Toropainen, O. & Lahtinen, S. (*under review*). Pauses during a writing process in two typologically different language. *Journal of Writing Research*.
- Révész, A., Michel, M., Lu, X., Kourтали, N., Lee, M., & Borges, L. (2022). The relationship of proficiency to speed fluency, pausing, and eye-gaze behaviours in L2 writing. *Journal of Second Language Writing*, 58.
- Toropainen, O., Lahtinen, S. & Åberg, A-M. (2020). Användningen av metalingvistisk kunskap under en skrivprocess på två inlärspråk. *Nordand*, 15, 111–126.

Leddrekkefølge i norske skriftlige innlærertekster: en kvantitativ korpusbasert transferanalyse på ulike ferdighetsnivå

Bård Uri Jensen

Høgskolen i Innlandet, Norge

1) Forskningsområdet och syftet med den aktuella studien

Presentasjonen er fra en transferstudie på andrespråkssyntaks i norsk. Formålet er å gi en mer stringent og omfattende analyse av transfereffekter på syntaks enn tidligere studier ved å bruke konkrete og motiverte hypotesetester i henhold til strenge metodologiske krav på et stort datamateriale. Analysene skiller dessuten mellom ulike ferdighetsnivå.

2) Teoretiske utgangspunkter

Tverrspråklig påvirkning (transfer) er hypotesen om at kunnskap om et språk kan påvirke tilegnelsen av et annet. Sentralt i denne studien er dessuten en hypotese om at også mer abstrakte typologiske likhetstrekk kan påvirke hastighet eller sluttresultat i tilegnelse (Forfatter, xxxx).

3) Metodologi och forskningsdesignen

Skriftlige tekster på ulike CEFR-nivå fra *Norsk andrespråkskorpus* av voksne innlærere med flere ulike L1 blir analysert. Korpusets feilannotering av leddrekkefølgetrekk som SVO, V2, V-NEG, NEG-V og subjektstvang blir brukt som datamateriale i statistiske hypotesetester som kontrollerer for ferdighetsnivå. Valg av hypotesetester må gjøres på grunnlag av dataenes egenskaper.

4) Resultat eller forventade resultat

Resultater fra hypotesetester på forskjellige syntaktiske trekk på de enkelte CEFR-nivå vil indikere signifikans / ikke-signifikans og relevante effektmål (f.eks. Cohens *d*) ved signifikante resultater.

5) Relevans för Nordand16

Jensen (2018) etterlyser mer systematisk forskning på syntaks i norsk innlærerspråk. Denne studien er en respons på denne utfordringen.

Referanser

Jensen, B. U. (2018). Syntaks i norsk innlærerspråk: Empiriske funn. I A. K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – perspektiver på læring og utvikling* (s. 235–260). Cappelen Damm Akademisk.

Systemisk-funktionell lingvistik som teoretisk referensram for nordisk L2-forskning

Veijo Vaakanainen

Åbo universitet, rvkva@utu.fi

Systemisk-funktionell lingvistik (SFL) är en sociosemiotisk teori (Trojan m.fl. 2022), vilket innebär att teorin ser språket som ett system for betydelseskapande (Elorza m.fl. 2021).

Således är språket enligt teorin ett dynamiskt öppet system som språkanvändare kan utnyttja enligt deras kontextuella och kommunikativa behov (Halliday 1993; Lemke 1984).

Att SFL ser språket som resurs som används for kommunikation i olika situationer gör teorin även en bra utgångspunkt for L2-studier. När potentialen används for att uttrycka varierande betydelser ändras även potentialen, vilket leder till inläring (Matthiessen 2009). Trots teorins potential for L2-forskning har den dock inte använts särskilt mycket som teoretisk referensram i nordiska L2-studier bortsett från några enstaka undantag (t.ex. Magnusson 2011).

I detta föredrag redogör jag for hur språkinläringen sker utifrån SFL-teorin samt hur teorin kan utnyttjas i empiriska L2-studier med särskilt fokus i L2-svenska. Som utgångspunkt i presentationen använder jag mitt eget avhandlingsprojekt där jag studerar bruket av konnektorer i inlärar-svenska ur ett SFL-perspektiv (se t.ex. Vaakanainen 2019). Speciellt fokuserar jag på hur begreppen dynamik och kontrast kan tas i anspråk när man studerar språkinläringen med SFL som utgångspunkt (jfr Elorza m.fl. 2021).

Föredraget är relevant för Nordand 16 eftersom det handlar om en lingvistisk teori som har mycket outnyttjad potential och som man kan dra nytta av i framtida L2-studier i en nordisk kontext. I föredraget redogör jag såväl för de teoretiska fördelarna som teorin har för L2-studierna som för de omfattande metodologiska verktygen som teorin erbjuder.

Referenser

- Elorza I., Arus-Hita, J. & Bartlett, T. 2021. SFL approaches to language dynamics and contrast. *Lingua* 261, 1–10.
- Halliday, M.A.K. 1993 [1975]. Language as social semiotic. In *Language and Literacy*, ed. by Janet Maybin, 23–43, Clevedon: Open University.
- Lemke, J.L. 1984. *Semiotics and education*. Toronto: Victoria College.
- Magnusson, U. 2011. *Skolspråk i utveckling. En- och flerspråkiga elevers bruk av grammatiska metaforer i senare skolår*. Doktorsavhandling. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Matthiessen, C. M. I. M. 2009. Meaning in the making: Meaning potential emerging from the acts of meaning, *Language Learning* 59, 206–229.
- Troyan, F. C., Herazo, J. D. & Ryshina-Pankova, M. 2022. SFL-pedagogies in language education: Special issue introduction, *System* 104, 1–9.
- Vaakanainen, V. 2019. Konnektorer i avancerade svenskinlärares och infödda språkbrukares texter – En systemisk-funktionell analys, *Folkmålsstudier* 57, 73–103.

Kontextualiserad grammatik i arbete med muntliga presentationer på svenska för invandrare

Robert Walldén

Malmö universitet, robert.wallden@mau.se

Eli Anne Eiesland

OsloMet, elieie@oslomet.no

Signe Laake

OsloMet, signe.laake@oslomet.no

Undervisning på sfi (svenska för invandrare) är sparsamt studerad, och det saknas studier som belyser aktuella satsningar på att knyta sfi till sammanhang utanför klassrummet. Det aktuella bidraget bygger vidare på ett följeforskningsprojekt om kommunal en satsning på språkpraktik. Tidigare resultat har visat att sfi-elever genom språkpraktik på olika arbetsplatser fick möjlighet att träna på vardagliga samtal med L1-talare av svenska (Walldén, 2023) samt att presentationer och uppföljningar av en praktikrelaterad ordförrådsuppgift skapade möjligheter för kunskapsbyggande samtal om kollokationers betydelse och användning i olika sammanhang (Walldén, 2024). Föreliggande konferensbidrag fokuserar i stället på inslag av

grammatikundervisning i arbetet med muntliga presentationer kopplade till elevernas språkpraktik. Syftet är att belysa hur kunskaper om grammatik kopplades till kommunikativa sammanhang när sfi-elever, tillsammans med en erfaren sfi-lärare, förberedde, genomförde och följde upp muntliga presentationer kopplade till elevernas språkpraktik. Etnografiskt inspirerade metoder, med observationer, anteckningar och ljudinspelningar, användes för att dokumentera lektioner där elever på sfi C och D arbetade med praktikuppgifter under 7 lektioner. Teoretiska utgångspunkter hämtades i formfokuserad undervisning (Ellis, 2016) samt, för att vidga perspektivet bortom grammatisk korrekthet, kontextualiserad grammatikundervisning (Myhill et al., 2012). Resultatet visar att läraren och eleverna uppmärksammade betydelsen av en utvecklad syntax för att genomföra muntliga presentationer, samt förde samtal kring morfologi utifrån vokabulär eleverna hade valt ut på praktikplatserna. Det fördes även samtal om grammatiskt modus där eleverna bidrog med sina flerspråkiga kunskaper. Studien är relevant för konferensen genom sin inriktning mot andraspråksundervisning för vuxna migranter.

Referenser

- Ellis, R. (2016). Anniversary article. Focus on form: A critical review. *Language Teaching Research*, 20(3), 405–208. <https://doi.org/10.1177/1362168816628627>
- Myhill, D., Jones, S., Lines, H., & Watson, A. (2012). Re-thinking grammar: the impact of embedded grammar teaching on students' writing and students' metalinguistic understanding. *Research Papers in Education*, 27(2), 139–166.
- Walldén, R. (2024). Contextual elaborations and shifts when adult L2 learners present and discuss workplace-related vocabulary. *Linguistics and Education*, 80, 1–16. <https://doi.org/10.1016/j.linged.2024.101272>
- Walldén, R. (2023). Adult migrants' voices about learning and using Swedish at work placements in basic language education. *Studies in the Education of Adults*. <https://doi.org/10.1080/02660830.2023.2246763>

Det dagliga mötet som mellanrum

Motstånd, anpassning och nyskapande i det tredje rummet

Jennie Warström

Högskolan Dalarna jwo@du.se

Enligt förskolans läroplan (2018) ska förskolans personal samarbeta med hemmen för att barnen ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar. I internationella studier lyfts vikten

av att förskolepedagoger och vårdnadshavare med utländsk bakgrund har en dialog, samtidigt som det ofta finns begränsade möjligheter till en ömsesidig kommunikation mellan dem (Sønsthagen 2020, Tobin 2020). Tidigare forskning visar att vårdnadshavare av pedagogerna förväntas veta hur de ska bete sig i förskolan, de förväntas kunna majoritetsspråket och förstå de sociala koder och rutiner som finns på förskolan (Dahl Bergstrand, 2017).

Syftet med studien är att bidra med kunskap om det dagliga motet mellan förskolepedagoger och vårdnadshavare med utländsk bakgrund i förskolan. Studien genomförs med hjälp av följande frågeställningar: 1) Vilka uttryck av motstånd framträder i mellanrummet? 2) Vilka uttryck av anpassning framträder i mellanrummet? 3) Vilka uttryck av nyskapande framträder i mellanrummet? Studien bygger på intervjuer med förskolepedagoger och vårdnadshavare från tre förskolor i Sverige. I denna studie används Bhabhas (1994) mellanrumsteori för att analysera materialet. Resultatet visar hur vårdnadshavare ses som avvikande av förskolepedagoger och de som ska anpassa sig till den svenska förskolans kultur och de normer som råder där. Förskolepedagoger förväntar sig att vårdnadshavarna vet hur en svensk förskola fungerar och när någon vårdnadshavare bryter de normerna finns det en risk att de relaterar det till vårdnadshavarnas kulturella bakgrund.

Referenser

- Dahl Bergstrand, M. (2017). *Barnehagens møte med minoritetsforeldre: En kritisk studie av anerkjennelsens og miskjennelsens tilbli-velser og virkninger*. [Doktorsavhandling Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet] <http://hdl.handle.net/11250/2491709>
Läroplan för förskolan.2018. Skolverket.
<https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/laroplan-for-forskolan/laroplan-lpfo-18-for-forskolan>
- Sønsthagen, A G. (2020). Early childcare as arenas of inclusion: the contribution of staff to recognising parents with refugee backgrounds as significant stakeholders, *European Early Childhood Education Research Journal*, 28:3, s304-318, [10.1080/1350293X.2020.1755486](https://doi.org/10.1080/1350293X.2020.1755486)
- Tobin, J. (2020). Addressing the needs of children of immigrants and refugee families in contemporary ECEC settings: findings and implications from the Children Crossing Borders study. *European Early Childhood Education Research Journal*, 28:1, s 10-20. [10.1080/1350293X.2020.1707359](https://doi.org/10.1080/1350293X.2020.1707359)

Flerspråkighet som outnyttjad resurs i utbildning för elever med intellektuella funktionsnedsättningar

Åsa Wedin

Institutionen för språk, litteratur och lärande, Högskolan Dalarna

I denna presentation presenteras forskning från modersmålsundervisning för elever i Sverige med intellektuell funktionsnedsättning. Samlad forskning (Baker & Wright, 2021) har visat att flerspråkig utveckling kan ha positiva effekter på elevers utveckling av språk och kognition, vilket har särskilt stöd för denna elevgrupp (Peña, 2016). Syftet med studien är att undersöka undervisningspraktiker i modersmål arabiska i den anpassade gymnasieskolan. Studien bygger på observationer under åtta lektioner i en klass, med fältanteckningar och ljudinspelningar. Materialet analyseras utifrån rumsliga aspekter, aktiviteter och språkanvändning. Resultaten visar att på grund av att modersmålsundervisningen var avskild från elevernas övriga undervisning och att läraren inte hade möjlighet till samverkan med övrig skolpersonal skapades små möjligheter att jämföra svenska och arabiska med varandra i undervisningen. Undervisningens ensidiga fokus på skriftspråksutveckling i arabiska var problematisk eftersom eleverna inte har möjlighet att uppnå automatiserade nivåer och därför skulle ha haft större användning av att utveckla sin talade arabiska. Slutsatsen är att risken är stor att eleverna utvecklar sin svenska på arabiskans bekostnad och är inne i en språkbytesprocess. De riskerar därmed att gå miste om den kognitiva nyttan av sin flerspråkighet. Mer forskning är nödvändig om hur denna elevgrupp kan få mest nytta av sina olika språk och om hur samverkan mellan modersmåls lärare och andra lärarkategorier i den anpassade skolan, exempelvis speciallärare, kan organiseras. Sådan samverkan skulle kunna stärka såväl elevernas språkutveckling i svenska och arabiska som deras kognitiva utveckling.

Referenser

- Baker, C. & Wright, W. (2021). (7th ed). *Foundations of bilingual education and bilingualism*. Multilingual Matters.
- Peña, E. (2016). Supporting the home language of bilingual children with developmental disabilities: From knowing to doing. *Journal of Communication Disorders*, 63, 85-92. doi.org/10.1016/j.jcomdis.2016.08.001

Anglonormativitet og «allmenndannelse» på yrkesfag: Usynliggjøring av andrespråkselevs utfordringer med engelsk *utenfor* engelskfaget

Mari J. Wikhaug Andersen

Høgskolen i Østfold og Universitetet i Oslo, mari.j.andersen@hiof.no

Engelsk spiller en stadig viktigere rolle i norsk skole, samfunn og arbeidsmarked. Elever i norsk skole lærer engelsk gjennom hele grunnskolen, og engelsk er et obligatorisk fellesfag i videregående opplæring – også på yrkesfag. Mange andrespråkselever har ikke mottatt engelskopplæring i tilsvarende omfang, og kan dermed møte på utfordringer knytta til læring av og via engelsk når de trer inn i en norsk skolehverdag der engelsk tas i bruk også *utenfor* engelskfaget. Denne studien viser hvordan engelskferdigheter til en viss grad tas for gitt i en yrkesfaglig opplæringskontekst, og hvordan både yrkesfaglærer og -elever anser engelsk som nødvendig kapital for tilgang til læring – og for deltakelse i samfunns- og arbeidsliv etter fullført yrkesopplæring. Yrkesfaglæreren setter engelskferdigheter i sammenheng med «allmenndannelsen» og språkrelaterte grunnleggende ferdigheter, og studien drøfter denne koblinga mellom engelskferdigheter og skolens dannelsingsoppdrag. Studiens språketnografiske datamateriale ble samlet inn i en frisørfagklasse på Østlandet i 2020-2021. Frisørfaget følger en norskspråklig læreplan og undervisningen gis som regel på norsk, men den digitale opplæringsplattformen som brukes i faget er for det meste engelskspråklig. Studien bruker teori om språklæring (Norton, 2013) og kapital (Bourdieu, 1986). Et sentralt poeng er hvordan det anglonormative miljøet i opplæringa – og i samfunnet for øvrig – bidrar til at andrespråkselevs utfordringer med engelsk usynliggjøres, til tross for at utfordringene er merkbare for både elevene og læreren. Usynliggjøringa kan få konsekvenser for andrespråkselevens tilgang til læring, og med det bidra til å opprettholde eller øke sosiale forskjeller.

Referanser

- Bourdieu, P. (1986). The Forms of Capital. In J. Richardson (Ed.), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education* (pp. 241–258). Greenwood.
- McKinney, C. (2017). *Language and Power in Post-Colonial Schooling: Ideologies in Practice*. Routledge.
- Norton, B. (2013). *Identity and Language Learning: Extending the Conversation*. Multilingual Matters.

"I didn't know how to write things in Norwegian – and even less in Sami." - The discursive construction of illiteracy in the Norwegian and Swedish Truth and Reconciliation Commission reports

Anna Winlund

Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet, anna.winlund@gu.se

Irmelin Kjelaas

Institutt for lærerutdanning, Norwegian University of Science and Technology [NTNU], kjelaas@ntnu.no

This paper explores the discursive construction of illiteracy as depicted in personal narratives in the Reports of the Truth and Reconciliation Commission in Norway (2023) and Sweden (2023). More specifically, we investigate the emergence of *societal discourses* within the narratives and the *language ideologies* these narratives perpetuate and reinforce (Blommaert, 2004). The study aims to illuminate a relatively unexplored area concerning minority language usage and language ideologies within the Nordic context. Theoretically, we draw on critical sociolinguistic perspectives on language and literacy alongside Goffman's stigma theory (1963). Within this framework, language and literacy are understood as ideological phenomena, deeply intertwined with issues of power and stigma as contextually and situationally constructed. Methodologically, we employ a social narrative approach (Shenhav, 2015). Through cloze reading of individual stories, we analyze how individuals construct, shape, and renegotiate their perceptions, identities, and beliefs regarding illiteracy and its characteristics, causes, and consequences. The preliminary findings show that the personal narratives reveal a strong experience of language and knowledge loss, a perceived lack of opportunities for further desired education and work, and a lack of access to the majority community's literacy practices, as well as a strong sense of shame. This study aligns with themes pertinent to the Nordand conference, centering on language ideologies and attitudes toward literacy.

Referenser

- Blommaert, J. (2004). Writing as a problem: African grassroots writing, economies of literacy, and globalization. *Language in Society* 33, 643–671. DOI: 10.1017/S0047404504045014_
- Goffman, E. (1963). *Stigma: Notes on the management of spoiled identity*. Prentice-Hall.
- Shenhav, S. (2015). *Analyzing Societal Narratives*. Routledge.

In Sweden context, I think her Amharic is okay’: family language policy as a function of pragmatism and language ecology

Abraham Yeshalem

*Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet,
abraham.yeshalem@svenska.gu.se*

Over the past fifteen years, the research field of family language policy (FLP) has been largely shaped by Spolsky’s (2004) language policy and planning framework (Lanza & Lomeu Gomes, 2020). While this theoretical model provided important insight into understanding how multilingual families use, manage, and negotiate languages in the home, its distinct focus on language ideology, practice, and management has not only unwittingly made caregivers the ‘default’ targets of data collection, but also eclipsed children’s voices and perspectives of their multilingual familial experiences. Against this backdrop, the present study examines children’s multilingual experiences in the home alongside their caregivers’ reported accounts of FLP practices through a multimodal research design. More specifically, this study employs *pragmatism, accommodation theory, and language ecology* as theoretical points of departure to gain a more nuanced understanding of how multilingual families use and negotiate languages in mundane familial interactions. To this end, this study analyses multimodal research data taken from a larger study that examines the FLP of some migrant families of Ethiopian backgrounds in Gothenburg, Sweden. The data was collected through language portrait (Busch, 2018), space-mapping method (Gilligan & Ball, 2010), semi-structured interviews, and participant observation. The findings revealed that children's language choices, their (presumed) mother tongue proficiency, and immediate communication needs overrun the negotiated home language policy. The analysis also shows that caregivers appear to adopt a pragmatic approach to FLP practices, which allows them to be more accommodative through convergence and maintaining reasonable expectations towards children’s mother tongue proficiency.

References

- Busch, B. (2018). The language portrait in multilingualism research: theoretical and methodological considerations. *Urban Language and Literacies*, 236, 1--13.
- Gilligan, C., & Ball, S. (2010). Visualising Migration and Social Division: Insights From Social Sciences and the Visual Arts. Forum, Qualitative Social Research,
- Lanza, E., & Lomeu Gomes, R. (2020). Family language policy: Foundations, theoretical perspectives and critical approaches. In A. C. Schalley & S. A. Eisenchlas (Eds.),

Handbook of Home Language Maintenance and Development (pp. 153-173). De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9781501510175-008>
Spolsky, B. (2004). *Language policy*. Cambridge University Press.

Skrivundervisning i flerspråkiga klassrum i årskurs 1

Elisabeth Zetterholm

Institutionen för kultur och samhälle, Linköpings universitet, elisabeth.zetterholm@liu.se

De flesta elever är i början av sin läs- och skrivinlärning i årskurs 1. För lärare kan det vara en utmaning att undervisa i klassrum där eleverna har olika språklig bakgrund och varierande kunskaper i det svenska språket. I ett pågående projekt studeras skrivundervisning utifrån den övergripande forskningsfrågan: Hur undervisar och stöttar lärare eleverna i den initiala skrivinlärningen i ett flerspråkigt klassrum? Observationer, lärarintervjuer och elevernas första texter är utgångspunkten för den här presentationen. Två lärare i två klasser med sammanlagt 38 elever deltar i projektet. Av dessa läser 15 elever enligt kursplanen i svenska som andraspråk, men oftast är undervisningen gemensam med elever som läser enligt kursplanen i svenska, ibland med sva-lärare och studiehandledare som extra stöd.

I intervjuer berättar lärarna att de använder bildstöd samt gemensam läsning och skrivning, som inkluderar ordförståelse, som ett stöd för alla elever. De undervisar i språkljudens artikulation och förhållandet mellan fonem och grafem som en grund för elevernas fonologiska medvetenhet i läs- och skrivutvecklingen. Observationer visar att den sociala interaktionen och lärarnas medvetna didaktiska val med en kombination av olika interaktiva metoder uppmuntrar eleverna till skrivande i de båda klassrummen. Efter att ha blivit introducerade i genren brevskrivande fick eleverna skriva varsitt brev till forskaren. Uppgiften kan relateras till kreativt skrivande i sociala praktiker (jmf Freebody & Luke 1999) och the simple view of writing (Berninger m.fl 2002). Breven analyseras nu utifrån svenska skriftspråkskonventioner med ett flerspråkigt perspektiv för att få syn på eventuell transfer i de flerspråkiga elevernas skrivande.

Referenser

Berninger, V.W., Abbott, R.D., Abbott, S.P., Graham, S. & Richards, T. (2002). Writing and reading: Connections between language by hand and language by eye. *Journal of Learning Disabilities*, 35, 39–59.

Freebody, P. & Luke, A. (1999). Further notes on the Four Resources Model.
<http://www.readingonline.org/research/lukefreebody.html>

Föräldrarnas val formar elevernas skolvärld

Elisabeth Zetterholm

Institutionen för kultur och samhälle, Linköpings universitet, elisabeth.zetterholm@liu.se

Sari Vuorenpää

Stockholms universitet, sari.vuorenpaa@specped.su.se

När föräldrarna önskar bo utomlands involveras barnens skolgång. En förälder uttrycker att 'det finns inte en enda elev som har sagt att jag vill åka till Spanien och gå i skolan där, utan det är föräldrar som vill leva sitt liv här'. Citatet kommer från en intervjustudie med föräldrar till elever på en utlandssvensk grundskola. Studiens syfte är att få en inblick i hur föräldrarnas val påverkar barnens skolgång. Elva transkriberade intervjuer utgör material för en kvalitativ innehållsanalys med tre teman: motiv till utlandsflytten, synen på skolan samt skolans funktion för familjen. Föräldrarna har en dröm om att bo utomlands, lära känna en ny kultur, nytt språk och leva i ett varmare klimat. Några är tjänstlediga, medan andra arbetar i eget eller internationellt företag. Undervisning i mindre klasser, individuell handledning och läxfritt är något som föräldrarna betonar är positivt med skolan, men som inte passar alla. Skolan beskrivs som en social arena för umgänge och flera vittnar om sitt engagemang i skolverksamheten. Föräldrarna nämner att några barn längtar hem till Sverige medan andra benämner Spanien som sitt hem och vill stanna. Teorin Third Culture Kids (Pollock, Van Reken & Pollock 2017) används i studien för att lyfta perspektiv som tydliggörs när vi samtalar om hela familjens situation i Spanien. Endast ett par föräldrar nämner att de ämnar placera sina barn i spansk skola för bättre språkkunskaper och ökad kontakt i samhället. Resultaten överensstämmer med lärarintervjuer om flerspråkighet inom samma projekt (Förf 2022), där språkanvändning, språkundervisning och språkkunskaper på skolan diskuterades.

Referenser

Pollock, D.C., Van Reken, R.E. & Pollock, M.V. (2017). *Third Culture Kids. The experience of growing up among worlds*. Nicholas Brealy Publishing.

Transfer av temaprominent struktur hos kinesiske innlærere av norsk som andre- og tredjespråk

Xurui Zhang

*Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet,
xurui.zhang@gu.se*

Denne studien undersøker tverrspråklig innflytelse, nemlig hvordan tidligere tilegnede språk, kinesisk som L1 (førstespråk) og eventuell engelsk som L2 (andrespråk), påvirker tilegnelsen av norsk som L3 (tredjespråk). Undersøkningen tar utgangspunkt i typologikontrasten: kinesisk som temaprominent språk med grammatisk selvstendige tema pluss kommentar som grunnleggende setningsstruktur, mot engelsk og norsk som er subjektsprominente språk der setningene er bygget på subjekt og predikativ (Li & Thompson, 1976). Alle informanter (N=25) har kinesisk som L1, og deres norsknivå varierer. L2-gruppen (N=12) lærer L2 norsk uten kunnskap i engelsk, i kontrast til L3-gruppen (N=13) som allerede kan L2 engelsk på et avansert nivå og lærer L3 norsk. Både deres produksjon og resepsjon blir testet via muntlige oversettelsesoppgaver og skriftlige akseptabilitets- og korrigeringstester. Resultatene viser en omfattende transfer av temaprominent struktur fra L1 kinesisk. Med høyere ferdighetsnivå i norsk blir informantenes produksjon stadig mer målspråkslik, men de med L2 engelsk produserer nesten målspråkslikt allerede i begynnerfasen av tilegnelsen av L3 norsk. Ved resepsjon blir det ikke observert samme trend. Informantene, på tvers av språkbakgrunn og norsknivå, viste en høy aksept for ugrammatiske setninger med kinesisk temaprominent struktur. Resultatene tyder på at L2 engelsks positive påvirkning i tilegnelsen av norsk er i en stor grad begrenset i produksjon, og at informantenes produksjon og resepsjon ikke utvikler seg parallelt. Dette leder til diskusjon om de aktuelle teoriene innen transfer i tredjespråkstilegnelse. Studien er relevant da den beriker dagens transferstudier innen nordiske språk som andrespråk med informanter med en fjern språkbakgrunn samt en sjeldent forsket grammatikkstruktur.

Referenser

- Li, C. N. & Thompson, S. A. (1976). Subject and topic: a new typology of language. I C. N. Li (Red.), Subject and topic (s. 457-489). Academic Press.

Flytet i skrivprocesserna hos flerspråkiga andraspråksinlärare

Anne-Maj Åberg

Institutionen för språk och översättningsvetenskap, Åbo universitet, anne-maj.aberg@utu.fi

Mari Mäkilä

Institutionen för språk och översättningsvetenskap, Åbo universitet, mari.makila@utu.fi

I denna fallstudie undersöker vi flytet i skrivprocesser hos flerspråkiga andraspråksinlärare. Vi närmar oss flytet ur ett kognitivt perspektiv och analyserar flytet genom pauser, revideringar och textproduktion (Chenoweth & Hayes 2001). Syftet med studien är att synliggöra skillnader i skrivprocesser med hjälp av tangentloggning och retrospektiva intervjuer. Genom att studera dessa skillnader tillsammans med inläraren är det möjligt att öka språklig medvetenhet vilket kan stöda språkinläringen (Bowen, Nathan & Vandermeulen 2022).

Materialet har samlats in med tangentloggningssystemet GGXLog på en flerspråkig kurs vars mål var att väcka språklig medvetenhet vid inläring och bruk av flera språk. Materialet består av inspelade skrivprocesser och retrospektiva intervjuer av fem universitetsstudenter med finska som förstaspråk. Informanterna skrev argumenterande texter på svenska, engelska och tyska.

Vi undersöker pauseringar och briseringar i skrivprocesserna kvantitativt och kombinerar dessa data med kvalitativa analyser av de retrospektiva intervjuerna. På basen av kvantitativ data är skrivprocessen på gruppnivå mest flytande i engelska och minst flytande i svenska men det förekommer stora individuella skillnader. Dessa skillnader beror på olika faktorer enligt de retrospektiva intervjuerna. I svenska påverkas flytet särskilt av brister i ordförrådet medan den utmanande grammatiken spelar en stor roll i tyska. I engelska känns processen naturlig eftersom studerandena ofta använder engelska både i informella och formella sammanhang. Studerandena anser att det är nyttigt att se den egna skrivprocessen och hurdan man är som skribent.

Referenser

- Bowen, N., Nathan, T. & Vandermeulen, N. 2022. Exploring feedback and regulation in online writing classes with keystroke logging. *Computers and Composition*, 63, 102692.
- Chenoweth, A. & Hayes, J. 2001. Fluency in writing: generating text in L1 and L2. *Written Communication*, 18, 80–98.

Paneler

Panel 2: The language of work and the work of language

The language of work and the work of language: Second language speakers in Nordic workplaces

Verónica Pájaro

Universitetet i Agder, veronica.pajaro@uia.no

Kamilla Kraft

Københavns Universitet, kamillakraft@hum.ku.dk

Employment and labor-market insertion through language learning are key experiences in the lives of refugees and migrants, both in terms of gaining access to remunerated labor and rights to welfare services, but also in developing new professional identities and expanding professional communicative repertoires. Language and communicative competences are conceptualized as key factors in this process, though functioning at times as gatekeeping mechanisms that hinder migrants' access to the labor market.

From a Nordic state and policy perspective, employment is conceived as crucial to successful integration. Migration policies and second language training programs see workplaces as important language learning and integration arenas in migrants' trajectories. Studies of the Nordic region have produced and continue to produce a vast and interesting body of knowledge on the intersections between multilingualism, second language learning and labor, problematizing the implications of language competence requirements for professional practice and exploring the potentials of integrating language education and workplace practices.

More recently, a new profile of second language speakers has come into focus in the discussion of language learning in Nordic workplaces: internationally recruited employees. While having labored under informal requirements and expectations, these speakers mostly have been exempted from formal requirements of learning the majority language of the workplace after gaining employment, be it in state agencies or higher education institutions. This change in requirements for internationally mobile workers implicitly recasts multilingualism as a challenge to Nordic workplace culture and work integration logics,

while simultaneously being used as an effective strategy for labor market integration of specialized workers in demand.

In short, the landscape of language at work in the Nordic region is changing, and new de-facto policies and practices are emerging. This invites questions like: How are second language speakers navigating Nordic workplaces? How is second language competence for professional practice imagined and implemented in educational programs, workplaces, and policy documents? This panel will tackle on these questions and present state-of-the-art contributions to the study of second language speakers and learning at work across the Nordic region.

Metapragmatik og sundhedsdansk: Sprogundervisning for internationale sundhedsprofessionelle i Danmark

Martha Sif Karrebæk

Som i de andre nordiske lande er der også i Danmark mangel på sundhedsprofessionelle. Derfor rekrutterer danske hospitaler i disse år internationalt personale. Man har på danske hospitaler krav om, at sundhedspersonalet skal kunne dansk, hvis de har patientkontakt. Kommunikation og forståelsesetablering er et vigtigt aspekt af sundhedsarbejdet (Ellaham 2021), og sprogforskelle er en udfordring for adækvat og effektiv sundhedspleje (Ali & Watson, 2018; van Rosse et al., 2016; Bowen, 2001; Roberts 2009). Sundhedsprofessionelle rekrutteret fra udlandet skal derfor lære dansk for at få en fast stilling i det danske sundhedsvæsen .

Imidlertid er der i dag ikke megen indsigt i, hvad de sproglige krav og forventninger til internationale sundhedsprofessionelle er. Der er også meget lidt sammenhæng i tilbud, krav og test på tværs af administrative regioner, hospitaler og de forskellige kategorier af sundhedsmigranter (EU kontra ikke EU borgere). I denne præsentation vil jeg trække på Asif Aghas teori om registergørelse (Agha 2007) og i særdeleshed begrebet metapragmatik (Silverstein 1996; Agha 2007) for at analysere, hvordan registret for 'sundhedsdansk' repræsenteres for internationale sundhedsprofessionelle i sprogklasser. Jeg vil analysere på undervisningsmaterialer, undervisningsstrategier og interaktion, baseret på data indsamlet 2021-22. Og jeg vil vise, at der er store forskelle i den sprogliggjorte rolle, som den sundhedsprofessionelle bliver præsenteret for i forskellige undervisningssammenhæng. Præsentationen bidrager altså med viden om sprogundervisning i et nordiske sprog og inden for et område, der er samfundsmæssigt og

videnskabeligt meget nødvendigt at få afdækket.

Nursing in a second language: Impact of pedagogical support in real work life situations

Minja Suomalainen

*University of Jyväskylä, Department of Language and Communication Studies.
minja.k.suomalainen@jyu.fi.*

This research combines disciplines of second language learning and nursing: it investigates the impacts of two educational interventions targeted for nursing students who speak Finnish as their second language. The interventions aim to help students integrate into Finnish working life, which is important when considering the language-related challenges they often face and the shortage of nurses in Finland. This research provides information for L2 education and working life about useful language support practices. The theoretical background draws on sociocultural (Vygotsky 1978) and ecological (van Lier 2004) approaches to language learning. The methodology of KAIMEr, developed and used in social work context (Blom & Morén 2019), is applied to investigate the impact of language learning related interventions in health care. Data consist of ethnographically collected interviews, observation and field notes.

Analysis revealed that work-related support, e.g. nurse educators' guidance at working environment helps students in learning professional language and nursing skills together. It improves their agency and provides emotional support. The results also highlight the importance of co-operation between the health care sector and the educational provider. It is important that health care personnel recognize their significant role in supporting L2 nurses in professional language learning. Their possibilities to receive and utilize knowledge of language learning practices should be ensured. The results of this study are valuable when developing new approaches for L2 learning for professional practices.

References

- Blom, B. & Morén, S. (2019): *Theory for social work practice*. Studentlitteratur.
van Lier, L. (2004): *The Ecology and Semiotics of Language Learning: A Sociocultural Perspective*. Kluwer Academic Publishers.
Vygotsky, L.S. (1978): *Mind in society. The development of higher psychological processes*. – Eds. M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner & E. Souberman. Harvard University Press.

Selvrapporterte versus faktiske forståelsesstrategier hos andrespråklige leger i Norge

Magdalena Solarek-Gliniewicz

MultiLing, ILN, Universitetet i Oslo

Studier er motstridende om hvorvidt leger med svensk som andrespråk er villige til å uttrykke sine forståelsesproblemer for sine pasienter (Berbyuk Lindström, 2008; Kahlin et al., 2019).

Hvordan oppnår polske overleger med norsk som andrespråk felles forståelse med sine pasienter i Norge?

Datamaterialet i denne studien består av intervjuer og videoopptak av lege-pasient-konsultasjoner med polske overleger med norsk som andrespråk. Jeg bruker tematisk- og samtaleanalyse som metoderammeverk, samt andre-initiert reparasjon og mottakertilpasning som teoretisk rammeverk

.Resultatene viser et samsvar mellom legenes selvrapporterte forståelsesstrategier i intervjuene og samtaleanalytiske funn i lege-pasient-konsultasjonene. Legene: 1) strever i samtaler der pasienter og helsepersonell bruker norske dialekter og nabospråk; 2) tilpasser medisinsk terminologi til sine pasienters forkunnskaper; og 3) bruker multimodale ressurser, slik som håndgester og blikk, som støtter oppnåelse av en felles forståelse mellom dem og pasientene. I intervjuene ble det også rapportert om strategier som ikke er observert i videoopptakene av konsultasjonene, slik som: 1) skjuling av språklige mangler i samtalen; og 2) behov for språklig hjelp av kollega på arbeidsplassen. Oppsummert viser disse funnene at de identifiserte strategiene er situasjonsavhengige, samarbeidsorienterte og varierte.

Dette innlegget er relevant for Nordand16 fordi det dreier seg om forståelsesstrategier som er brukt på andrespråket (her, norsk), og fokuserer på utfordringen nabospråk forårsaker for andrespråksbrukere.

Referanser:

- Berbyuk Lindström, N. (2008). Intercultural communication in health care. Non-Swedish physicians in Sweden [Doctoral Dissertation, University of Gothenburg].
- Kahlin, L., Tykesson, I., Romanitan, M O. (2019). Reparationssekvenser i nyanlända läkares samtal med kolleger och patienter. Språk och interaktion, 5(2), 27-44.

Kommunikative kompetencer i klassen og på arbejdspladsen

Marta Kirilova,

Københavns Universitet, mki@hum.ku.dk

Kommunikative kompetencer på andetsproget (L2) handler om at bruge sproget effektivt i forskellige situationer og med forskellige sprogbrugere. Forskning peger på en række delfærdigheder, herunder sociolingvistiske, strategiske, diskursive (Canale 1983), interkulturelle (Byram 1998), socio-kulturelle (Lund 2009), relationelle (Imahori & Lanigan 1989), formulaiske, handlingsrelaterede (Celce-Murcia 2007), interaktionelle (Steensig 2011) og flersprogede (Dimova 2023), som tilsammen udgør L2-sprogbrugerens kommunikative repertoire. Det er dog ikke alle delfærdigheder der er i fokus i danskundervisningen på sprogcentre, og der er ikke nødvendigvis en sammenhæng mellem undervisningen, og de delfærdigheder der kræves på arbejdspladsen.

I denne præsentation undersøger jeg hvordan kommunikative delfærdigheder faciliteres i klasserummet. Jeg forsøger at sammenligne dét, kursisterne lærer i undervisningen, med de kommunikationsudfordringer, de står over for på arbejdspladsen.

Klasserumsdataene stammer fra 15-timers videooptagelser af begynderundervisning i Danmark (2023). Arbejdspladsdataene stammer fra undersøgelser af sprogbrug i supermarkeder (Bramm & Kirilova 2018) og til jobsamtaler (Kirilova 2018). De indgår som eksempler der perspektiverer analysen af klasserumsdata.

Foreløbige analyser indikerer at samtalekompetencer spiller en stor rolle på arbejde og burde have større opmærksomhed i undervisningen. Viden om samtals struktur, begyndelse, afslutning, kontekst og roller vil bidrage til at styrke kommunikationen på arbejde og samtidig fordele ansvaret for den vellykkede kommunikation mellem sprogbrugerne. Ofte bærer L2-sprogbruger ansvaret alene og endda kritiseres for ikke at være god nok til målsproget. Ved at bringe undervisningen i klasseværelset tættere på de krav og behov der findes i arbejdslivet - og ideelt set også højne L1-sprogbrugernes samtalebevidsthed - kan vi skabe et mere inkluderende kommunikativt miljø på arbejde.

Referansar

Bramm, E., & Kirilova, M. (2018). "Du skal bare sætte hende i gang, du skal ikke gå og passe hende": om sprog i praktikforløb for flygtninge og indvandrere. *Sprogforum*, (66), 85-94.

- Byram, M. S. (1997) *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Canale, M (1983) From communicative competence to communicative language pedagogy. In Richards J. & Schmidt R. (Eds.), *Language and Communication* (pp 2–27). Longman, London.
- Celce-Murcia, M. (2007). Rethinking the role of communicative competence in language teaching. *Intercultural language use and language learning*, 41-57.
- Dimova, S. (2023). Towards a new model of communicative competence in multilingual higher education (MCC). Supported by Denmark's Independent Research Foundation [grant number 10.46540/3097-00124B].
- Imahori, T. T., & Lanigan, M. L. (1989). Relational model of intercultural communication competence. *International Journal of Intercultural Relations*, 13(3), 269-286.
- Kirilova, M. (2018). 'Det er helt i orden' - Kulturelle shibboletter i jobsamtaler med andetspogsbrugere af dansk. *NyS*, 55, 40-69. [55].
- Lund, K. (2009): Fokus på sprog. I: Michael Byram et al. (red.): *Sprogfag i forandring – pædagogik og praksis*, 85-126. Frederiksberg: Samfundslitteratur
- Steensig, J. (2011). Samtalekompetencer: - som grundlag for undervisning i mundtligt dansk. Fokus - på dansk som andetsprog for voksne, 53, 11-18.

Language policy in Nordic universities: Conceptualizing language requirements and speakers in the academic workplace

Verónica Pájaro

Universitetet i Agder, veronica.pajaro@uia.no

Kamilla Kraft

Københavns Universitet, kamillakraft@hum.ku.dk

Internationalisation in academia creates workspaces that are *de facto* multilingual, hence challenging existing social orders based on monolingual ideologies. Experiences of this reality frequently clash, manifesting in public as well as institutional struggles over language policies, e.g. what should be the language(s) of teaching and knowledge production in academia?

To highlight commonalities and differences of these struggles, we propose a comparison of Danish and Norwegian academia. Both sites experience tensions between national majority languages and English, resulting in the problematization of the language competences of staff too. Second language instruction in the majority language has gained traction as a viable

solution to this issue, though the broader language political implications are seldom discussed.

By conducting discourse analysis of language policy documents and debates on Norwegian and Danish academia, we aim to answer the following research questions:

1. What language requirements do these texts envision?
2. Who are the targets of the proposed language political interventions?
3. What language ideologies govern policies about language use and learning in academic workplaces?

This design traces the rationales behind language initiatives and explores existing and emerging ideologies about academia as an (inter)national workplace with specific language requirements. Moreover, it demonstrates how different academic institutions envision and position language, speakers and work as part of national and international spaces. With this knowledge we may identify tendencies in Nordic academia, e.g. multilingualism as a means of exclusion or as a set of inclusive practices, fostering alternative reasoning about (second) language competences for work.

This paper is submitted as part of the panel “The language of work and the work of language: Second language speakers in Nordic workplaces”.

When globalisation arrived in the Danish state administration: Language ideological dilemmas and Danish as a second language

Charlotte Sun Jensen

Aarhus Universitet, chsj@edu.au.dk

Dorte Lønsmann

Københavns Universitet, dloensmann@hum.ku.dk

In internationalising corporate workplaces in the Nordic countries, the recruitment of highly specialised international staff is often a strategic priority with English playing an important and uncontroversial role as a main working language. In contrast, we focus on a workplace nestled in the Danish state administration, where internationalisation of the workforce is not a strategic priority, but a consequence of a lack of qualified local talent, and where the use of English is highly contested. On the one hand Danish is considered (and legally defined) as the only language of the state administration and as the language to be used in meetings and interactions, regardless of the presence of non-Danish-speaking employees. On the other hand, the increasing internationalisation of the workforce is basis for another and contrasting language

ideology, which considers English the inclusive language in a global world characterised by workforce mobility. The study is based on one year of linguistic ethnographic fieldwork combining interviews and observations. A main finding is that these two contrasting language ideologies are not positioned as a conflict between Danish speakers and non-Danish speakers but are both shared by most employees regardless of Danish language skills. As such, the language ideological battle ground is found as much inside the individual as it is present at the organisational level. The study of language ideological dilemmas in the state administration sheds light on a new empirical context, central to the use of the Nordic languages as second languages as also state administrations become globalised.

Pinsamt att fråga många gånger” Utlandsutbildade lärares erfarenheter av språk och kommunikation i utbildning och arbete

Marie Nelson

Stockholms universitet, marie.nelson@su.se

Gunlög Sundberg

Stockholms universitet, gunlog.sundberg@su.se

Den kompletterande utbildningen *Utlandsutbildade lärares vidareutbildning (ULV)*, som erbjuds vid sex universitet i Sverige, möjliggör för internationellt utbildade lärare att få lärarlegitimation i Sverige. Dessa lärare är värdefulla resurser i svenska skolor där legitimerade lärare är en bristvara. I skolorna finns också många nyanlända barn som kan dra nytta av flerspråkiga och mångkulturella pedagoger. Genom en enkätstudie som genomförts vid tre lärosäten som erbjuder ULV-utbildning har alumner inom utbildningen delat med sig av sina erfarenheter av den kompletterande professionsutbildningen och av yrkesverksamhet på svenska. Studiens övergripande syfte är att undersöka migrerade lärares/förskollärares erfarenheter av kommunikation och språkbruk inom kompletterande professionsutbildning och vid arbete i skola/förskola i Sverige. Presentationen utgår ifrån följande forskningsfrågor: Hur utvärderar alumnerna utvecklingen av sin akademiska, professionella och vardagliga svenska inom den kompletterande utbildningen? Hur resonerar alumnerna kring olika språkliga praktiker inom arbetet som lärare/förskollärare? Hur ser alumnerna på samspelet mellan arbetsplatsens praktiker, självbedömda behov och ledningens roll och ansvar?

Studien tar avstamp i forskning om mångkulturella arbetsplatser ur ett sociolingvistiskt perspektiv (Spolsky 2009). Den genomförda enkätundersökningen har kompletterats med semistrukturerade intervjuer och fokusgruppsamtal med ULV-studenter. Resultaten visar att

många av lärarna/förskollärarna upplever att de behöver arbeta hårt, både språkligt och kulturellt, särskilt i samspel med kollegor och föräldrar (jfr Bigestans 2015). Trots att stöd från ledningen ofta saknas känner sig ULV-alumnerna vanligtvis trygga i sin roll i skolan. Resultaten visar vikten av att både utbildningsanordnare och arbetsplats stöttar alumnerna i de muntliga och skriftliga praktiker som förekommer i arbetslivet.

Referenser

Bigestans, A. (2015). *Utmaningar och möjligheter för utländska lärare som återinträder i yrkeslivet i svensk skola*. Avhandling. Stockholm: Stockholms universitet

Spolsky, B. (2009). *Language Management*. Cambridge: Cambridge University Press.

Extended seasons: language learning and employment trajectories of highly educated Ukrainian women fleeing the war

Minna Suni

*University of Jyväskylä, Department of Language and Communication studies,
minna.suni@jyu.fi*

The focus of this presentation is on the lived experiences of Ukrainian women fleeing the war in Finland – many of them in rural regions where seasonal work has often provided them the initial contacts with Finnish worklife. The aim is to find out how individual language learning and employment trajectories are intertwined with each other in the ethnographic interview data. In the narrative interviews gathered in the project *Language, engagement and belonging* (2023–2027), highly educated women are reflecting on their recent choices, current plans and varying experiences of inclusion or exclusion in their new living, working and learning environment (see e.g. Angouri et al. 2023).

In this study, second language learning processes are partially seen through a sociolinguistic lens by utilizing such concepts as language identity, language community and lived experience of language (Busch 2017; Horward et al. 2013) in the analysis. A nexus analytical approach (Scollon & Scollon 2003) is applied to bring together individual life histories, surrounding discourses and various interactional patterns when exploring the processes and social activities present in the research participants' interviews.

The analysis shows that language learning and employment trajectories of the highly educated Ukrainian women are strongly shaped by the uncertain future and the mainly occasional opportunities for language courses or work contracts in Finland. Also "significant

others” are frequently named in the interviews. They are typically locals assisting the newcomers in accessing the communities by providing seasonal or temporary jobs or meaningful opportunities for informal interaction in a second language.

References

- Angouri, J., Kerekes, J. & Suni, M. (2023). Migration and language at work: Current trends and future opportunities for multidisciplinary research. – J. Angouri, J. Kerekes and M. Suni (eds.) *Language, Migration and In/Exclusion in the workplace*. *Multilingual Matters*, 1–12.
- Busch, B. (2017). Expanding the notion of the linguistic repertoire: On the concept of *Spracherleben* – the lived experience of language. *Applied Linguistics*, 38 (3), 340–358. <https://doi.org/10.1093/applin/amv030>.
- Scollon, R. & S.W. Scollon (2003). *Discourse in Place: Language in the Material World.*: Routledge. <http://dx.doi.org/10.4324/978020342272>.

Panel 3: Reflexivitet och kunskapsproduktion i forskning om modersmålsundervisning – diskussion utifrån aktuella projekt

Reflexivitet och kunskapsproduktion i forskning om modersmålsundervisning – diskussion utifrån aktuella projekt

Maria Rydell

Stockholms universitet, maria.rydell@su.se

Zoe Nikolaidou

Södertörns högskola, zoe.nikolaidou@sh.se

Natalia Ganuza

Uppsala universitet, natalia.ganuza@nordiska.uu.se

Diskussant: Line Møller Daugaard,

VIA University College, lida@via.dk

Utifrån presentationer av aktuella projekt om modersmålsundervisning diskuterar panelen forskningens roll och villkor i kunskapsproduktionen om modersmålsundervisning, maktförhållanden som kan få betydelse i forskningsprocessen och hur de frågor, teorier, metoder och sammanhang som väljs i forskning och i skapande av fortbildningsmaterial för

modersmåslärare bidrar till att producera en viss typ av kunskap. I en forskningsöversikt över studier om komplementära skolor, vilket internationellt sett är den vanligaste formen att organisera modersmålsundervisning, visas exempelvis att de språk som studeras mest inte speglar den demografiska sammansättningen i det land som studierna genomförts i (Nordstrom 2023). En möjlig förklaring är att forskarnas egna språkliga repertoarer styr vilka språkgrupper som undersökts. Nordstrom fann även en stor övervikt för kvalitativa studier, där intervjuer är den dominerande metoden, följt av klassrumsobservationer. Forskares egna språkliga repertoarer och erfarenheter ger ofta en viktig ingång till och förståelse av en viss kontext och vad som står på spel för olika intressenter och Blackledge & Creese (2010) betonar vikten av "researching multilingualism multilingually". Samtidigt ifrågasätter Blackledge & Creese binära kategorier som "insider/outsider" eftersom den sociala verkligheten ofta är mer komplex och nyanserad och förhandlingar om positionering ändras över tid. Reflexivitet är en viktig del i alla kunskapsskapande processer och kan förstås på olika sätt. Epistemisk reflexivitet innebär en kritisk blick på hur forskares position i ett fält påverkar vad som hamnar i blickljuset för forskningen och vad som i förlängningen blir en del av kunskapsproduktionen (Bourdieu 1989, Salö 2018). Archer i sin tur (2007) ser på reflexivitet som länken mellan strukturer och social handling. Ett sådant synsätt får betydelse för att förstå olika aktörers, som exempelvis lärares, meningsskapande och sociala handlingsutrymme. Ytterligare en aspekt som gör diskussioner om reflexivitet och kunskapsproduktion viktiga är att modersmålsundervisning är ett politiskt laddat område. Modersmålsundervisning har alltid haft ett symboliskt värde, men som nu förskjutits i takt med politiska förändringar (Ganuza & Hyltenstam 2020, Aktürk-Drake i tryck), vilket också kan få betydelse för hur kunskap används.

Panelpresentationerna kommer att analysera modersmålsundervisningens organisering och modersmåslärares förkroppsligade och objektifierade kapitalformer (Mannish), hur institutionella ramar påverkar olika intressenters meningsskapande kring modersmålsundervisning och hur forskarnas olika språkliga repertoarer och olika grad av närhet till det undersökta fältet påverkar forskningsprocessen (Ganuza, Nikolaidou & Rydell), hur modersmålsundervisningen har motiverats i styrdokument utifrån skiftande dominant politiska ideologier (Aktürk-Drake) samt hur skapandet av fortbildningsmaterial för modersmåslärare erbjuder möjligheter för kollaborativt och interkulturellt lärande (Reath Warren & Ackermann-Boström). Baserat på presentationer av dessa aktuella projekt diskuterar panelen betydelsen av reflexivitet i forskningsprocesser och kunskapsproduktion

samt hur nya fokus och tillvägagångssätt bidrar till en mer sammansatt bild av modersmålsundervisningens organisering, villkor och genomförande. Vidare kommer panelen att diskutera huruvida vi behöver nya forskningsupplägg och tillvägagångssätt i kunskapsproduktionen om modersmålsundervisning.

Referenser

- Aktürk-Drake, M. (i tryck). Has language as resource been the basis for mother-tongue instruction in Sweden? On the evolution of policy orientations towards a uniquely enduring bilingual policy. *Language Policy* <https://doi.org/10.1007/s10993-023-09672-5>
- Archer, M. (2007). *Making our way through the world – human reflexivity and social mobility*. Cambridge University Press.
- Bourdieu, P. (1989). Social Space and Symbolic Power. *Sociological Theory* 7(1), 14-25.
- Blackledge, A. & Creese, A. (2010). *Multilingualism. A Critical Perspective*. Continuum International Publishing Groupe.
- Ganuza, N. & Hyltenstam, K. (2020). Modersmålsundervisningens framväxt och utveckling. I: Boglárka Straszer & Åsa Wedin (red.), *Modersmål, minoriteter och mångfald i förskola och skola* (s. 37-77). Studentlitteratur.
- Nordstrom, J. 2023. The scholarly trajectories of community language schools: A scoping review of research 2001-2021. Muntlig presentation på *HOLM - Research on Social and Affective Factors in Home Language Maintenance and Development*, 14-16 december 2023, Tallinn.

Forskarsamhällets anpassning till dominanta politiska ideologier i rättfärdigandet av modersmålsundervisning och dess för- och nackdelar för skolämnet

Memet Aktürk-Drake

Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet, memet.akturk.drake@nordiska.uu.se

Syftet med denna språkpolitiska presentation är att undersöka forskarsamhällets roll i rättfärdigandet av modersmålsundervisning som ett nyttigt skolämne i Sverige samt kritiskt diskutera för- och nackdelar med denna roll. För att förstå ämnets bevarande som en ”institution” trots stora förändringar i dominanta politiska ideologier används den historisk-sociologiska approachen ”institutionalism” samt begreppet ”stigberoende” (Mahoney, 2000). Närmare utforskas forskarnas roll som policyaktörer ur ett ”diskursivt institutionalistiskt”

perspektiv som fäster särskild vikt vid agens (Schmidt, 2008). Materialet består av en korpus på 26 styrdokument som innehåller motiveringar för modersmålsundervisningen i perioden 1974–2022.

Styrdokumentet består av 13 statliga utredningar, 7 regeringspropositioner eller lagar samt av 6 läroplaner (inkl. kursplaner i modersmålsundervisning). Dessa undersöktes med innehållsanalys utifrån en rad nyckelord. Det identifierades 45 ”motiveringsenheter” som berör modersmålsundervisningens syfte och funktioner, som även delades in i åtta övergripande ”motiveringsteman”. Resultatet visar att akademiska begrepp och hypoteser som ”halvspråkighet” (Hansegård 1968), ”tröskelhypotesen” (Cummins, 1976), ”interdependenshypotesen” (Cummins, 1978), ”språkliga mänskliga rättigheter” (Skutnabb-Kangas & Phillipson, 1994) och translanguaging” (Garcia & Wei, 2014) uppvisar tydliga kopplingar till en rad motiveringsenheter och har en central ställning inom flera motiveringsteman tack vare forskares medverkan i språkpolitiska processer i olika egenskaper (jfr Salö m. fl., 2018 & Salö, 2020). När dessa akademiska inslag figurerar i styrdokumentet tyder på stor anpassningsförmåga till skiftande politiska ideologier hos svenska forskare. Således kan forskarsamhället sägas ha bidragit till modersmålsämnets fortlevnad på ett påtagligt sätt men även indirekt till att behålla fokuset på dess existensberättigande snarare än på förbättringar i dess kvalitet och implementering.

Referenser

- Cummins, J. (1978). Educational implications of mother tongue maintenance in minority-language children. In S. T. Carey (Ed.) *The Canadian Modern Language Review*, 34, 395–416.
- Cummins, J. (1976) The influence of bilingualism on cognitive growth: A synthesis of research findings and explanatory hypotheses. *Working Papers on Bilingualism* 9, 1–43.
- Garcia, O. & Li, W. (2014). *Translanguaging: language, bilingualism and education* Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan.
- Hansegård, N.E. 1968. *Tvåspråkighet eller halvspråkighet?* Stockholm: Aldus.
- Mahoney, J. (2000). Path Dependence in Historical Sociology. *Theory and Society*, 29(4), 507–548.
- Salö, L. (2020). *Invandrarutredningen och 1970-talets språkideologiska omvälvningar: Till frågan om modersmålsundervisningens kunskapssociologi. Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi* 62. Uppsala University.
- Salö, L., Ganuza, N., Hedman, C. & Karrebæk, M.S. (2018). Mother tongue instruction in Sweden and Denmark. *Language Policy*, 17, 591–610.
- Schmidt, V.A. (2008). Discursive Institutionalism: The Explanatory Power of Ideas and Discourse. *Annual Review of Political Science*, 11(1), 303–326.
- Skutnabb-Kangas, T. & Phillipson, R (1994). Linguistic Human Rights, Past and Present. In T. Skutnabb-Kangas & R. Phillipson (Eds, in collaboration with M. Rannut). *Linguistic*

Varufiering och språklig avundsjuka i minoritetsspråksundervisning

Scarlett Mannish

Stockholms Universitet, scarlett.mannish@biling.su.se

Denna studie berör hur frågor om språkets växande varufieringseffekter under senkapitalismen (Heller, 2010) manifesteras i modersmålsundervisning i Sverige. Med teoretisk utgångspunkt i Bourdieus (1986) sätt att conceptualisera cirkulation av symboliskt och ekonomiskt kapital i fält examinerar jag hur modersmålsläraryrkets organisering via modersmålsenheter påverkar modersmålslärares förkroppsligade och objektifierade kapitalformer. Forskningsfrågorna kretsar kring vilka former av kapital som är i omlopp inom modersmålsenhetens *marknad*, och hur växelkursen mellan dessa regleras. Data genererades genom diskursiv skuggning (Dewilde och Creese, 2016) av tio lärare från tre språkenheter: jag genomförde ljudinspelning och fokusgruppsintervjuer, tog fältanteckningar, samt observerade kommunala planeringssessioner. Resultaten visar på en inneboende konkurrensmekanism inom modersmålsmarknaden, där språkundervisningen beställs enligt efterfrågan per timme. Objektifierade (materiella) kapitalformer, såsom läromedel, klasstorlek, skolantal, språklärargruppens utbildningsdokumentation och språklärargruppens storlek kan lätt förväxlas med ekonomiskt kapital. I det organisatoriska paradigmet som växt fram osynliggörs de förkroppsligade kapitalformerna utan direkt och tydlig ekonomisk ekvivalens, såsom planeringsförmågor, hantering av klassens heterogenitet och föräldrars engagemangsnivå. Inom en modersmålslärankår är det svårt att skapa gemenskap över språkgränserna på grund av att ett nationellt utbildningsprogram saknas, arbetets ambulerande karaktär och lektionernas utspridda schemaläggning. Materialskillnader blir framträdande indikatorer på en språklig hierarki, som tar sig uttryck i en *språklig avundsjuka* där lärare eftertraktar andra språks materiella villkor. Hur lärare uttrycker denna känsla diskuteras som en aspekt av modersmålsundervisningens tilltagande varufiering i Sverige. Som tidigare modersmåls lärare i engelska diskuterar jag också hur mitt perspektivskifte om språklig avundsjuka utgör reflexivitet: jag bytte position i fält från att uppleva och medverka i fenomenet till att teoretisera det.

Referenser

- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In Richardson, J. G. (Ed.) *Handbook of theory and research for the sociology of education*. New York: Greenwood
- Dewilde, J., & Creese, A. (2016). Discursive Shadowing in Linguistic Ethnography. Situated Practices and Circulating Discourses in Multilingual Schools. *Anthropology & Education Quarterly*, 47(3), 329–339. <https://doi.org/10.1111/aeq.12158>
- Heller, M. (2010). The Commodification of Language. *Annual Review of Anthropology*, 39(1), 101–114. <https://doi.org/10.1146/annurev.anthro.012809.104951>

Att skapa rum för kollaborativt och interkulturellt lärande i fortbildningsaktiviteter för modersmållärare

Anne Reath Warren

Uppsala universitet, anne.reath.warren@edu.uu.se

Constanze Ackermann-Boström

Uppsala universitet, constanze.ackermann_bostrom@edu.uu.se

Trots att ämnet modersmål har varit en del av det svenska skolsystemet sedan Hemspråksreformen 1977 möter ämnet fortfarande strukturella utmaningar och yrkets villkor innebär bland annat att modersmållärare är undantagna kravet för legitimation. En konsekvens av detta är att de reglerade utbildningsvägarna är spretiga och högskoleutbildning i respektive språkämne erbjuds bara i ett fåtal av de 181 språk som elever kan studera i ramen av modersmålsämnet (Sveriges officiella statistik, 2024). En del svenska lärosäten erbjuder dock ett flertal kurser och program som berör modersmålsutbildning i bred bemärkelse. Vi kommer att presentera preliminära resultat av en analys av fortbildningsaktiviteter (en lärm modul, en universitetskurs och några uppdragsutbildningar) som riktar sig till modersmållärare och som vi har varit involverade i både när det gäller planering och genomförande. Genom en kollaborativ autoetnografisk ansats syftar vi på att kritiskt och reflexivt undersöka våra pedagogiska praktiker med blick på maktförhållanden såväl som kunskapsskapande och kunskapsutbyte.

Med utgångspunkt i kulturhistorisk aktivitetsteori (Engström m.fl., 1999) och medvetandegörande (Freire 1973) argumenterar vi att dessa fortbildningsaktiviteter möjliggör en “pedagogy of vulnerability” (Christodoulidi 2023) genom att öppna rum för kollaborativt, och interkulturellt lärande i den svenska högre utbildningen. Diskussioner, kritiska

reflektioner och textskapande om identitet, språkideologier, makt och social rättvisa i dessa aktiviteter tar ofta avstamp i deltagarnas livshistorier, präglade av olika former av migration och bidrar till diversifiering av akademiska rum i Sverige samt erkänner och lyfter modersmåls lärare som profession och ämnet i sig i det svenska utbildningsväsendet.

Referenser

- Christodoulidi, F. (2023). A pedagogy of vulnerability: Its relevance to diversity teaching and 'humanising' higher education. *Equity in Education & Society*.
<https://doi.org/10.1177/27526461231185834>
- Engeström, Y., Miettinen, R., & Punamäki, R.-L. (Eds.). (1999). *Perspectives on activity theory*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511812774>
- Freire, P. (1973). *Education for Critical Consciousness*. Seabury Press.
- Sveriges officiella statistik. (2024). *Tabell 8 B: Samtliga elever i grundskola med undervisning i modersmålet läsåret 2022/23*. Skolverket.
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning?sok=SokC&omrade=Skolor%20och%20elever&lasar=2022/23&run=1>

Undervisning av grekiska i Sverige – institutionella inramningar, meningsskapande och handlingsutrymme

Natalia Ganuza

Uppsala universitet, natalia.ganuza@nordiska.uu.se

Zoe Nikolaidou

Södertörns högskola, zoe.nikolaidou@sh.se

Maria Rydell

Stockholms universitet, maria.rydell@su.se

Föredraget bygger på ett pågående forskningsprojekt om undervisning av grekiska i Sverige utifrån två olika sätt att organisera modersmålsundervisning: inom ramen för det nationella skolsystemet och i s.k. komplementära skolor.

Här fokuserar vi på en komplementär skola med lång erfarenhet av att anordna undervisning i grekiska. Materialet som analyseras omfattar lokala och transnationella policydokument, samt intervjuer med styrelsemedlemmar, lärare och föräldrar. Vi belyser skolans institutionella inramning och villkor och hur skolans aktörer reflekterar kring möjligheter och begränsningar i relation till dem. Vi exemplifierar deras uppfattningar om syftet med undervisningen, vilka som utgör skolans målgrupp och vilket handlingsutrymme de uppfattar sig ha. Det vill säga, presentationen fokuserar på de centrala aktörernas reflexivitet kring sig

själva, sina roller och sitt handlingsutrymme i relation till den komplementära skolans strukturella och kulturella villkor (Archer 2007).

De preliminära resultaten visar att den komplementära skolan konstrueras som en viktig social plats, med en inkluderande policy. Särskilt lärarna uppfattar sig ha relativt stort handlingsutrymme, trots strukturella hinder. Resultaten visar även hur materiella resurser, som till exempel tillgång till lokaler – eller bristen på dem – inte bara är en praktisk och ekonomisk fråga, utan också har ett viktigt symboliskt värde.

I presentationen diskuteras även aspekter av tillträde och tillgång till forskningsfältet, och hur forskarnas bakgrunder, språkliga repertoarer och grad av närhet till den undersökta skolan påverkar forskningsprocessen och i förlängningen kunskapsproduktionen om den (Blackledge & Creese 2010). På så vis behandlar föredraget såväl deltagarnas reflexivitet kring villkoren för undervisning, som forskarnas reflexivitet om sin påverkan på kunskapsproduktionen om den.

Referenser

- Archer, M. S. (2007). *Making our way through the world – human reflexivity and social mobility*. Cambridge University Press.
- Blackledge, A. & Creese, A. (2010). *Multilingualism. A Critical Perspective*. London: Continuum International.

Panel 4: Transitions as in-between space in multilingual educational settings

Transition as in-between space in multilingual educational settings

Rafael Lumeo Gomes

UiT The Arctic University of Norway, rafael.l.gomes@uit.no

Anja Pesch

Inland Norway University of Applied Sciences, anja.pesch@inn.no

Hilde Sollid

UiT The Arctic University of Norway, hilde.sollid@uit.no

This panel showcases original results of the ongoing project entitled “Multilingualism in Transitions” (2021-2026), which aims to investigate the temporal and spatial dynamics of multilingualism in educational transitions in Northern Norway. Conceiving of educational institutions as arenas of public life where linguistically and culturally diverse groups meet (Hiss, 2019; Pesch, 2018; Sollid, 2019), we consider education to be key in becoming (and remaining) multilingual through the children and youths’ development of linguistic repertoires. In the contexts of our studies, these repertoires may be made up of historical minority languages (Sámi and Kven), languages spoken by people from over 130 nationalities residing in the region, and the national majority language, namely, Norwegian. In the transitions into, within and out of the education system, children, youth and parents make choices with respect to language subjects, language learning and practices.

While educational transitions may actualise language hierarchies and bring about change in language practices, little is known about the interplay between broader discursive processes, policy orientations, and individual language choices made by children and youth in their everyday lives. The contributions of this panel offer nuanced insights into the ways in which such language hierarchies are instantiated and negotiated in practice, in different spaces. We take a broad definition of space, one which encompasses social and material dimensions of space (Lefebvre, 1991; Szabó et al., 2023), curricular space (Daugaard, 2015; Gulløv & Højlund, 2010), and the agency expressed by individuals’ social actions in their daily lives (Scollon & Scollon, 2004). Drawing inspiration from understandings of liminality and transience (Bhabha, 1994), particularly in educational settings (Jindal-Snape & Cantali, 2019), we further qualify transition as in-between space for it captures the dynamicity of each of the contexts investigated by contributors. These contexts include early childhood education (Pesch and Hiss), primary school (Kosner), secondary school (Johnsen, Lomeu Gomes), and the transition after secondary school into multiple paths students might choose (Sollid).

Sharing an interest in the role of multilingualism in everyday lives of children and youth at different timescales, the individual contributions employ a wide array of qualitative methods of data generation (e.g. participant observation, interviews, fieldnotes, visual methods) that have been primarily used in our multi-sited fieldwork engagements. The datasets have allowed us to examine issues related to child agency, the co-construction and negotiation of space, everyday “micro-transitions” between different curricular offerings, and children, youth and families’ perspectives on the development of their linguistic repertoires over time. In sum, the contributions of this panel advance new knowledge on the interplay of multiscale processes

regarding educational policies, social contexts, and individual choices made by students in multilingual educational settings in Northern Norway.

References

- Bhabha, H. (1994). *The location of culture*. Routledge.
- Daugaard, L.M. (2015). Sproglig praksis i og omkring modersmålsundervisning. En lingvistisk etnografisk undersøgelse [Ph.D. Thesis]. Aarhus Universitet.
- Hiss, F. (2019). Responding responsibly: Ideological, interactional, and professional responsibilities in survey responses about multilingualism at work. *Journal of Applied Linguistics and Professional Practice*, 12(3), 289–312.
- Jindal-Snape, D., & Cantali, D. (2019). A four-stage longitudinal study exploring pupils' experiences, preparation and support systems during primary–secondary school transitions. *British educational research journal*, 45(6), 1255–1278. <https://doi.org/10.1002/berj.3561>
- Lefebvre H. (1991). *The production of space*. Blackwell.
- Pesch, A. (2018). Syn på flerspråklighet som diskursive vilkår for barnehagens samarbeid med foreldre til flerspråklige barn. *NOA – Norsk som andrespråk*, 34(1/2), 158–188.
- Scollon, R., & Scollon, S.W. (2004). *Nexus analysis: Discourse and the emerging internet*. Routledge.
- Sollid, H. (2019) Språklig mangfold som språkpolitikk i klasserommet. *Målbryting*, 10, 1–21.
- Szabó, T., Castañe Bassa, L., Jani-Demetriou, B. & Kerekes-Lévai, E. (2023). Creating translanguaging space through schoolscape design and reflective practices. In J. Heltai & E. Tarsoly (Eds.), *Translanguaging for Equal Opportunities: Speaking Romani at School* (pp. 199–220). De Gruyter Mouton.

Coming, leaving, playing, resting, and making it your own: How children and staff create a dynamic multilingual space in the kindergarten's wardrobe

Anja Maria Pesch

Inland Norway University of Applied Sciences, anja.pesch@inn.no

Florian Hiss

UiT The Arctic University of Norway, florian.hiss@uit.no

A kindergarten's wardrobe can be characterized as transition space: A space designed to be used when children and staff come in and go out and where parents enter when delivering or collecting their children. In our presentation, we study how a kindergarten wardrobe emerges as a dynamic multilingual space, with shifting meanings and functions throughout the day.

Our study builds on ongoing longitudinal ethnography in a kindergarten group and nexus analysis (Scollon & Scollon, 2004). It is part of the *Multilingualism in Transitions* project and

aims at investigating children's and staff's language choices in educational transitions. While several children in the group have varied multilingual background, the staff's choice of practically only Norwegian makes the kindergarten a Norwegian-speaking arena for all. During observations in fieldwork, the wardrobe emerged as an interesting exception from this general policy and practice. In our analysis, we scrutinize the wardrobe as a dynamic multilingual space with shifting meanings and functions at different times. This includes encounters between home and kindergarten language practices and children taking ownership of the wardrobe as space for free play.

Taking our observations as a point of departure, we discuss patterns of language choices in everyday educational practices, with respect to agents, roles, responsibilities, policies, competences, and ideologies. We turn our attention to children's agency (Bergroth & Palviainen, 2017) in negotiating the wardrobe as in-between space (Gulløv & Højlund, 2010) challenging educational rules and language policies. Furthermore, we discuss the emergence of spatiotemporal and internalized *checkpoints* (Milani & Levon 2024).

References

- Bergroth, M. & Palviainen, Å. (2017) Bilingual children as policy agents: Language policy and education policy in minority language medium Early Childhood Education and Care. *Multilingua. Journal of Cross-cultural and interlanguage Communication*, 36(4), 375-399. <https://doi.org/10.1515/multi-2016-0026>
- Gulløv, E. & Højlund, S. (2010). *Feltarbejde blant børn: Metodologi og etik i etnografisk børneforskning*. Gyldendal A/S
- Milani, T. & Levon, E. (2024). Theorizing checkpoints of desire: multilingualism, sexuality and (in)securitization in Israel/Palestine. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. <https://doi.org/10.1080/13670050.2024.2306390>
- Scollon, R. & Scollon, S. W. (2004). *Nexus analysis. Discourse and the emerging internet*. Routledge

Language and (un)belonging in the schoolscapes of language introduction classes

Ragni Vik Johnsen

UiT Norges Arktiske universitet, ragni.v.johnsen@uit.no

This presentation explores the connections between language, space/place and belonging in the linguistic landscape of a lower secondary school with both mainstream and introductory classes in Northern-Norway. The data is drawn from an ongoing linguistic ethnography

(Heller et al., 2017) consisting of observations of an introductory class, photos of the school and classroom, and interviews with pupils and teachers. It is part of the *Multilingualism in Transitions* project and aims at investigating temporal and spatial dynamics of multilingualism in educational transitions.

The study incorporates theoretical perspectives from studies of language and space/place (Higgins, 2017) and linguistic landscapes in school settings (Brown, 2012; Laihonon & Szabó, 2018) and investigates the various language ideological layers surrounding recently arrived pupils in introductory classes in the school environment and how pupils negotiate and perceive school space. The preliminary analysis shows that similar to previous studies (Wedin, 2021), the majority language Norwegian predominates the schoolscape. However, during fieldwork, the pupils' linguistic repertoires were at times projected in the school's common areas through different pupil projects. The interviews also revealed how the pupils in the introductory class perceived the school environment. Basing on this, in the presentation I discuss how language was linked to borders, access and (un)belonging in the school space.

References

- Brown, K. D. (2012). The Linguistic Landscape of Educational Spaces: Language Revitalization and Schools in Southeastern Estonia. In (pp. 281-298). London: Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1057/9780230360235_16
- Heller, M., Pietikäinen, S., & Pujolar, J. (2017). *Critical sociolinguistic research methods : studying language issues that matter* (First edition. ed.). Routledge, an imprint of Taylor and Francis.
- Higgins, C. (2017). Space, place, and language. *The Routledge handbook of migration and language*, 102, 116.
- Laihonon, P., & Szabó, T. P. (2018). Studying the visual and material dimensions of education and learning. *Linguistics and education*, 44, 1-3. <https://doi.org/10.1016/j.linged.2017.10.003>
- Wedin, A. s. (2021). Schoolscaping in the third space: The case of the Language Introduction Programme in Sweden. *Apples (Jyväskylä, Finland)*, 15(2), 151-168. <https://doi.org/10.47862/apples.110860>

Transition space: dilemmas, negotiations and choices in minority language learning in Norway

Lukas Kosner

UiT The Arctic University of Norway, lukas.kosner@uit.no

Everyday school practices are full of micro-level transitions, that is transitions between activities within an institution occurring on a regular basis (Pedersen et al., 2024). In this

presentation, I shed light on the weekly transitions between the mainstream classrooms and lessons in the subjects of Sámi, Kven or Finnish as a second language (SKF). In these subjects, the SKF teaching hours are taken from other mandatory subjects. Therefore, to receive their language instruction, the SKF pupils need to leave their core classes and the activities they also qualify to participate in.

This study draws on ethnographic data (classroom observations and semi-structured interviews) collected over a one-year period in an urban space in Northern Norway. I employ nexus analysis (Scollon & Scollon, 2004) to explore the (non)movements between the two spaces as a junction of educational language policies, historical bodies of the classroom actors, and their mutual interactions.

The findings of my research show that the organizational circumstances construct an in-between space which I refer to as *transition space*. Here, the classroom actors are able to or even necessitate to negotiate and make choices about which one of the theoretically co-available spaces (classes/activities) will be chosen at which times. Such choices involve dilemmas and consequences on different timescales. In my analysis, I will discuss how the pupils and teachers navigate and continuously re-construct the transition space created by the educational policies. The study is part of my PhD project and also a larger interdisciplinary research project on *Multilingualism in Transitions (MultiTrans)*.

References

- Pedersen, L., Bakken, A. R. B., Johannessen, K., & Bøyum, S. (2024). Teachers' interactions with children in micro-level transitions in Norwegian preschools. *European early childhood education research journal*, 32(2), 236-247.
<https://doi.org/10.1080/1350293X.2023.2247594>
- Scollon, R., & Scollon, S. W. (2004). *Nexus analysis: Discourse and the emerging internet*. Routledge.

Navigating ideological and implementational spaces in upper secondary education in Northern Norway

Rafael Lomeu Gomes

UiT The Arctic University of Norway, rafael.l.gomes@uit.no

In this article, I explore the notion of ideological and implementational spaces (Hornberger 2002) to examine the ways in which students make sense of the development of their linguistic repertoires over time, inside and outside of formal educational spaces. I investigate, in particular, what reported experiences and reflections shared by a student, Jayden, can tell us

about circulating language ideologies at the school and in his home. Jayden has been attending a particular curricular offering in the Norwegian educational system made available for students between 16 and 24 years of age with short lengths of residence in Norway, namely, “kombinasjonsklasse”. Drawing on data generated during fieldwork engagement initiated in April 2023, I demonstrate that Jayden’s reflections about pedagogical practices implemented in classroom settings and his awareness of strategies that facilitate his own learning of Norwegian outside of the school may stem from ideologies that circulate in different domains that are relevant in his everyday life. I draw primarily on entries Jayden made on a digital, multimodal language journal (9 photographs with accompanying short texts), audio recorded follow-up interviews in which Jayden elaborated on the entries of the journal (approximately four hours of recordings), and fieldnotes from classroom observations and school visits. Making use of analytical possibilities afforded by biographical, visual methodologies and anchoring my analysis on current understandings of linguistic repertoire that foreground the lived experience of language (Busch 2015), I situate my findings within recent discussions about multilingualism, language learning, and integration in educational settings across Scandinavian contexts.

References

- Hornberger, N.H. (2002). Multilingual language policies and the continua of biliteracy: An ecological approach. *Language Policy* 1, 27–51.
- Busch, B. (2017). Expanding the notion of the linguistic repertoire: On the concept of *Spracherleben*—the lived experience of language. *Applied Linguistics*, 38(3), 340–358.

Sámi as second language - a curricular space for language reclamation

Hilde Sollid

UiT The Arctic University of Norway, hilde.sollid@uit.no

Since 1987 students in primary and secondary schools in Norway have had the possibility to study Sámi as second language as part of their educational trajectory. The emergence of this school subject is associated to two conflicting yet intertwined processes. The demand for the subject is connected to politics of colonization and Norwegianization (Sollid, 2022), with its most intense phase between 1850–1960. This minoritizing politics erased Sámi languages from schools, and affected many families who lost their Sámi languages. So, when Sámi as second

language was introduced in 1987, it was a result of Sámi political mobilisation aiming towards language reclamation (Leonard, 2017). Based on this historical context I will in this presentation explore the subject Sámi as second language as a multidimensional curricular space (Daugaard, 2015) for reclaiming Sámi. The presentation is based data from ongoing discourse ethnographic research, with a special attention om the Sámi as second language curriculum and interview data with students. The analysis shows that with links to the past and the future, the discourses in the curriculum provide an opportunity for a diverse group of students to transition into Sámi. Students also see Sámi as second language as an educational space where they can reconnect with Sámi language and culture. Still, their experiences show that Sámi as a second language is a political space marked by coloniality that make language reclamation both a desire and a struggle.

Referenser

- Daugaard, L. M. (2015). *Sproglig praksis i og omkring modersmålsundervisning. En lingvistisk etnografisk undersøgelse* [Ph.D. thesis]. Aarhus Universitet.
- Leonard, W. Y. (2017). Producing language reclamation by decolonising ‘language’. In W.Y. Leonard & H.D. Korne (Eds.), *Language Documentation and Description*, (Vol. 14, pp. 15–36). EL Publishing. <http://www.elpublishing.org/PID/150>
- Sollid, H. (2022). Sámi language education policy and citizenship in Norway. In T.A. Olsen & H. Sollid (Eds.), *Indigenising education and citizenship: Perspectives on policies and practices from Sápmi and beyond* (pp. 133–152). Scandinavian University Press. <https://doi.org/https://doi.org/10.18261/9788215053417-2022-08>

Posterpresentationer

Multilingual Study Mentoring in Greek in Primary School: A Linguistic Ethnographic Study.

Eirini Akavalou

Stockholm University, eirini.akavalou@su.se,

The research is based on an ethnographic study of multilingual language learning trajectories among Greek and Albanian-Greek students in Swedish schools, in which the role of Multilingual Study Mentoring (MSM)³ will be in focus. The inclusion of speakers from both

³ *Studiehandledning* is the term used in Swedish.

groups enables an in-depth study of the sociology of language and language learning, also from a critical perspective, and how the speakers themselves construe the meaning of various language ecologies on a time-space scale. The topic focuses, on Multilingual Study Mentoring in Science (NO) and Social Science (SO) classrooms, including perspectives from students, Multilingual Study Mentors and subject teachers, with respect to perceived participation, language and subject learning, and well-being. It is a longitudinal study based on a linguistic ethnographic approach (Blommaert & Dong, 2010; Copland & Creese, 2015; Hammersley & Atkinson, 2019) and its fieldwork will span three semesters. The data consists of language portraits (Coffey, 2015), classroom observations, as well as interviews with all three actors that participate in MSM. The topic draws ideas from the interdisciplinary framework of linguistic ecology (Kramsch & Vork Steffensen, 2008; Kramsch & Whiteside, 2008), pedagogical scaffolding (de Oliveira & Westerlund, 2022; Polias et al., 2017; Vygotskij et al., 1987) as the provision of educational support to newly arrived students is interconnected with, while aspects of well-being rely on the affective turn and emotional aspects of teaching (Zembylas, 2004, 2021). The research considers various aspects of students' migration background and multilingualism. Although much research has been done on immigrant students in Sweden, regarding opportunities to maintain their mother tongue (Ganuza & Hedman, 2019), also regarding MSM (Reath Warren, 2016; Rosén et al., 2020), there is a research gap on how this is done during SO and NO for the student group in question (both regarding age and language). The study will provide new insights on MSM and applies not least to the students' participation, i.e. how they learn via the new language and feel engaged in the class. Those insights will thus be helpful to all concerned, and to MSMs and teachers who may not have the time for reflections themselves, although such reflections are often expected by teachers.

References

- Blommaert, J., & Dong, J. (2010). *Ethnographic Fieldwork: A Beginner's Guide*. In *Ethnographic Fieldwork*. <https://doi.org/10.21832/9781847692962>
- Coffey, S. (2015). Reframing Teachers' Language Knowledge through Metaphor Analysis of Language Portraits. *The Modern Language Journal*, 99(3), 500–514. <https://doi.org/10.1111/modl.12235>
- Copland, F., & Creese, A. (2015). *Linguistic Ethnography: Collecting, Analysing and Presenting Data*. SAGE Publications Ltd. <https://doi.org/10.4135/9781473910607>
- de Oliveira, L. C., & Westerlund, R. (Eds.). (2022). *Scaffolding for Multilingual Learners in Elementary and Secondary Schools*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003196228>
- Ganuza, N., & Hedman, C. (2019). The Impact of Mother Tongue Instruction on the Development of Biliteracy: Evidence from Somali-Swedish Bilinguals. *Applied Linguistics*, 40(1), 108–131. <https://doi.org/10.1093/applin/amx010>
- Hammersley, M., & Atkinson, P. (2019). *Ethnography: Principles in practice*. Routledge.

- Kramsch, C., & Vork Steffensen, S. (2008). Ecological Perspectives on Second Language Acquisition and Socialization. In N. H. Hornberger (Ed.), *Encyclopedia of Language and Education* (pp. 2595–2606). Springer US. https://doi.org/10.1007/978-0-387-30424-3_194
- Kramsch, C., & Whiteside, A. (2008). Language Ecology in Multilingual Settings. Towards a Theory of Symbolic Competence. *Applied Linguistics*, 29(4), 645–671. <https://doi.org/10.1093/applin/amn022>
- Polias, J., Lindberg, I., & Rehman, K. (2017). Støttning på ulike nivåer. Språk-, läs- och skrivutveckling – Grundskola 7-9, Gymnasieskola språkintröduktion, Del 2: Støttning på olika nivåer. <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/P03WCPLAR087554>
- Reath Warren, A. (2016). Multilingual study guidance in the Swedish compulsory school and the development of multilingual literacies. *Nordand: Nordisk Tidsskrift for Andrespråksforskning*, 11(2), 115–142.
- Rosén, J., Straszer, B., & Wedin, Å. (2020). Användning av språkliga resurser i studiehandledning på modersmålet. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 25(2–3), 26–48. <https://doi.org/10.15626/pfs25.0203.02>
- Vygotskij, L. S., Rieber, R. W., & Carton, A. S. (1987). The collected works of L.S. Vygotsky Vol. 1 Problems of general psychology including the volume Thinking and speech. Plenum P.
- Zembylas, M. (2004). The emotional characteristics of teaching: An ethnographic study of one teacher. *Teaching and Teacher Education*, 20(2), 185–201. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2003.09.008>
- Zembylas, M. (2021). The Affective Turn in Educational Theory. In *Oxford Research Encyclopedia of Education*. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.1272>

Å syng seg til god uttale: Sang som metode i lydlære

Marianne Holbø

Universitetet i Tromsø, campus Narvik, Marianne.Holbo@uit.no

Kaori Takamine

Universitetet i Tromsø, Kaori.Takamine@uit.no

Sang og musikk knyttet til hjerneaktivitet og læring, har i nyere tid fått økt fokus i flere disipliner (Lindbæk og Myskja, 2000). Forskning på andrespråklæring indikerer dessuten at det finnes flere fordeler ved at musikk implementeres i undervisningen. Samtidig rapporterer bl.a. Joyner (2021) om behov for flere studier som undersøker spesifikt om sang kan bidra i arbeidet mot riktig uttale i L2.

I denne studien utforskes sang som metode i lydlære i norsk som andrespråk, med teori knyttet til musikk i andrespråklæring som rammeverk (Patel, 2008, Grimm, 2020).

Norskstudiet ved UiT i Narvik er et internasjonalt årsstudium som gir 60 ects og læringsutbytte på minst B2-nivå. I fonetikkundervisning har sang over to år blitt brukt strategisk for å gi

studenter input og praksis av nye lyder, samt andre elementer som inngår i prosodien. Mot slutten av fonetikk-kurset har deltakerne levert en festsatt leseprøve med 51 ord, og de har også vurdert relevansen av metoden i anonyme nettskjemaer.

Basert på studentevalueringer i to årskull og leseprøver levert både før og etter innføring av sang i undervisningen, evaluerer denne studien kvalitativt effekten av sangmetoden. Svarkjemaene viser at studentene selv i stor grad er fornøyd med metoden og har tro på at sang støtter innlæring av riktig uttale. Det rapporteres i tillegg om andre positive bieffekter.

Denne studien er et tilskudd til tidligere forskning på sammenhengen mellom sang og uttale, og antyder at sangmetoden har positiv effekt på tilegnelse av språklyder i norsk som L2.

Stikkord: andrespråklæring; sang; uttale; fonologi; hukommelse; musikk og hjernen

Referanser

- Grimm, Shelby. (2020). "Language Learning from the Developmental and Neurocognitive Perspective: An Examination of the Impact of Music on Second Language Acquisition" (2020). Honors College Theses. 58.
<https://digitalcommons.murraystate.edu/honorsthesis/58yner>
- Joyner, K. (2021) "Singing and Pronunciation: A Review of the Literature". Graduate Theses and Dissertations Retrieved from <https://scholarworks.uark.edu/etd/4115>
- Lindbæk, M & Myskja, A. (2000). Hvordan virker musikk på menneskekroppen? Tidsskriftet den norske legeförening, 10. <https://tidsskriftet.no/2000/04/medisin-og-musikk/hvordan-virker-musikk-pa-menneskekroppen>
- Patel, A.D. (2008). Music, Language and the Brain. Oxford: Oxford University Press.

Student perspectives on teacher feedback: writing processes in L2 Swedish lower secondary classrooms

Annie Kangasniemi

Department of Teaching and Learning, Stockholm University, annie.kangasniemi@su.se

Feedback is one of the most powerful pedagogical tools (Hattie & Timperley, 2007; Shute, 2008). If ineffective, however, it may not only prove unproductive but also counterproductive to student learning. This study aims to investigate feedback practices from the perspective of multilingual learners in L2 Swedish lower secondary classrooms. Previous research into language assessment is frequently informed by a transmission-recipient model of feedback (Carless & Boud, 2018). The vast majority of these studies employ retrospective methods, such

as interviews or self-reporting tools (Boud & Molloy, 2013). It is important to note, however, that the emergent, embedded nature of communicative events is difficult to capture retrospectively. Aligned with more recent views on language and communication, feedback can be conceptualized as context-embedded events (Gravett & Carless, 2023). In order to explore situated feedback practices in their complexity, the present study will adopt a linguistic ethnographic approach (Copland & Creese, 2015). Writing instruction will be explored through classroom observations and students' concurrent thinking and feeling in relation to feedback will be investigated primarily through think-aloud protocols (Charters, 2003). Real-time data on student thinking, sometimes referred to as the impenetrable "black box" (Black & Wiliam, 1998), could be valuable both to teachers and researchers as they would likely gain a clearer picture of students' writing strategies and how feedback practices, as well as writing instruction, could be adjusted to better meet multilingual students' learning needs. The findings of this study have the potential to bring new insights into scaffolding of younger L2 Swedish students' multiliteracy development (Warriner, 2012).

Referenser:

- Black, P., & Wiliam, D. (1998). *Inside the black box: Raising standards through classroom assessment*. GL Assessment.
- Boud, D. & Molloy, E. (2013). Rethinking models of feedback for learning: the challenge of design. *Assessment & Evaluation in higher education*, 38(6), 698-712.
- Carless, D. & Boud, D. (2018). The development of student feedback literacy: enabling uptake of feedback. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 43(8), 1215 – 1325.
- Charters, E. (2003). The use of think-aloud methods in qualitative research: an introduction to think-aloud methods. *Brock Education Journal*, 12(2).
- Copland, F., & Creese, A. (2015). *Linguistic ethnography: Collecting, analyzing and presenting data*. Sage.
- Gravett, K., & Carless, D. (2023). Feedback literacy-as-event: relationality, space and temporality in feedback encounters. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 1-12.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of educational research*, 77(1), 81-112.
- Shute, V. J. (2008). Focus on formative feedback. *Review of Educational Research*, 78 (1), 153-189.
- Warriner, D. S. (2012). Multilingual literacies. In *The Routledge Handbook of Multilingualism*. Routledge.

Signs of language development in the school subject Swedish as a second language

Karlsson Pacheco

Linnaeus university, helena.karlssonpacheco@lnu.se

In this study, upper secondary school teachers and a researcher are collaborating on planning, implementing, and evaluating research-based teaching, aiming to strengthen multilingual students' language development and content learning. The collaboration builds on a design research approach and takes place within a commissioned university course where both the teachers and the researcher participate. The aim is to describe and explain multilingual students' language development over the course of four months of an intervention. Two overarching questions guide the project: 1) What signs of students' language development can be identified during the intervention? 2) To what extent can the signs of language development be related to teaching practice?

This poster presents the initial results of a case study involving one student during a teaching sequence in the subject of Swedish as a second language in upper secondary school. The data consists of the student's written notes and assignments, and the oral classroom interaction where the student participates, collected through screen-, video- and audio recording and observation field notes. The data forms a sequential and holistic *text chain* (Holmberg, 2012) of the student's oral and written utterances during the teaching sequence. Drawing on *social semiotics* (Halliday, 1993) as a theoretical framework, the linguistic analysis was done inductively and exploratively. The poster will present early results from these analyses, i.e. signs that may show how the student is progressing towards a language that is functional for meaning making within the specific practice of the school subject Swedish as a second language.

References

- Halliday, M. A. K. (1993). Towards a language-based theory of learning. *Linguistics and Education*, 5(2), 93–116. [https://doi.org/10.1016/0898-5898\(93\)90026-7](https://doi.org/10.1016/0898-5898(93)90026-7)
- Holmberg, A. P. (2012). Kontext som aktivitet, situationstyp och praktik. *Språk & stil*, 22(1), 67-86.

Language, engagement and belonging: Ukrainians accessing and transforming rural school and work communities

Minna Suni

University of Jyväskylä, minna.suni@jyu.fi

Ingvild Nistov

University of Bergen, Ingvild.Nistov@uib.no

This poster presents an on-going multidisciplinary research project focusing on Ukrainians who fled the war abroad and settled down in rural areas there. Language is strongly present in the process of accessing local communities, but the uncertainty of the future is inevitably reflected in the newcomers' readiness to invest (Darvin & Norton 2015) in second language learning in this particular situation. Different social encounters, both in education and workplaces, can be seen to gradually facilitate the feeling of belonging (Enbuska et al. 2021) and attachment to local communities, however.

The project brings together perspectives of applied linguistics, sociolinguistics, regional studies and education to provide new insights into the increasing diversity and multilingualism of rural areas (see e.g. Ekberg & Östman 2020; Pereira & Oiarzabal (2018); Rye & O'Reilly 2021; Walqui, A. & van Lier 2010.)

The ethnographic research project is primarily carried out in Finland and Hungary, and the key participants represent three groups: 1) individuals who initially came to the countryside through seasonal work contacts, 2) so-called international experts trained in education and health care, and 3) young people in transition from primary to secondary education. Some members of their social networks are invited to participate in the study as well. There is also a smaller-scale sub-project being implemented in Norway among adult participants. Further connections with researchers of related themes are actively sought for by the research team to enhance Nordic collaboration.

The poster contains basic information about the research project in Finnish, Hungarian, Ukrainian and English.

Referenser

- Darvin, F. & B. Norton (2015). Identity and a model of investment in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 35, 36–56.
- Ekberg, L. & J-O. Östman (2020) Identity construction and dialect acquisition among immigrants in rural areas – the case of Swedish-language Finland. *Journal of Multilingual and Multicultural Development* <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1722681>
- Enbuska, M., M. Lähdesmäki & T. Suutari (2021). Belonging and its frames: Rural employers' boundary construction concerning immigrant employees. *Sociologia Ruralis* 61 (3), 543–560.
- Rye, J.F. and K. O'Reilly (eds.) (2021). *International Labour Migration to Europe's Rural Regions*. Routledge.
- Pereira, S. & P.J. Oiarzabal (2018). International migration to rural areas: Exploring local level challenges and approaches to diversity. – J. Kordel, I. Jelen & T. weldinger (ed.) *Processes of migration in rural Europe*. Cambridge Scholars Publishers. 297–317.
- Walqui, A. & L. van Lier 2010. *Scaffolding the academic success of adolescent English language learners: The pedagogy of promise*. WestEd.

Podcast skaber dialog om sprogbrug på universitetet

Katja Årosin Laursen

*Center for Internationalisering og Parallelsproglighed, Københavns Universitet,
aaron@hum.ku.dk*

I 2021 fik Københavns Universitet en ny sprogpolitik, og den har skabt stor debat blandt universitetets ansatte og studerende. Mange har været og er stadig i tvivl, om hvordan sprogpolitikken skal implementeres i praksis, og især mange internationale ansatte opfatter sprogkravene i sprogpolitikken som en direkte trussel mod dem og deres fremtid på Københavns Universitet.

I et internationalt flersprogligt miljø som universitetet vil der altid eksistere implicite, uformelle sprogpolitikker baseret på sprogbrugernes holdninger og ideologier om sprog, uanset om der findes en sprogpolitik til at regulere eller give anbefalinger til den sproglige praksis eller ej. Selv når der findes en formel, nedskrevet sprogpolitik, er der ingen garanti for, at den følges eller fungerer i praksis (Spolsky, 2004).

I dette oplæg fortæller jeg om udviklingen af podcastserien *Sprogbrug på KU med forskellige stemmer og dilemmaer fra den sproglige virkelighed på Københavns Universitet*. Formålet med podcasten er at skabe et trygt rum, hvor ansatte og studerende fra universitetet kan tale om sproglige praksisser, sprogholdninger og initiativer til at påvirke og regulere sprogbrugen (Spolsky, 2021).

Vi har anvendt en eksplorativ tilgang med afprøvning og evaluering af forskellige formater for denne dialog: fra pjece til video til podcast. I oplægget fortæller jeg om de overvejelser og udfordringer, vi er opmærksomme på i forbindelse med udvikling af konceptet.

Derudover fortæller jeg om, hvordan vi kan se, at podcasten fungerer godt som redskab til at skabe dialog om sprogbrug – og giver gode råd til, hvordan man selv kan lave en lignende podcast.

Referencer

Spolsky, B. (2004). *Language policy*. Cambridge: CUP.

Spolsky, B. (2021). *Rethinking language policy*. Edinburgh: Edinburgh University Press.